

A9-0237/2020

1.12.2020

VERSLAG

over een nieuwe strategie voor Europese kmo's
(2020/2131(INI))

Commissie industrie, onderzoek en energie

Rapporteur: Paolo Borchia

INHOUD

	Blz.
ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT	3
TOELICHTING	22
ADVIES VAN DE COMMISSIE INTERNATIONALE HANDEL	25
ADVIES VAN DE COMMISSIE WERKGELEGENHEID EN SOCIALE ZAKEN	33
ADVIES VAN DE COMMISSIE INTERNE MARKT EN CONSUMENTENBESCHERMING.....	45
ADVIES VAN DE COMMISSIE VERVOER EN TOERISME	53
ADVIES VAN DE COMMISSIE LANDBOUW EN PLATTELANDSONTWIKKELING..	60
ADVIES VAN DE COMMISSIE CULTUUR EN ONDERWIJS	70
BRIEF VAN DE COMMISSIE JURIDISCHE ZAKEN.....	76
INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE	80
HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE	81

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over een nieuwe strategie voor Europese kmo's (2020/2131(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien artikel 3, lid 3, van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) waarin naar de interne markt, duurzame ontwikkeling en een sociale markteconomie wordt verwezen,
- gezien Aanbeveling 2003/361/EG van de Commissie van 6 mei 2003 betreffende de definitie van kleine, middelgrote en micro-ondernemingen¹,
- gezien Richtlijn 2011/7/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 betreffende bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties (de richtlijn betalingsachterstand)²,
- gezien Verordening (EU) nr. 1287/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2013 tot vaststelling van een programma voor het concurrentievermogen van ondernemingen en kleine en middelgrote ondernemingen (COSME) (2014-2020) en tot intrekking van Besluit nr. 1639/2006/EG³,
- gezien zijn resolutie van 23 oktober 2012 over kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's): concurrentievermogen en zakelijke kansen⁴,
- gezien zijn resolutie van 8 september 2015 over familiebedrijven in Europa⁵,
- gezien zijn resolutie van 17 april 2020 over gecoördineerde EU-maatregelen om de COVID-19-pandemie en de gevolgen ervan te bestrijden⁶,
- gezien zijn resolutie van 15 mei 2020 over het nieuwe meerjarig financieel kader, eigen middelen en het herstelplan⁷,
- gezien zijn resolutie van 23 juli 2020 over de conclusies van de buitengewone Europese Raad van 17 tot en met 21 juli 2020⁸,
- gezien de mededeling van de Commissie van 23 februari 2011, getiteld “Evaluatie van de “Small Business Act” voor Europa” (COM(2011) 0078), en de desbetreffende resolutie van het Europees Parlement van 12 mei 2011⁹,

---

¹ PB L 124 van 20.5.2003, blz. 36.

² PB L 48 van 23.2.2011, blz. 1.

³ PB L 347 van 20.12.2013, blz. 33.

⁴ PB C 68E van 7.3.2014, blz. 40.

⁵ PB C 316 van 22.9.2017, blz. 57.

⁶ Aangenomen teksten, P9_TA(2020)0054.

⁷ Aangenomen teksten, P9_TA(2020)0124.

⁸ Aangenomen teksten, P9_TA(2020)0206.

⁹ PB C 377 E van 7.12.2012, blz. 102.

- gezien de mededeling van de Commissie van 7 december 2011, getiteld “Een actieplan ter verbetering van de toegang tot financiering voor kmo’s” (COM(2011) 0870),
- gezien de mededeling van de Commissie van 7 maart 2013 getiteld “Slimme regelgeving – Inspelen op de behoeften van kleine en middelgrote ondernemingen” (COM(2013)0122),
- gezien de mededeling van de Commissie van 22 november 2016 getiteld “De toekomstige leiders van Europa: het starters- en opschalingsinitiatief” (COM(2016)0733),
- gezien de mededeling van de Commissie van 11 december 2019 over de Europese Green Deal (COM(2019)0640),
- gezien de mededeling van de Commissie van 19 februari 2020 getiteld “De digitale toekomst van Europa vormgeven” (COM(2020)0067),
- gezien de mededeling van de Commissie van 10 maart 2020, getiteld “Een kmo-strategie voor een duurzaam en digitaal Europa” (COM(2020)0103),
- gezien de mededeling van de Commissie van 10 maart 2020 getiteld “Een nieuwe industriestrategie voor Europa” (COM(2020)0102),
- gezien de mededeling van de Commissie van 11 maart 2020, getiteld “Een nieuw actieplan voor een circulaire economie: Voor een schoner en concurrerender Europa” (COM(2020)0098),
- gezien de mededeling van de Commissie van 27 mei 2020 met als titel “Het moment van Europa: herstel en voorbereiding voor de volgende generatie” (COM(2020)0456),
- gezien de mededeling van de Commissie van 27 mei 2020 getiteld “Aangepast werkprogramma van de Commissie voor 2020” (COM(2020)0440),
- gezien de mededeling van de Commissie van 1 juli 2020, getiteld “Europese vaardighedenagenda voor duurzaam concurrentievermogen, sociale rechtvaardigheid en veerkracht” (COM(2020)0274),
- gezien het jaarverslag over Europese kmo’s 2018/2019, gepubliceerd in november 2019,
- gezien de economische voorjaarsprognoses van de Commissie voor 2020,
- gezien Speciaal verslag nr. 02/2020 van de Europese Rekenkamer van 22 januari 2020, getiteld “Het kmo-instrument in actie: een doeltreffend en innovatief programma met uitdagingen”,
- gezien de bevindingen van de index van de digitale economie en samenleving 2020, die op 11 juni 2020 zijn gepubliceerd,
- gezien het “Global Economic Prospects”-verslag van de Wereldbank van juni 2020,
- gezien het OESO-verslag van 10 december 2019, getiteld “The Missing Entrepreneurs 2019”,

- gezien artikel 54 van zijn Reglement,
  - gezien de adviezen van de Commissie internationale handel, de Commissie werkgelegenheid en sociale zaken, de Commissie interne markt en consumentenbescherming, de Commissie vervoer en toerisme, de Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling en de Commissie cultuur en onderwijs,
  - gezien het schrijven van de Commissie juridische zaken,
  - gezien het verslag van de Commissie industrie, onderzoek en energie (A9-0237/2020),
- A. overwegende dat de mededeling van de Commissie getiteld “Een kmo-strategie voor een duurzaam en digitaal Europa” werd gepubliceerd op 10 maart 2020 en dat de COVID-19-pandemiewaarschuwing van de WHO werd afgegeven op 11 maart 2020¹⁰, wat ingrijpende gevolgen had voor de economische, maatschappelijke en politieke omgeving waarin kmo’s hun activiteiten ontplooiën en waardoor een herziening van de strategie noodzakelijk werd, aangezien de economische, maatschappelijke en politieke omstandigheden gewijzigd zijn; overwegende dat de in maart door de Commissie gepresenteerde strategie nog steeds oplossingen bevat voor de structurele economische, maatschappelijke en milieu-uitdagingen waar kmo’s al voor de COVID-19-crisis mee te maken hadden, alsook voor de toekomstige uitdagingen in verband met de groene en digitale transitie; overwegende dat de Commissie een bijgewerkte versie van haar mededeling over een strategie voor kmo’s dient te presenteren waarin de in deze resolutie aan de orde gestelde punten aan bod komen; overwegende dat het concurrentievermogen van Europa achterblijft bij dat van andere ontwikkelde economieën, wat een bedreiging vormt voor Europa’s vermogen om rijkdom en welvaart te creëren;
- B. overwegende dat de 24 miljoen kmo’s in de EU-27 de ruggengraat van de economie vormen en vóór de pandemie samen goed waren voor meer dan de helft van het bbp van de EU en ongeveer 100 miljoen werknemers in dienst hadden; overwegende dat 98,9 % van de niet-financiële bedrijfssector van de EU bestaat uit kleine ondernemingen met minder dan 49 werknemers¹¹; overwegende dat micro-, kleine en middelgrote ondernemingen (mkmo’s) zowel op nationaal als op EU-niveau een bonte en complexe verzameling vormen vanwege hun omvang en de uiteenlopende bedrijfstakken waartoe zij behoren; overwegende dat kmo’s van cruciaal belang zijn voor de ontwikkeling en veerkracht van de Europese industriële waardeketens en een substantiële bijdrage leveren aan lokale, regionale en nationale economieën;
- C. overwegende dat kmo’s centraal moeten staan in de Europese Green Deal en de digitale strategie, en dat zij passend moeten worden ondersteund door toegesneden financiële instrumenten en een kmo-vriendelijk wetgevingskader zodat zij een belangrijke rol kunnen spelen in de groei van de Europese economie, evenals in de bredere strategische doelstellingen van de Unie, met inbegrip van de milieudoelstellingen die in 2050 moeten worden behaald; overwegende dat het Parlement in zijn resolutie over gecoördineerde EU-maatregelen om de COVID-19-pandemie en de gevolgen ervan te bestrijden, heeft benadrukt dat de Europese Green Deal en de digitale transformatie het

¹⁰ Inleidende opmerkingen van de directeur-generaal van de WHO tijdens de persbriefing over COVID-19 van 11 maart 2020.

¹¹ https://ec.europa.eu/growth/smes_nl

herstel en de wederopbouw na de COVID-19-crisis moeten bevorderen; overwegende dat kmo's actief moeten worden betrokken en ondersteund in de digitale strategie van de EU en de Europese Green Deal om hun concurrentievermogen te verbeteren en hun mogelijkheden inzake digitalisering, de uitrol van innovatieve oplossingen en de aanpak van dringende maatschappelijke en milieuproblemen optimaal te benutten; overwegende dat de bijdrage van kmo's van cruciaal belang zal zijn voor het welslagen van deze strategieën;

- D. overwegende dat een aanzienlijk en onbepaald aantal kmo's en start-ups als gevolg van de door de pandemie veroorzaakte economische crisis en de daaruit voortvloeiende sombere economische vooruitzichten op de rand van insolventie is beland; overwegende dat in 2018 slechts 40 % van de bedrijven op tijd werd betaald; overwegende dat de ernstige liquiditeitsproblemen waar tal van kmo's mee te kampen hebben niet alleen negatieve effecten zullen hebben op hun dagelijkse bedrijfsvoering, maar ook op hun toekomstige groeiperspectieven, waardoor zij langetermijninvesteringen niet goed kunnen plannen;
- E. overwegende dat de noodaanloop van activa door de Europese Centrale Bank (ECB) in reactie op de economische crisis wel ten goede komt aan grotere ondernemingen, aangezien zij meer afhankelijk zijn van de markt voor commerciële schulden, maar de financiële voorwaarden voor kmo's niet verbetert; overwegende dat de EU en de lidstaten snel en daadkrachtig maatregelen moeten nemen om de economische, sociale en strategische risico's die de verdwijning van deze bedrijven met zich meebrengen te beperken; overwegende dat kredietverstrekking door banken van oudsher de belangrijkste bron van externe financiering voor kmo's in de Unie is, aangezien bankfinancieringen goed zijn voor meer dan drie kwart van de kmo-financiering, wat betekent dat kmo's bijzonder kwetsbaar zijn voor een krappere wordende kredietverstrekking door banken; overwegende dat kmo's niet beschikken over de middelen om een langdurige crisis te doorstaan en dat nationale maatregelen geen nadelige gevolgen mogen hebben voor de interne markt van de EU;
- F. overwegende dat de effecten van de kapitaaltekorten ten gevolge van de COVID-19-crisis per sector, bedrijfstype en lidstaat zullen verschillen, wat tot ongelijkheden op de interne markt zal leiden; overwegende dat het belangrijk is een gelijk speelveld te handhaven om verstoringen voor de concurrentie binnen de interne markt zoveel mogelijk te beperken, aangezien de verschillen tussen de lidstaten op het gebied van groeiprestaties een van de oorzaken zijn voor de ongelijke economische ontwikkeling binnen de EU; overwegende dat kmo's nog sterker lijden onder overweldigende en vaak gedereguleerde mondiale concurrentie;
- G. overwegende dat in de vooruitzichten van de OESO niet wordt uitgesloten dat het inkomensverlies, in het geval van een volgende ernstige golf van COVID-19, tegen het einde van 2021 groter zal zijn dan de inkomensverliezen die in de afgelopen honderd jaar als gevolg van recessies zijn geleden¹²; overwegende dat, als gevolg van de uitbraak van COVID-19, overheidssteun niet mag leiden tot verschillen in de concurrentiepositie op de interne markt tussen kmo's uit verschillende lidstaten; overwegende dat de pandemie heeft laten zien dat de digitale transitie van het allergrootste belang is en dat de digitalisering van de economie noodzakelijk is voor een

---

¹² OESO, Economic Outlook, Volume 2020, Issue I.

grotere veerkracht in de toekomst, terwijl er nog steeds milieuproblemen bestaan die moeten worden aangepakt; overwegende dat de EU harde concurrentie van wereldwijde spelers te duchten heeft; overwegende dat innovatie voor kmo's een doeltreffende manier is om langdurige en duurzame groei te creëren;

- H. overwegende dat de invoering van ecologisch duurzame praktijken, innovaties en technologieën naar verwachting tot meer werkgelegenheid en zakelijke kansen voor kmo's zal leiden, hun concurrentiepositie zal verbeteren en hun kosten zal verlagen, mits de juiste administratieve en technische voorwaarden en een goed regelgevingskader aanwezig zijn; overwegende dat een groot aantal kmo's hun milieuprestaties, hulpbronnen- en energie-efficiëntie, gebruik van digitale technologieën en uitrol van innovatieve oplossingen willen verbeteren, hetgeen cruciaal zal zijn als ondersteuning van hun duurzame groei en concurrentievermogen voor de lange termijn en hen in staat zal stellen een belangrijke rol te vervullen bij de rechtstreekse levering van eco-innovaties; overwegende dat met het oog daarop een betere toegang tot financiering en technische bijstand moet worden verleend;
- I. overwegende dat volgens de index van de digitale economie en samenleving 2020 van de Commissie¹³ veel kmo's nog altijd geen volledige toegang hebben tot digitalisering en achterlopen op grote ondernemingen, zowel wat betreft digitale vaardigheden als de digitalisering van hun bedrijfsvoering, en dat dit deels toe te schrijven is aan de oneerlijke concurrentie van multinationals; overwegende dat dezelfde regels zowel in de digitale als de niet-digitale interne markt moeten gelden zodat een gelijk speelveld wordt gewaarborgd en nadelige gevolgen voor de arbeids- en sociale rechten worden vermeden; overwegende dat het gebruik van data een concurrentievoordeel kan bieden waarmee kmo's kunnen profiteren van de digitale transitie, en dat de aandacht voor digitale geletterdheid en vaardigheden hand in hand moet gaan met grotere investeringen van de EU in digitale infrastructuur, met een betere toegankelijkheid van data voor kmo's en met een eerlijk commercieel en regelgevingskader in alle marktomgevingen, namelijk business-to-business, business-to-consumer en business-to-government;
- J. overwegende dat het vinden van gekwalificeerd personeel een van de grootste uitdagingen is voor bedrijven die de mogelijkheden van digitalisering optimaal willen benutten; overwegende dat de Commissie, de lidstaten en de lokale overheden maatregelen moeten nemen om het ondernemingsklimaat te verbeteren en aldus het concurrentievermogen van kmo's en de duurzame economische groei van de Unie voor de lange termijn te waarborgen; overwegende dat de kmo-strategie van de Unie een kans kan bieden om de ondernemingsgeest van ondervertegenwoordigde groepen aan te spreken en hen in staat te stellen de kansen die de digitale en groene transitie oplevert ten volle te benutten;
- K. overwegende dat het bevorderen van de ondernemerscultuur kmo's in staat kan stellen een volwaardige bijdrage te leveren aan de dubbele transitie en deze volop te benutten, meer banen te scheppen en aldus de impact van kmo's op de arbeidsmarkt te vergroten; overwegende dat vrouwen 52 % van de totale bevolking van de EU uitmaken maar

---

¹³ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/digital-economy-and-society-index-desi-2020>

slechts 34,4 % van de zelfstandigen en 30 % van de startende ondernemers in de EU¹⁴; overwegende dat de creativiteit en het ondernemerstalent van vrouwen onderbenut blijven en beter moeten worden ontwikkeld;

- L. overwegende dat de regeldruk moet worden verminderd, zoals de financiële kosten en “rompslomp” in verband met de naleving van overmatige regulering en buitensporig complexe administratieve procedures, onder meer de uitdagingen in verband met octrooigeschillenbeslechting, bijvoorbeeld op het gebied van de bescherming van intellectuele eigendom, maar ook die in verband met de toegang tot financiering; overwegende dat innovatie niet samenhangt met regulering, maar wordt gestimuleerd door gezamenlijke inspanningen waarbij bedrijven met partners samenwerken om kennis en informatie uit te wisselen en ideeën en financiering met partners delen in het kader van een breder innovatiesysteem; overwegende dat subsidies doorgaans eerder dan belastingkredieten gebruikt worden door kmo's of voor activiteiten waarbij kmo's betrokken zijn;
- M. overwegende dat in meer dan honderd wetgevingshandelingen van de EU, die betrekking hebben op een groot aantal beleidsterreinen, een definitie van “kmo” wordt gegeven; overwegende dat de Commissie de huidige definitie verder zal bestuderen en verslag zal uitbrengen over specifieke vraagstukken die aan de orde zijn gesteld in de recentste openbare raadpleging, zoals complexe eigendomsstructuren of mogelijke lock-in-effecten; overwegende dat de Commissie nog steeds moet voldoen aan het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 15 september 2016 dat de verduidelijking vereist van de criteria “onafhankelijkheid” en “autonomie”;
- N. overwegende dat micro-ondernemingen goed zijn voor een aanzienlijk aandeel van de Europese kmo's en zeer vaak moeilijkheden ondervinden om toegang te krijgen tot financiering en om volledig op de hoogte te zijn van de mogelijkheden op Europees en nationaal niveau; overwegende dat deze categorie ondernemingen ook zeer hard werd getroffen door de COVID-19-crisis, en dat zij, onverminderd de huidige definitie van “kmo”, meer bijstand en meer bevordering verdient;
- O. overwegende dat midcap-ondernemingen zeker in een aantal lidstaten aanzienlijk bijdragen tot de werkgelegenheid en groei; overwegende dat de Commissie, als onderdeel van het Refit-initiatief, moet nagaan of een afzonderlijke definitie van “midcap-ondernemingen” noodzakelijk is om doelgerichte maatregelen mogelijk te maken, en er tegelijkertijd voor te zorgen dat dit de bestaande definitie van kmo's niet uitbreidt en de steun aan kmo's op geen enkele manier in het gedrang brengt;

Structurele problemen vóór de COVID-19-crisis

1. is ingenomen met de kmo-strategie van de Commissie en deelt haar standpunt dat kmo's van essentieel belang zijn voor de Europese economie; wijst erop dat de kmo-strategie in het licht van de COVID-19-crisis moet worden geactualiseerd en dat daarbij de aandacht gericht moet blijven op de bevordering van de transitie naar een sociaal, economisch en ecologisch veerkrachtige samenleving en een concurrerende economie, en pleit er daarom voor de kmo-strategie af te stemmen op de industriestrategie, de

---

¹⁴ Verslag van Innovation Finance Advisory, opgesteld op verzoek van de Europese Commissie en de Europese Investeringsbank, *Funding women entrepreneurs – How to empower growth*, juni 2020.

Europese datastrategie¹⁵ en de Europese Green Deal, teneinde alle kmo's actief te betrekken en te ondersteunen bij de dubbele transitie, met het oog op een sterker concurrentievermogen, langdurige groei en een grotere veerkracht;

2. verzoekt voorts om maatregelen die het klimaat voor de oprichting van bedrijven verbeteren en die het ondernemerschap bevorderen, onder meer door de administratieve druk voor kmo's te verminderen; pleit in dit verband voor de goedkeuring van een kmo-actieplan met duidelijke doelstellingen, mijlpalen en een tijdsschema, die vergezeld gaan van regelmatige monitoring, rapportage en evaluaties; beklemtoont in dit verband dat het ondernemerschap in de Unie moet worden aangemoedigd en dat de voorwaarden moeten worden gecreëerd die nieuwe bedrijven en bestaande kmo's laten bloeien en innoveren, zodat zij bijdragen aan de economische, sociale en ecologische duurzaamheid en het economische concurrentievermogen van de Unie;
3. erkent dat buitensporige administratieve en regeldruk het vermogen van kmo's om optimaal te presteren kan belemmeren, aangezien kmo's niet over de nodige middelen beschikken om het hoofd te bieden aan complexe bureaucratische vereisten;
4. is daarom ingenomen met de toezegging van de Commissie om het beginsel "één erbij, één eraf" in te voeren, maar wijst erop dat de situatie daarmee louter gelijk blijft, wat niet voldoende ambitieus is, en beklemtoont dat de lidstaten overregulering moeten vermijden als eerste stap om de stroom van nieuwe regelgeving in te dammen; wijst erop dat het openbaar bestuur, zowel op Europees als op nationaal niveau, een essentiële rol speelt om te zorgen voor gemakkelijk zaken doen en om, bijvoorbeeld, investeringen gericht op het verbeteren van het economisch concurrentievermogen te bevorderen, en tegelijkertijd de hoogste normen van transparantie, de gezondheid, rechten en veiligheid van werknemers en de bescherming van het milieu te waarborgen;
5. verzoekt de lidstaten en de Commissie derhalve te erkennen dat er behoefte is aan betere regelgeving en vereenvoudiging en een routekaart vast te stellen met concrete en bindende streefcijfers en indicatoren als belangrijke voorwaarde voor het herstel- en innovatievermogen van onze economie en voor het concurrentievermogen van EU-bedrijven; merkt op dat verschillende lidstaten kwantitatieve streefcijfers van wel 30 %¹⁶ voor de vermindering van de administratieve druk hebben vastgesteld en verzoekt de Commissie hiervoor ambitieuze en bindende kwantitatieve en kwalitatieve streefcijfers op EU-niveau vast te stellen, zodra een effectbeoordeling is verricht en in elk geval niet later dan juni 2021, en voordat de Commissie haar mededeling presenteert;
6. merkt op dat deze routekaart de gebieden moet aanwijzen waar de administratieve en regeldruk voor kmo's aanzienlijk moet worden verminderd zodat de nalevingskosten, met inbegrip van bureaucratie, verlagen en dat deze routekaart de lidstaten moet ondersteunen bij een snelle vermindering van het aantal regels, terwijl de rechten van werknemers, de sociale en gezondheidsnormen en de bescherming van het milieu worden gewaarborgd; beklemtoont dat het om de doeltreffendheid van de vermindering van de bureaucratie te volgen eveneens belangrijk is dergelijke maatregelen achteraf te

---

¹⁵ Mededeling van de Commissie van 19 februari 2020 over een Europese datastrategie (COM(2020)0066).

¹⁶ Verslag van het Duitse Ministerie van Economische Zaken en Energie, voorgesteld door het Centrum voor Europese Beleidsstudies, *Feasibility Study: Introducing "One-In-One-Out" in the European Commission*, 5 december 2019.

beoordelen, rekening houdend met het perspectief van de kmo's en zonder afbreuk te doen aan de rechten van werknemers;

7. vraagt om betere afstemming van de regelgeving vergezeld te laten gaan van slimme digitalisering, verbeterde gebruikersvriendelijkheid, meer gestroomlijnde procedures en veiligere dataprocedures die de privacy beter beschermen; vraagt in dit verband om sterkere en doelgerichte technische en administratieve bijstand van de lidstaten en de EU, de uitwisseling van beste praktijken en opleidingsmogelijkheden voor kmo's; verzoekt de Commissie een enig contactpunt voor kmo's te beheren voor alle vragen in verband met de financieringsmogelijkheden die de EU aan kmo's te bieden heeft en ervoor te zorgen dat EU-steunprogramma's, met inbegrip van de programma's om de gevolgen van COVID-19 aan te pakken, een sterk kmo-onderdeel bevatten;
8. is ingenomen met de resultaten die tot nog toe werden bereikt met de toepassing van de beginselen inzake betere regelgeving; merkt op dat er nog verdere vooruitgang moet worden geboekt, met name op het gebied van vereenvoudiging en normalisatie van de procedures, en dat daarbij zowel op EU- als lidstaatniveau het eenmaligheidsbeginsel en het beginsel "digitaal als norm" consequent moeten worden toegepast, en dat in het algemeen ook nog vooruitgang moet worden geboekt met de vermindering van de administratieve druk;
9. verzoekt de Commissie de economische en sociale gevolgen van de COVID-19-crisis voor kmo's zorgvuldig te analyseren en rekening te houden met de uit de COVID-19-crisis ontstane punten van zorg van de kmo's wanneer zij effectbeoordelingen verricht voordat zij wetgeving voorstelt;
10. pleit daarom voor een bindende test aan de hand waarvan de kosten en baten van wetgevingsvoorstellen voor kmo's, onder meer de economische gevolgen en de gevolgen voor werknemers van kmo's, kunnen worden beoordeeld; verwacht dat de resultaten van de kmo-test volledig in aanmerking worden genomen in alle wetgevingsvoorstellen, dat zij duidelijk aangeven hoe vereenvoudiging kan worden bereikt en, waar mogelijk, aanvullende aanbevelingen formuleren om onnodige administratieve of regeldruk voor kmo's te voorkomen; herinnert eraan dat tijdens het wetgevingsproces van de EU de nadruk moet liggen op de kwaliteit van de effectbeoordelingen en niet zozeer op de snelheid waarmee initiatieven worden voltooid; verzoekt de Commissie om voorbeelden van beste praktijken te vergaren en te verspreiden en richtsnoeren te ontwikkelen met betrekking tot de systematische toepassing van kmo-tests, ook op nationaal niveau;
11. verzoekt de Commissie de doeltreffendheid en goede werking van de Raad voor regelgevingstoetsing te waarborgen door te verzekeren dat de externe deskundigen in de meerderheid zijn en dat de Raad ondersteuning krijgt van het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek; herhaalt dat de onafhankelijkheid, transparantie en objectiviteit van de Raad voor regelgevingstoetsing en het werk van deze raad moeten worden gewaarborgd en dat de leden ervan onder geen enkele vorm van politiek toezicht mogen staan, en dat zij niet met belangenconflicten of vooroordelen mogen kampen; vraagt de Commissie te garanderen dat er een evenwicht is tussen de vertegenwoordiging van grote en kleine bedrijven in alle relevante organen en commissies die verband houden met de EU-beleidsvorming, onder meer de Raad voor regelgevingstoetsing; is van mening dat de huidige vereiste om slechts één kmo-

vertegenwoordiger ter vertegenwoordiging van de hele kmo-sector in de Raad voor regelgevingstoetsing te laten zetelen onvoldoende is gezien de grote verscheidenheid aan kmo's in Europa;

12. vraagt dat de tenuitvoerlegging van de Small Business Act (SBA) nieuw leven wordt ingeblazen; onderstreept dat het beginsel “denk eerst klein” en de versterking van het beginsel “groot in grote zaken, klein in kleine zaken” consequent moeten worden toegepast om de kmo's passende aandacht te geven in de EU en in de nationale wetgeving en als grondslag voor een nieuwe interinstitutionele verbintenis om de administratieve druk te verlagen;
13. neemt nota van het plan van de Commissie om een specifieke kmo-gezant van de EU te benoemen om de bekommernissen van kmo's meer voor het voetlicht te brengen en verzoekt de Commissie voorts de kmo-gezant als een centrale eenheid onder de voorzitter van de Commissie te plaatsen, om toezicht op kmo-vraagstukken in alle directoraten-generaal mogelijk te maken; verzoekt de Commissie voort te bouwen op de bestaande procedure voor de evaluatie van de prestaties van kmo's en jaarlijks tijdens een plenaire vergadering van het Europees Parlement een debat te voeren over de “staat van de kmo-Unie”; beklemtoont de kans om de samenwerking tussen het netwerk van kmo-gezanten en de nationale en lokale kmo-organisaties te versterken;
14. meent dat tegenover de doelstellingen van de EU op het gebied van duurzaamheid en digitalisering voldoende financiële en andere middelen moeten staan om de lidstaten in staat te stellen de overgangprocessen voor kmo's op beide gebieden te bevorderen, wat met name van belang is voor de minder ontwikkelde regio's; onderstreept dat dergelijke doelstellingen niet in strijd mogen zijn met maatregelen voor de waarborging van werkgelegenheid met rechten en de verbetering van de arbeidsvoorwaarden, maar deze juist onderling moeten versterken;
15. betreurt dat kmo's meer moeilijkheden hebben ervaren om toegang te krijgen tot financiering dan grotere ondernemingen, wat onder meer toe te schrijven is aan verschillende monetaire maatregelen en het regelgevingskader; stelt in dit verband voor maatregelen te treffen om de toegang tot krediet voor kmo's, met inbegrip van micro-ondernemingen en start-ups, te versterken; herinnert eraan dat kmo's meestal niet over voldoende financiële en menselijke middelen beschikken om op gelijke voet met andere belanghebbenden, met name multinationals, deel te nemen aan het proces om toegang tot financiële instrumenten te verwerven;
16. uit zijn bezorgdheid over de moeilijkheden die de meeste kmo's, en met name de minder kapitaalkrachtige, ondervinden om toegang te krijgen tot de financieringslijnen van de EIB, en dringt erop aan dat de toegangsvoorwaarden rekening houden met de noodzaak van een sterkere betrokkenheid van kmo's; noemt het betreurenswaardig dat veel kmo's, met inbegrip van micro-ondernemingen en start-ups, geen toegang hebben tot EU-financiering omdat ze niet weten wat er precies beschikbaar is, en ook vanwege de traagheid en de buitensporige complexiteit van de bijbehorende procedures en subsidiabiliteitscriteria; verzoekt de Commissie dergelijke belemmeringen weg te nemen door de procedures te vereenvoudigen, te zorgen voor informatie die online toegankelijk is en door steun te blijven verlenen aan stimulansen die zijn toegesneden op kmo's en micro-ondernemingen;

17. herinnert de lidstaten en de Commissie er in dit verband aan dat de liquiditeit van kmo's onmiddellijk moet worden hersteld om hun basiswerking te garanderen en waarschuwt dat het voortbestaan van kmo's, en micro-ondernemingen in het bijzonder, gezien hun structurele tekortkomingen in vergelijking met grotere ondernemingen, na COVID-19 zal afhangen van snelle besluitvorming, adequate financiering en de snelle beschikbaarheid van liquiditeit;
18. spoort de Commissie en de lidstaten ertoe aan de komende EU-instrumenten uit hoofde van het volgende meerjarig financieel kader (MFK) optimaal aan te wenden overeenkomstig de specifieke behoeften van de lokale gemeenschappen en, waar mogelijk, rekening houdend met de bestaande sectorale en nationale kenmerken; herinnert eraan dat die instrumenten onder meer investeringen zullen doen terechtkomen bij kmo's;
19. betreurt dat in het herstelplan maar weinig aandacht wordt besteed aan kmo's, en pleit voor maatregelen om vlotte toegang van kmo's te waarborgen;
20. dringt er bij de Commissie op aan dat de EU-financiering beter wordt afgestemd op het aantrekken van niet-digitale, hoogtechnologische en innovatieve kmo's en vraagt voorts dat bij het ontwerp van nieuwe EU-instrumenten wordt nagedacht over de vraag of de financiering redelijkerwijs kan worden gebruikt door kmo's en afgestemd is op hun behoeften en ervoor wordt gezorgd dat kmo's evenveel voordeel kunnen genieten als alle andere bij de waardeketen betrokken partijen, ten gunste van het mondiale concurrentievermogen van Europa; herinnert eraan dat het om de bloei van start-ups te bevorderen cruciaal is "geduldkapitaal" te garanderen, waardoor zij voordelen kunnen benutten die specifiek zijn voor langetermijninvesteringen en waardoor de verstrekkers van dat kapitaal hun investeringen ook in ongunstige omstandigheden op korte termijn kunnen handhaven;
21. beklemtoont dat EU-instanties kmo-netwerken en -organisaties op lokaal, regionaal en nationaal niveau proactief moeten benaderen teneinde tijdig informatie en advies te verschaffen over het gebruik van beschikbare en geplande EU-financieringsmogelijkheden; herinnert de Commissie eraan om alle beschikbare communicatiemiddelen te benutten en om wedstrijden te organiseren voor studenten en jonge ondernemers;
22. dringt er bij de lidstaten op aan ervoor te zorgen dat kmo's, ook kmo's met een bedrijfsmodel dat op immateriële activa gericht is, niet-discriminerende toegang hebben tot bankkredieten; herinnert eraan dat toegang tot financiering een essentiële voorwaarde is voor groei, duurzame transformatie en innovatie en pleit voor verdere steun voor innovatieve bedrijfsmodellen; betreurt het verschil tussen kredietvoorwaarden voor kmo's die zich in verschillende lidstaten bevinden en verzoekt de lidstaten samen te werken met de financiële sector en het bankwezen met betrekking tot hun verplichting om volledige en billijke toegang tot bankleningen voor kmo's te garanderen;
23. beklemtoont dat financiering via de kapitaalmarkten alleen ontoereikend zal zijn om voldoende en gepaste oplossingen te verschaffen voor kmo's en is van mening dat de financiële dienstensector stabiel moet zijn en kmo's, micro-ondernemingen en zelfstandige ondernemers op kosteneffectieve wijze een brede waaier aan op maat

gesneden financieringsmogelijkheden moet aanbieden; beklemtoont in dit verband het belang van traditionele bankmodellen, met inbegrip van kleine regionale banken en spaarcoöperaties; verzoekt de EIB om nauwer samen te werken met haar financiële tussenpersonen in de lidstaten om relevante informatie te verspreiden onder kmo's teneinde hun toegang tot financiering te verbeteren;

Nieuwe problemen als gevolg van de COVID-19-pandemie

24. herinnert eraan dat kmo's onverwijld van liquiditeit moeten worden voorzien en dat daarnaast de maatregelen voor de herkapitalisering van kmo's moeten worden versterkt; dringt er bij de lidstaten en de Commissie op aan het probleem van laattijdige betalingen, dat aanzienlijke liquiditeitsuitdagingen blijft creëren voor kmo's, aan te pakken en verzoekt de lidstaten die dit nog niet hebben gedaan met klem de richtlijn betalingsachterstand ten uitvoer te leggen, met name met betrekking tot overheidsinstanties en relaties tussen bedrijven onderling;
25. spoort de Commissie ertoe aan de monitoring en handhaving van de richtlijn betalingsachterstand te verbeteren en te onderzoeken of herziening van deze richtlijn nodig is, om ervoor te zorgen dat stipte betalingen op de interne markt als norm komen te gelden, zowel voor transacties tussen bedrijven, met name van grotere naar kleinere bedrijven, als voor transacties van overheden naar bedrijven; roept de autoriteiten op Europees, nationaal, regionaal en lokaal niveau op het goede voorbeeld te geven door kmo's op tijd te betalen en moedigt in dit verband een actief gebruik van inbreukprocedures aan in gevallen waarin de richtlijn niet naar behoren ten uitvoer wordt gelegd;
26. erkent dat er een tijdelijke versoepeling van de staatssteunregels nodig is en dat moet worden erkend dat deze staatssteunregels hebben geleid tot een ongelijke toepassing van maatregelen in de Unie; vraagt de Commissie en de Raad snel op te treden teneinde een gelijk speelveld ten bate van de concurrentie tussen de lidstaten te waarborgen;
27. merkt op dat tijdens alle beoordelingen en herzieningen van de staatssteunregels in de toekomst naar behoren rekening moet worden gehouden met de specifieke kenmerken en geografische nadelen van kmo's die zich in de meest perifere gebieden bevinden, onder meer eilanden, ultraperifere gebieden en berggebieden, en in andere, niet-perifere gebieden die door natuurrampen van ongekende proporties zijn getroffen;
28. maakt zich grote zorgen over het feit dat sectoren zoals het toerisme, de horeca, de culturele en creatieve sector, vervoer, handelsbeurzen en evenementen, die grotendeels bestaan uit kmo's, het hardst zijn getroffen door de COVID-19-crisis; beklemtoont dat het belangrijk is dat er voortdurend snelle maatregelen worden genomen om het vertrouwen van reizigers en reisagenten te herstellen en te behouden; beklemtoont dat deze sectoren moeten worden bevrijd van administratieve druk en regelgeving die hen op kosten jagen, dat de weg naar herstel voor deze sectoren moet worden uitgestippeld en dat de rechten van werknemers in de getroffen sectoren moeten worden gegarandeerd; herinnert aan het belang van betere toegang voor kmo's van de culturele en creatieve sector tot digitale technologieën en steunprogramma's, nu de COVID-19-crisis heeft laten zien dat zij een cruciale rol spelen in onze economie en ons sociale leven;
29. dringt er bij de lidstaten op aan om de bescherming van de werkgelegenheid en het

voortbestaan van kmo's en start-ups te onderkennen als politieke topprioriteiten door met concrete maatregelen te komen om kmo's en start-ups die met een insolventierisico kampen te ondersteunen, met name in het geval van de annulering van het instrument voor solvabiliteitssteun zoals voorgesteld door de Europese Raad; neemt nota van het initiatief inzake steun om het risico op werkloosheid in noodsituaties te beperken (SURE) dat is gericht op het dekken van de kosten van nationale werktijdverkortingsregelingen; verzoekt de Commissie de lidstaten actief te ondersteunen bij de omzetting van de richtlijn betreffende herstructurering en insolventie¹⁷ om een echte tweede kans voor kmo's in moeilijkheden mogelijk te maken;

30. merkt op dat kmo's zich vanwege de COVID-19-crisis gedwongen hebben gezien over te stappen op innovatieve technologieën, nieuwe manieren om hun werk te organiseren en digitale bedrijfsmodellen zoals e-handel, de deeleconomie, en telewerken; wijst erop dat veel kmo's moeite hadden om zich aan de nieuwe omstandigheden aan te passen en verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat investeringen op het gebied van onderzoek en innovatie (O&I) worden gericht op de deelname van kmo's, waarbij een evenwicht wordt gevonden tussen de handhaving van intellectuele-eigendomsrechten en het stimuleren van innovatie; vraagt voorts dat de rechten van werknemers doorheen dit proces worden nageleefd;
31. herinnert eraan dat innovatie bij kmo's een essentiële motor is van productiviteit en duurzame groei aangezien innovatie kan bijdragen tot het oplossen van mondiale en maatschappelijke uitdagingen en betere werkomstandigheden kan bieden; herinnert eraan dat de technologische ontwikkeling en de digitalisering leiden tot meer kansen voor kmo's om te innoveren en op te bloeien, wat de verspreiding van kennis en de opkomst van nieuwe bedrijfsmodellen versnelt en het vermogen van kmo's om sneller door te groeien, vergroot;
32. beklemtoont dat bij investeringen in innovatie voorrang moet worden verleend aan ecosystemen die ook kmo's omvatten en die de cocreatie, rijping en overdracht van uitmuntende technologie naar de industrie alsook de ingebruikname van nieuwe technologieën versterken; beklemtoont dan ook het belang van gericht overheidsbeleid ter ondersteuning van de horizontale behoeften in verband met de digitale transformatieprocessen in micro-ondernemingen en kmo's, zoals de vereenvoudiging van rapportageverplichtingen, en verzoekt de lidstaten proefinitiatieven te ontwikkelen om de ingebruikname van e-handelso oplossingen door kmo's te versnellen, bijvoorbeeld met behulp van opleidingen en adviesverlening, technische bijstand, beste praktijken of de integratie van de kennisdriehoek (onderwijs, onderzoek en innovatie), en met de betrokkenheid van alle relevante belanghebbenden en lokale autoriteiten;
33. is ingenomen met het feit dat kmo's werden opgenomen in het Europese ruimtevaartprogramma, ook in de ontwikkeling van talrijke stroomafwaartse diensten en toepassingen; erkent de sleutelrol die kmo's spelen in de defensietoeleveringsketens in Europa;
34. is ingenomen met de belofte van de Commissie om versnelde opleidingsprogramma's

---

¹⁷ Richtlijn (EU) 2019/1023 van 20 juni 2019 betreffende preventieve herstructureringsstelsels, schuldbvrijding en beroepsverbod, en maatregelen ter verhoging van de efficiëntie van de procedures voor herstructurering, insolventie en schuldbvrijding, en tot wijziging van Richtlijn (EU) 2017/1132. PB L 172 van 26.6.2019, blz. 18.

via digitale stoomcursussen in te voeren voor het personeel van micro-ondernemingen en kmo's zodat zij zich kunnen bekwamen op het gebied van, bijvoorbeeld, kunstmatige intelligentie, cyberbeveiliging of "distributed ledger"-technologieën; wijst erop dat digitale stoomcursussen voor kmo's in het kader van het programma Digitaal Europa moeten worden voorafgegaan door gesubsidieerde programma's waarmee eigenaars en managers van kmo's hun digitale behoeften en kansen in kaart kunnen brengen; wijst erop dat geschoolde werknemers essentieel zijn voor het succes van kmo's en hen in staat stellen succesvol het hoofd te bieden aan niet alleen de groene en de digitale transitie, maar ook aan de traditionele uitdagingen waarmee deze ondernemingen worden geconfronteerd;

35. betreurt dat slechts 17 % van de kmo's er tot dusver in is geslaagd om digitale technologie in het bedrijfsmodel op te nemen; pleit voor een versterking van de maatregelen gericht op het aanpakken van de discrepantie tussen de vraag naar en het aanbod van vaardigheden en van het tekort aan vaardigheden en pleit ervoor dat kmo's worden toegerust met digitale geletterdheid en vaardigheden, en dat de vaardigheden in verband met openbare aanbestedingen en financiële opleiding worden verbeterd, naast vaardigheden voor het beheer van krediet- en toeleveringsketens voor snel veranderende arbeidsmarkten, ook in het licht van de versnelling die door de COVID-19-crisis is teweeggebracht;
36. beklemtoont dat investeringen in verdere beroepsopleiding en werkstages bij kmo's moeten worden gestimuleerd; pleit in dit verband voor de ontwikkeling van een toegesneden aanpak inzake digitale vaardigheden voor micro-ondernemingen; beklemtoont dat de agenda voor vaardigheden van de Commissie hierin een rol kan spelen en merkt op dat om de digitale en innovatiekloof te overbruggen, het aandeel afgestudeerden in STEM-vakken moet worden vergroot en de kloof waarmee vrouwen op beide gebieden worden geconfronteerd, moet worden aangepakt; is in dit verband ingenomen met de Europese vaardighedenagenda;
37. neemt nota van het witboek van de Commissie over kunstmatige intelligentie (COM(2020)0065) en het daarin ingenomen standpunt dat elke lidstaat moet beschikken over ten minste één digitale-innovatiehub die verregaand gespecialiseerd is in kunstmatige intelligentie;
38. spoort de Commissie ertoe aan steun te verlenen aan de inspanningen van kmo's om, onder meer, verouderde uitrusting te moderniseren, de kennisoverdracht te verbeteren en de doeltreffendste toepassingen van technologieën, zoals industriële kunstmatige intelligentie, in kaart te brengen, en om de werknemers de vaardigheden bij te brengen die onmiddellijk noodzakelijk zijn om de afstandscontrole van uitrusting en machines, het productietoezicht en de samenwerking van werknemers op afstand mogelijk te maken, evenals ecologisch duurzame bedrijfsmodellen, benaderingen vanuit de circulaire economie, en energie- en hulpbronnen efficiëntie, waar digitale knowhow vaak van cruciaal belang is en kmo's in staat stelt concurrerend te blijven; verzoekt de Commissie tevens te overwegen een systeem met cheques voor kmo's op te zetten om de bovenvermelde steun te verlenen;
39. verzoekt met klem de hiaten in de kennis en vaardigheden van kmo's op het gebied van ecologisch duurzame technologieën, praktijken en bedrijfsmodellen aan te pakken, met name voor sectoren waarin de EU-doelstellingen op het gebied van duurzame energie en

milieu een fundamentele transformatie vereisen;

40. herinnert aan het belang van instrumenten zoals het Enterprise Europe Network en de Europese digitale-innovatiehubs, die de internationalisering, de digitalisering en het nastreven van innovatie door kmo's op lokaal niveau, ook op het gebied van milieu, kunnen bevorderen en verzekeren dat ze geschikt zijn voor het beoogde doel; verzoekt de Commissie een grondige tussentijdse en ex-postevaluatie van deze instrumenten uit te voeren door vertegenwoordigers van kmo's te raadplegen tijdens het gehele evaluatieproces om te waarborgen dat deze netwerken de kmo's effectief bereiken;
41. beklemtoont de essentiële rol van niet-persoonsgebonden gegevens en de overdracht van technologieën van de academische wereld naar kmo's en onderstreept het belang van het opzetten van Europese gegevensruimten voor niet-discriminerende, betrouwbare en beveiligde uitwisseling van niet-persoonsgebonden gegevens om met gebruik van een open gegevensmodel de gegevensstromen tussen bedrijven en met overheden te verbeteren;
42. verzoekt de Commissie een parallel en sterker beleid goed te keuren om de internetinfrastructuur en connectiviteit ten gunste van kmo's in afgelegen gebieden te verbeteren, als basisvoorwaarde om de digitalisering te verbeteren en een daadwerkelijke transformatie na te streven; verzoekt de Commissie bindende doelstellingen voor connectiviteit te overwegen;

Herstelstrategie

43. benadrukt dat Horizon Europa een prioriteit is en robuuste algemene financiering nodig heeft; vraagt dat een aanzienlijk bedrag ervan beschikbaar wordt gesteld aan kmo's, ook voor de kmo-onderdelen van de Europese Innovatieraad, en verzoekt de Commissie en de lidstaten te garanderen dat O&I-instrumenten, zoals de accelerator van de Europese Innovatieraad, voor zover mogelijk versnelde mogelijkheden bieden voor kmo's en start-ups die innovatieve technologieën ontwikkelen;
44. pleit ervoor diepgaande beleidsmaatregelen en instrumenten van de EU op het gebied van onderzoek en innovatie zo sectorneutraal mogelijk te houden en niet alleen meer steun te geven aan kmo's en micro-ondernemingen die reeds innovatie-inspanningen leveren, maar ook, al naargelang hun behoeften, aan kmo's en micro-ondernemingen die een achterstand hebben, in het bijzonder in de traditionele verwerkende industrie; vraagt om meer O&I-financiering op Europees niveau te richten op niet-digitale kmo's en op kmo's die hun milieuprestaties en hulpbronnefficiëntie wensen te verbeteren;
45. beklemtoont dat samenwerking een cruciale dimensie is om de prestaties van kmo's te verbeteren; merkt op dat clusters en partnerschappen met alle actoren van de kennisdriehoek (onderwijs, onderzoek en innovatie) daartoe meer moeten worden bevorderd en aangemoedigd door de administratieve druk te verlagen, de procedures te vereenvoudigen en gedeelde dienstvoorzieningen voor de deelname van kmo's aan clusters op te zetten; vraagt dat de Commissie er tevens voor zorgt dat de partnerschappen en missies van Horizon Europa doorheen de tenuitvoerlegging ervan transparant en inclusief zijn, met name met betrekking tot de deelname van kmo's en het vaststellen van hun strategische onderzoeksagenda en jaarlijkse werkprogramma's; onderstreept voorts dat er eerlijke regelingen moeten worden getroffen voor het delen van bevindingen en eindresultaten, overeenkomstig het beginsel "zo open als mogelijk,

zo gesloten als nodig”;

46. beklemtoont tevens het potentieel van het Europees Instituut voor innovatie en technologie en zijn kennis- en innovatiegemeenschappen, aangezien deze een doeltreffende manier vormen om de samenwerking tussen kmo's, onderzoekscentra en universiteiten te bevorderen, teneinde lokaal ondernemerschap te bevorderen en de dringendste maatschappelijke uitdagingen van onze tijd aan te pakken;
47. verzoekt de Commissie en de lidstaten te investeren in, onder meer, de data-economie, kunstmatige intelligentie, slimme productie, het internet van dingen en quantumcomputing, en ervoor te zorgen dat deze gebieden een sterk kmo-onderdeel bevatten; betreurt dat de meeste kmo's geen toegang hebben tot de data die zij creëren; is in dit verband ingenomen met de Europese datastrategie die is gericht op de totstandbrenging van een echte markt voor data, waar kmo's gemakkelijk toegang zullen hebben tot en gebruik zullen kunnen maken van data in alle marktomgevingen, namelijk business-to-consumer, business-to-business en business-to-government;
48. verzoekt de lidstaten de ondersteuning van innovatiekansen voor kmo's te garanderen en synergieën met EU-programma's in hun nationale innovatiestrategieën te maximaliseren; beklemtoont in dit verband de rol van innovatieve kmo's die zich specialiseren in baanbrekende technologieën;
49. beklemtoont dat meer bewustwording moet worden gecreëerd bij eigenaars en managers van kmo's, kmo-verenigingen en ondersteunende organisaties over financieringsmogelijkheden voor technologieën met betere milieuprestaties, over contractdiensten (zoals adviesdiensten, coaching en opleidingen) in verband met eco-ontwerp en efficiënt management en gebruik van middelen en over groen ondernemerschap en groene technologieën, producten en diensten;
50. beklemtoont dat investeringen in nieuwe en milieuvriendelijke technologieën de Europese Green Deal kunnen omvormen in een nieuwe groeistrategie met behulp waarvan kmo's hun innovatiepotentieel kunnen benutten en bevorderen;
51. erkent dat veel kmo's bereid zijn te investeren in energie-efficiënte, circulaire en milieuvriendelijke processen, producten en diensten, maar dat er aanzienlijke belemmeringen, met name financiële, bestaan die hen hiervan weerhouden; verzoekt de Commissie en de lidstaten de regeldruk te verlagen om dergelijke belemmeringen weg te nemen door te voorzien in een ondersteunend regelgevingskader en in technische en financiële steunprogramma's, onder meer met behulp van particuliere investeringen, zodat kmo's in staat worden gesteld succesvol en snel groene praktijken, producten, processen en diensten in gebruik te nemen; is van mening dat versterkte doelgerichte technische en financiële bijstand van essentieel belang zal zijn om bij die kmo's, met inbegrip van micro-ondernemingen, groene kansen te bevorderen; beklemtoont dat die bijstand kmo's en micro-ondernemingen in staat moet stellen de kansen die uit de Green Deal voortvloeien volop te benutten, rekening houdend met hun structuur, bedrijfsmodel en, meer in het algemeen, hun behoeften, aangezien er geen uniforme aanpak bestaat; beklemtoont in dit verband dat vertegenwoordigers van kmo-organisaties hier actief bij moeten worden betrokken;
52. is ingenomen met de initiatieven die de grootste kansen bieden op het gebied van werkgelegenheid en concurrentievermogen voor kmo's, zoals de tenuitvoerlegging van

het actieplan voor de circulaire economie, dat lokale werkgelegenheid schept en belangrijke bedrijfs- en innovatiekansen biedt voor kmo's; neemt nota van de kansen die worden geboden door de initiatieven van de zogenoemde "renovatiegolf", met inbegrip van stadsvernieuwingsprojecten; merkt op dat het recht op herstel gunstig is voor de consument, maar kmo's ook kan dwingen actief te worden in het marktsegment van de herstellingswerken en dat beleid gericht op de verbetering van de energie-efficiëntie van gebouwen niet alleen kmo's van de bouwsector ten goede kan komen, maar ook energiebesparingen kan bevorderen bij alle kmo's en zo kan bijdragen tot een vermindering van hun werkingskosten; pleit voor de ontwikkeling van een concurrerender markt voor leveranciers van energiediensten (ESCO's);

53. beklemtoont dat openbare aanbestedingen als strategisch instrument kunnen bijdragen aan het bevorderen van duurzame productie- en consumptiepatronen; is van mening dat dit instrument, met de juiste steun en bijstand, ook grote kansen kan bieden aan lokale, innovatieve kmo's; wijst op de soortgelijke rol van groene en circulaire openbare aanbestedingen en herinnert er in dit verband aan dat de tenuitvoerlegging op nationaal niveau gepaard moet gaan met opleiding en ondersteuning voor overheidsinstanties en kmo's;
54. merkt op dat reeds lang bekend is dat een evenwichtig kader voor intellectuele-eigendomsrechten een belangrijke stap is voor de verbetering van de werking van de interne markt; verzoekt de Commissie derhalve een prioriteit te maken van het aangekondigde actieplan intellectuele eigendom om goederen waarop auteursrecht rust en geïntroceerde uitvindingen omvat op EU-niveau te beschermen en de capaciteit van Europese bedrijven, in het bijzonder kmo's, om te innoveren op grond van sterke en evenwichtige intellectuele-eigendomsregelingen te versterken, wat het mondiaal concurrentievermogen van innovatieve kmo's ten goede zal komen, de kosten en complexiteit van administratieve procedures sterk zal verminderen, en daarnaast ook de uitdagingen in verband met octrooigeschillenbeslechting zal aanpakken en zal voorzien in openbron- en opendatamodellen voor toekomstige innovatie;
55. vestigt de aandacht op de rol van beroepsopleiding en levenslang leren, die van essentieel belang zijn voor het aanpakken van de slechte afstemming tussen de vraag naar en het aanbod aan geschoolde arbeidskrachten; moedigt aan dat ondernemingsvaardigheden reeds in de eerste fasen van het onderwijs worden opgenomen en spoort aan tot bevordering van de bijscholing en omscholing van werklozen om hun opname in de arbeidsmarkt mogelijk te maken, en te garanderen dat kmo's kunnen rekenen op naar behoren opgeleid personeel;
56. verzoekt de Commissie en de lidstaten om initiatieven voor het in kaart brengen van de behoeften aan vaardigheden te versnellen en uit te breiden en de tekorten op de arbeidsmarkt aan te pakken met behulp van onderwijs, strategieën voor beroepsopleiding en programma's voor de ontwikkeling van vaardigheden gericht op kmo's, en betreurt dat de kloof in ondernemerschap en toegang tot financiering voor door vrouwen geleide micro-ondernemingen en kmo's nog steeds bestaat; verzoekt de lidstaten de belemmeringen te beoordelen die vrouwen nog altijd verhinderen bedrijven op te richten en te leiden; beklemtoont dat het gebruik van naar geslacht opgesplitste gegevens zal helpen om hiervan een grondigere beoordeling te maken alsook om de algemene kwaliteit van het besluitvormingsproces te verbeteren; pleit voor initiatieven die zijn gericht op onderwijs- en bijscholingsactiviteiten voor vrouwen om hun

ondernemingsvaardigheden en zelfvertrouwen te helpen verbeteren; is voorts van mening dat e-overheidsinstrumenten en digitale vaardigheden moeten worden bevorderd in de overheidssector om de overheidsadministraties ondernemings- en burgervriendelijker te maken en verzoekt de lidstaten om de uitwisseling van nationale en regionale beste praktijken op dit gebied te verzekeren, ook met verwijzing naar het openbaar bestuur en de particuliere sector, om het economisch mededingingsvermogen te stimuleren;

57. wijst erop dat de kmo-strategie verschillende soorten kmo's van verschillende omvang moet afdekken, ongeacht of ze actief zijn in traditionele, sociale dan wel hoogtechnologische sectoren; is van mening dat kmo's die zich bezighouden met traditioneel handwerk, toerisme, de culturele en de creatieve sector en de sociale economie bijzonder kwetsbare segmenten van het kmo-netwerk vormen; erkent de historische, culturele, economische en maatschappelijke waarde van deze kmo's en vraagt de lidstaten het concurrentievermogen van deze sectoren te waarborgen, onder meer door de generatiewisseling en zelfstandig ondernemerschap te bevorderen, door de toegang tot informatie over innovatiekansen te bevorderen en door bescherming en versterking van deze sectoren te ondersteunen;
58. vraagt dat de Commissie, in het kader van de EU-programma's voor de ondersteuning van kmo's, in het bijzonder het programma voor de eengemaakte markt, ook bijzondere aandacht besteedt aan ondernemingen uit de sociale economie, aangezien zij lokaal verankerd zijn, een breed assortiment aan producten en diensten aanbieden in de hele eengemaakte markt van de EU, hoogwaardige banen scheppen en sociale innovatie bevorderen;
59. verzoekt de Commissie een routekaart voor te stellen voor de vermindering van de administratieve druk, met inbegrip van een tijdslijn voor de maatregelen alsook tussentijdse ijkpunten, en zich tot deze routekaart te verbinden, en vraagt dat de uitvoering van de kmo-strategie wordt voorgesteld tijdens een jaarlijks plenair debat over de "staat van de kmo-Unie"; constateert dat na de pandemiewaarschuwing van de WHO en de invoering van maatregelen om de verspreiding van COVID-19 tegen te gaan, veel Europese bedrijven werden gedwongen hun productie stil te leggen of te vertragen vanwege handelsbeperkingen, verstoringen van de toeleveringsketens en tekorten aan grondstoffen en onderdelen uit derde landen, wat nogmaals laat zien dat de Europese industrie strategische autonomie moet verwerven en dat haar afhankelijkheid van derde landen moet verkleinen, en dat moet worden gegarandeerd dat belangrijke onderdelen van strategische waardeketens, met inbegrip van de verwerkende industrie, zich beter binnen de grenzen van de EU bevinden; verzoekt de Commissie bovendien ervoor te zorgen dat bedrijven die medische benodigdheden leveren niet opnieuw worden geconfronteerd met de moeilijkheden die zich op de interne markt afspeelden en lessen te leren uit de problemen die zich in de vroege stadia van de COVID-19-crisis voordeden;
60. pleit ervoor de concurrentieregels te verscherpen om het concurrentievermogen van kmo's te verbeteren en hen te beschermen tegen oneerlijke praktijken die zouden kunnen uitmonden in sociale dumping en deregulering van de arbeidsmarkt; verzoekt de Commissie de doeltreffende handhaving van het mededingingsrecht van de Unie te verzekeren, zonder afbreuk te doen aan de rechten van de werknemers; herinnert er in dit verband aan dat het belangrijk is de sociale dialoog bij het ontwerpen en het

uitvoeren van kmo-beleid te bevorderen, en een gelijk speelveld voor kmo's te garanderen om ervoor te zorgen dat zij op een eerlijke basis de vruchten plukken van de interne markt en de kans kunnen grijpen om op te schalen;

61. vraagt dat de Commissie ervoor zorgt dat kmo's zullen gedijen in het kader van ecosystemen die een inclusieve aanpak garanderen en alle actoren samenbrengen die in een waardeketen actief zijn, teneinde het Europese leiderschap in strategische sectoren en het concurrentievermogen op het wereldtoneel te bevorderen;
62. is van mening dat in de EU-strategie voor kmo's te allen tijde ten volle rekening moet worden gehouden met hun specifieke nationale kenmerken en dat in een algemeen kader van de Unie daarom een grote mate van nationale autonomie aan de lidstaten moet worden gelaten;
63. noemt het betreuenswaardig dat slechts een kleine 600 000 kmo's hun producten en/of diensten momenteel uitvoeren naar landen buiten de EU; wijst erop dat de kmo's die toegang tot de wereldmarkt willen, hun concurrentievermogen enkel zullen verbeteren als zij zowel op lokaal als internationaal niveau worden ondersteund met een gestructureerd, voorspelbaar en stimulerend regelgevingskader, gestructureerde netwerken, gedegen informatiebronnen en toegang tot investeringskansen en geschoolde werknemers; beklemtoont dat het belangrijk is dat het bewustzijn van kmo's van zowel de interne als de internationale markt en hun regels en instrumenten wordt vergroot, ook door het referentiekader te vereenvoudigen en de communicatie over op maat gesneden kansen te verbeteren; wijst in dit verband op de rol van overkoepelende organisaties en netwerken van kmo's en van kamers van koophandel in de lidstaten en op internationaal niveau, en wijst tevens op de rol van de EU-delegaties;
64. verzoekt de Commissie dan ook instrumenten in te voeren zoals een enig digitaal contactpunt om kansen voor kmo's die voortvloeien uit internationale handelsovereenkomsten gemakkelijk te kunnen aanwijzen; is in dit verband ingenomen met de lancering van "Access2Markets", het nieuwe portaal van de Commissie betreffende douaneprocedures en -formaliteiten, en dringt er bij de Commissie op aan ervoor te zorgen dat dit hulpmiddel in meerdere talen beschikbaar is;
65. wijst erop dat kmo's actief betrokken moeten worden bij internationale handelsovereenkomsten en dat er moet worden aangedrongen op een wederkerige behandeling om hun toegang tot openbare aanbestedingen in derde landen te garanderen; pleit ervoor dat in handelsovereenkomsten een specifiek kmo-hoofdstuk wordt opgenomen waarin wordt verwezen naar de voor micro-ondernemingen en kmo's gunstige bepalingen uit andere hoofdstukken van de overeenkomst en dat een snelle manier biedt voor eigenaars van micro-ondernemingen en kmo's om de relevante en voordelige aspecten van de overeenkomst te herkennen;
66. vraagt de Commissie met klem te streven naar een gelijk speelveld en een regelgevingsklimaat waarin kmo's goed kunnen gedijen en mondiaal kunnen concurreren, en te overwegen handelsbeschermingsinstrumenten in te zetten om oneerlijke concurrentie ten gevolge van illegale of oneerlijke handelspraktijken van derde landen te beperken, onder meer handelsbeschermingsmaatregelen die de vrije toegang van EU-bedrijven tot hun markten op oneerlijke wijze blokkeren;
67. is van mening dat nationale en Europese overheidsinstellingen het goede voorbeeld

moeten geven en de deelname van kmo's en micro-ondernemingen aan openbare aanbestedingen moeten vergemakkelijken en vergroten, door de toegang tot informatie over aanbestedingen en procedures te vereenvoudigen, onevenredige vereisten en discriminerende praktijken, zoals aanbestedingscriteria waarbij eisen of kwalificaties worden vastgesteld die verder gaan dan de fundamentele elementen van de aangeschafte diensten of goederen, te voorkomen en zo bij te dragen tot de verkorting en diversifiëring van de toeleveringsketens;

68. dringt daarom aan op meer richtsnoeren voor openbare autoriteiten en kmo's over de bestaande mogelijkheden tot flexibiliteit en aanpassing van de regels inzake overheidsopdrachten;
69. merkt op dat het opdelen van grotere contracten in kleinere percelen zou kunnen bijdragen tot de verkorting en diversifiëring van de toeleveringsketens, en lokale kmo's grotere stimulansen zou bieden, onder meer door de deelname van kmo's aan innoverende aanbestedingen en precommerciële aanbestedingen, die doorgaans alleen toegankelijk zijn voor grotere groepen, te vergemakkelijken;
70. vraagt dat "nulkilometercontracten" op waarde worden geschat door te voorzien in bonuscriteria voor lokale bedrijven en dat in dit verband inspiratie wordt gezocht bij de Europese wetgeving inzake landbouw en korte toeleveringsketens; vraagt dat het voor beleidsmakers mogelijk wordt in bepaalde mate de voorkeur te geven aan contracten met lokale kmo's;
71. wijst op het belang van samenwerking met nationale ambtenaren om een Europese aanbestedingsmarkt tot stand te brengen die is gebaseerd op aanbestedingen van een beperkte omvang waardoor kmo's in staat worden gesteld aan de aanbestedingsprocedures deel te nemen, onder meer dankzij de opdeling van grotere contracten in kleinere percelen, en waarin echte en eerlijke concurrentie tussen marktdeelnemers kan plaatsvinden, en benadrukt dat het Uniform Europees Aanbestedingsdocument (UEA) toegankelijker moet worden gemaakt voor kmo's;

o

o o

72. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

TOELICHTING

De mededeling van de Commissie getiteld “Een kmo-strategie voor een duurzaam en digitaal Europa” werd gepubliceerd op de dag voordat de COVID-19-noodsituatie door de WHO werd uitgeroepen tot pandemie. Het doel van de rapporteur bestaat er dan ook hoofdzakelijk in de oorspronkelijke inhoud van de mededeling te actualiseren op basis van de economische en maatschappelijke veranderingen die de pandemie met zich mee heeft gebracht, en de problemen waarvoor de 25 miljoen Europese kmo's die vandaag de dag in de interne markt actief zijn zich momenteel gesteld zien, aan de hand van een pragmatische, inclusieve aanpak te beoordelen. Voorts wil de rapporteur de aandacht vestigen op de essentiële rol die op de (middel)lange termijn voor kmo's is weggelegd als fundamentele pijlers van het economisch herstel van het continent na de pandemie.

Het is algemeen bekend dat het gemiddelde groeitempo van Europese kmo's al voor de uitbraak van de pandemie lager lag dan dat van concurrenten van buiten de EU, vanwege complexe en diepgewortelde structurele problemen, zoals beperkte toegang tot krediet, onderkapitalisering en grote betalingsvertragingen. Ook de buitensporige administratieve lasten hebben het groeipotentieel van kmo's in de EU lange tijd in de weg gestaan; volgens de conjunctuurenquête van Eurochambres van 2019 vormen administratieve procedures voor maar liefst 78 % van de kmo's een grote belemmering. In bepaalde lidstaten is de mate van hyperregulering bijzonder alarmerend en wordt het concurrentievermogen van kmo's niet alleen in het nationale bedrijfsleven, maar zelfs in de ruimere Europese interne markt belemmerd.

Daarnaast vormen ook multilaterale vormen van oneerlijke concurrentiepraktijken een steeds grotere bedreiging voor het concurrentievermogen en zelfs voor het voortbestaan van kmo's. Deze praktijken vloeien voort uit het mondiale karakter van de Europese economie, en met name uit het gedrag van producenten van buiten de EU die vasthouden aan lagere arbeids- en milieunormen voor de uitvoer van goederen en diensten naar de EU.

De geleidelijke doch gestage uitsluiting van micro-, kleine en middelgrote ondernemingen van de nationale markten van de lidstaten, evenals van de Europese interne markt, leidt al geruime tijd tot de ontrafeling van het kernweefsel van de Europese economie en had al lang voor de uitbraak van COVID-19 een alarmerend niveau bereikt.

Deze kritieke punten moeten terdege in acht worden genomen bij de vaststelling van een moderne, haalbare EU-strategie aan de hand waarvan de bovengenoemde structurele problemen kunnen worden aangepakt en op snelle, doeltreffende wijze kan worden afgerekend met de nieuwe belemmeringen die de pandemie met zich meebrengt.

Met deze strategie moet hoofdzakelijk worden gestreefd naar het herstel van het concurrentievermogen, zowel binnen de interne markt als in de handelsbetrekkingen met derde landen. Er zijn met name dringend maatregelen nodig om de regeldruk aanzienlijk te verlagen (door een “een erbij, een eraf”-beginsel vast te stellen), de toegang te verbeteren tot nationale en EU-financiering in de vorm van subsidies in plaats van leningen, en de digitale kloof te overbruggen waarmee een zorgwekkend aantal Europese micro-, kleine en middelgrote ondernemingen nog altijd te maken heeft.

Innovatie en digitalisering mogen niet zijn voorbehouden aan ondernemingen die hoofdzakelijk actief zijn op een gebied dat rechtstreeks verband houdt met innovatie; Door de

EU en de lidstaten geboden bijstand en financiële instrumenten moeten juist ook beschikbaar zijn voor niet-digitale en niet-innovatieve ondernemingen, met inbegrip van ondernemingen die zich bezighouden met traditioneel handwerk, ondernemingen die maatschappelijke diensten verlenen en ondernemingen die onder de creatieve sector vallen, die bovendien een digitale upgrade nodig hebben om hun concurrentievermogen te kunnen handhaven.

De structurele veranderingen die erop gericht zijn het wetgevingsproces van de EU vriendelijker te maken voor micro-, kleine en middelgrote ondernemingen kunnen in de eerste plaats worden bewerkstelligd door het “denk eerst klein”-beginsel als uitgangspunt te nemen bij de vaststelling van toekomstige wetgeving en door dit beginsel gedurende het gehele wetgevingsproces (met inbegrip van het effectbeoordelingsstadium) te handhaven.

Micro-ondernemingen- en kmo-vriendelijke structurele verandering betekent ook bescherming van micro-, kleine en middelgrote ondernemingen tegen de oneerlijke druk van marktgiganten, zowel binnen de EU als daarbuiten. De EU en de nationale autoriteiten moeten daarom een tandje bijzetten wat de bescherming van micro, kleine en middelgrote ondernemingen tegen marktmachtsmisbruik door grotere groepen betreft. Bovendien moeten de lidstaten snel optreden om verdere destabilisering van de arbeidsnormen te voorkomen, aangezien de Europese samenlevingen hier reeds onder lijden en kampen met hogere werkloosheid en een verslapping van de normen op het gebied van arbeidsrechten.

Om het concurrentievermogen van micro, kleine en middelgrote ondernemingen in de wereldmarkten te kunnen beschermen, moeten de EU-instellingen op realistische wijze gebruikmaken van handelsbeschermingsinstrumenten om de Europese consument te beschermen tegen de gedereguleerde modellen van concurrenten van buiten de EU. Tevens moeten de instellingen in dit verband de invoering van een doeltreffend mechanisme voor koolstofcorrectie aan de grens bespoedigen.

In het licht van de ongekende moeilijkheid van dit specifieke stadium in de geschiedenis van de EU, moet de Green Deal zowel wat de kosteneffectiviteit als het tijdschema voor de tenuitvoerlegging betreft een duurzame mogelijkheid bieden voor micro, kleine en middelgrote ondernemingen. Daarnaast moet hierin rekening worden gehouden met de bestaande ongelijkheden met betrekking tot de concurrentiekloof, waardoor Europese bedrijven ten opzichte van concurrenten uit derde landen worden benadeeld. Het betrekken van micro-, kleine en middelgrote ondernemingen en vertegenwoordigers daarvan bij elke fase van het wetgevingsproces zal in dit verband essentieel zijn om ervoor te zorgen dat het wetgevingsproces wordt afgestemd op de economische en maatschappelijke behoeften, alsook op het concurrentievermogen en de capaciteit op de (middel)lange termijn van Europese ondernemingen.

Wat de instrumenten in het kader van het herstelplan betreft, moet naar behoren rekening worden gehouden met verstoringen in de interne markt die worden teweeggebracht door de uiteenlopende toepassing in de lidstaten van de flexibiliteit met betrekking tot staatssteun. Bovendien mag de eventuele beperking van het gebruik van deze middelen het verwachte positieve effect ervan niet in de weg staan. Verder moet de voorkeur niet uitgaan naar leningen, maar naar subsidies, om te voorkomen dat de schulden van landen en ondernemingen die zich op financiële bijstand beroepen, niet verder oplopen.

Ten slotte is in het kader van het volgende MFK een zorgvuldige beoordeling nodig om prioriteit te kunnen hechten aan de programma's die de beste resultaten opleveren, waarbij in

gedachten moet worden gehouden dat fundamentele doelstellingen zoals vereenvoudiging, beperking van de bureaucratische rompslomp en verbetering van de communicatie niet langer kunnen worden uitgesteld indien de Unie van plan is tastbare steun te bieden aan micro-, kleine en middelgrote ondernemingen.

24.9.2020

ADVIES VAN DE COMMISSIE INTERNATIONALE HANDEL

aan de Commissie industrie, onderzoek en energie

over een nieuwe strategie voor Europese kmo's
(2020/2131(INI))

Rapporteur voor advies: Geert Bourgeois

SUGGESTIES

De Commissie internationale handel verzoekt de bevoegde Commissie industrie, onderzoek en energie onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen:

1. betreft de grote impact van de COVID-19-pandemie en van de financiële crisis van 2008 op het Europese bedrijfsleven, en wijst bezorgd op de bijkomende verstoring waar de Europese bedrijven als gevolg van de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie mee te maken gaan krijgen, die allemaal van invloed zijn op de structuur van de mondiale waardeketens doordat ze deze onderbreken of zelfs helemaal tot stilstand brengen; verzoekt de lidstaten de richtlijn betalingsachterstand¹ correct uit te voeren met betrekking tot kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's), wetend dat zij het zwaarst door de COVID-19-crisis worden getroffen; verzoekt de Commissie naar behoren toezicht uit te oefenen op de uitvoering van de richtlijn; dringt aan op een samenhangende strategie voor Europese kmo's, in overeenstemming met de Europese Green Deal van de Commissie, teneinde onze economieën om te vormen en ze veerkrachtiger te maken middels strategische investeringen ter ondersteuning van kmo's; wijst erop dat de Europese kmo's behoefte hebben aan een open handelsbeleid en verzoekt de Commissie in dit verband maatregelen te nemen om ervoor te zorgen dat handelsstromen en duurzame waardeketens, met inbegrip van handelsroutes voor goederenvervoer in de hele EU, open blijven en dat langetermijnmaatregelen worden getroffen om de Europese industriebasis te versterken, teneinde verstoringen van waardeketens te voorkomen, het Europese concurrentievermogen te handhaven, en duurzame Europese kmo's te verdedigen, stoelend op een kader van "due diligence"; verwelkomt de herziening van het EU-handelsbeleid, dat een essentieel instrument is voor het aanpakken van de uitdagingen waar kmo's op het vlak van de internationale handel mee worden geconfronteerd; looft de Commissie voor Besluit (EU) 2020/1101 van 23 juli 2020², dat gericht is op verlenging van de geldigheidsduur voor de

---

¹ PB L 48 van 23.2.2011, blz. 1.

² PB L 241 van 27.7.2020, blz. 36.

vrijstelling van rechten bij invoer en van btw op invoer voor goederen die nodig zijn om de gevolgen van de COVID-19-uitbraak in 2020 te bestrijden, wat de lasten voor Europese kmo's verlicht; verzoekt de Commissie haar kmo-strategie voor een duurzaam en digitaal Europa van 10 maart 2020 te actualiseren en aan te passen aan de nieuwe omstandigheden;

2. verwelkomt de voornoemde kmo-strategie en wijst er eens te meer op dat de 25 miljoen kmo's in Europa de ruggengraat van de economie van de EU vormen, aangezien zij werk bieden aan 100 miljoen mensen (waarvan 13 miljoen in de export), goed zijn voor meer dan de helft van het Europese bbp, 99 % van alle Europese ondernemingen en 66 % van de Europese werkgelegenheid uitmaken, en 87 % van alle exporteurs van de EU vertegenwoordigen, hoewel slechts 25 % van alle in de EU gevestigde kmo's überhaupt exporteren en een nog kleiner percentage van hen naar derde landen exporteren; geeft aan dat de goede werking van de interne markt, duurzaamheid en koolstofneutraliteit hoofddoelstellingen van de EU-programma's moeten blijven, teneinde kmo's te laten profiteren van de groene transitie in termen van concurrentievermogen, kostenbesparingen en het scheppen van banen; benadrukt dat terdege rekening moet worden gehouden met de innovatiecyclus en de marktintroductie van nieuwe technologieën; benadrukt dat het welzijn van de interne markt van de EU afhangt van het vermogen van Europese kmo's om zich aan te passen aan de transformatie op IT-gebied; erkent de rol van micro-ondernemingen en start-ups in het proces van de uitrol van nieuwe technologieën; erkent dat het belangrijk is over sterke, consistente en voorspelbare wetgeving in het algemeen, en op het gebied van intellectuele eigendom in het bijzonder, te kunnen blijven beschikken, in de wetenschap dat slechts 9 % van de kmo's in de EU op dit moment hun intellectuele-eigendomsrechten beschermen; merkt op dat slechts een klein percentage van de bedrijven die goederen naar landen buiten de EU uitvoeren kmo's zijn, en dat de mondiale markten een belangrijke potentiële bron zijn voor kmo's om het concurrentievermogen, de economische groei en de innovatie te bevorderen; merkt op dat de onbelemmerde handel en het vrij verkeer in het kader van de interne markt kmo's de nodige schaal en ervaring bieden om te exporteren naar derde landen en toegang te krijgen tot nieuwe aantrekkelijke markten; wijst erop dat de "Small Business Act" voor Europa en het "denk eerst klein"-principe tot doel hebben het concurrentievermogen te vergroten en ondernemerschap te ondersteunen;
3. juicht het toe dat de nieuwe kmo-strategie in het bijzonder aandacht besteedt aan de dubbele transitie van de EU naar een duurzame en digitale economie, en aan het verminderen van de regeldruk voor kmo's, en aan het verbeteren van hun toegang tot markten en financiering; is van mening dat de nadruk op digitale en innovatieve oplossingen het mondiale concurrentievermogen van Europa als geheel zal versterken;
4. bevestigt zijn krachtige steun voor de doelstelling die de Commissie in haar Green Deal beschrijft met betrekking tot de invoering van een mechanisme voor koolstofcorrectie aan de grens; verzoekt de Commissie dit initiatief naar voren te halen in het kader van haar werkprogramma voor 2021; onderstreept dat het mechanisme voor koolstofcorrectie aan de grens een hoeksteen moet zijn van het Europese streven om tegen 2050 koolstofneutraliteit te bereiken, en dat dit mechanisme, om kmo's er actief bij te betrekken, moet voorzien in maatregelen die specifiek ontworpen zijn om tegemoet te komen aan hun behoeften;

5. is ingenomen met de inspanningen van de Commissie om specifieke instrumenten te ontwikkelen om de toegang van kmo's tot de markten van derde landen te vergemakkelijken; moedigt de Commissie aan kmo's volledige steun te bieden bij het overwinnen van alle tarifaire en niet-tarifaire barrières die hun toegang tot de markten van derde landen in de weg staan; wijst eens te meer op het belang van geharmoniseerde en vereenvoudigde douaneprocedures om micro-ondernemingen en kmo's (mkmo's) te helpen bij de toegang tot exportmarkten, aangezien deze de productiviteit ten goede zullen komen door het aanzwengelen van innovatie en het faciliteren van "spill-overs" van technologie en kennis; juicht het toe dat de Commissie zich inzet voor het waarborgen van rechtszekerheid voor kmo's door in elke vrijhandelsovereenkomst kmo-hoofdstukken op te nemen, zoals in de overeenkomst tussen de EU en Japan en in de gemoderniseerde overeenkomst met Mexico, en beklemtoont dat dit ook moet gebeuren bij de herziening van bestaande vrijhandelsovereenkomsten; wijst de Commissie erop dat alle kmo-hoofdstukken in handelsovereenkomsten gemeenschappelijke belemmeringen voor Europese mkmo's moeten bevatten; is ingenomen met de recente benoeming van de eerste Chief Trade Enforcement Officer van de Commissie, en benadrukt de belangrijke rol die deze speelt om ervoor te zorgen dat kmo's maximaal profijt trekken uit de handelsovereenkomsten van de EU; verzoekt de Commissie te helpen bij het reduceren van de administratieve en regelgevingslasten voor kmo's en de bureaucratie te verminderen, gezien de onevenredige impact van handels- en investeringsbarrières, administratieve kosten en bureaucratie voor kmo's; verzoekt de Commissie steun te verlenen aan kmo's die zich concentreren op groene technologieën en innovaties, en die reeds producten en diensten uitvoeren naar derde landen, zodat de voorwaarden voor een gelijk speelveld worden bevorderd; verzoekt de Commissie samen te werken met de lidstaten om kmo's actief op de hoogte te brengen van handelskansen;
6. roept de Commissie op de nationale en regionale exportagentschappen en kmo-bedrijfsorganisaties op regionaal, nationaal en EU-niveau actiever te ondersteunen, teneinde kmo's te voorzien van de informatie die zij nodig hebben om beter gebruik te maken van handelsovereenkomsten; is in dit verband van mening dat de Commissie zou kunnen overwegen een platform voor de internationalisering van kmo's op te richten om de vooruitgang te volgen en technische steun te bieden aan kmo's om toegang tot nieuwe markten te krijgen; is van oordeel dat dit platform toetsing op het gebied van de circulaire economie kan omvatten; wijst erop dat de EU-delegaties een cruciale rol toekomt bij het ondersteunen van kmo's door de vragen en praktische problemen van kmo's als gevolg van de uitvoering van vrijhandelsovereenkomsten aan te pakken;
7. verzoekt de Commissie rekening te houden met de specifieke kenmerken van kmo's op alle gebieden van handels- en investeringsonderhandelingen, waaronder die met betrekking tot hoofdstukken over openbare aanbestedingen in handelsovereenkomsten, hetgeen de deelname van kmo's daaraan moet vergemakkelijken; is ingenomen met de aankondiging van de Commissie dat zij een nieuw informatieportaal zal lanceren om kmo's beter te informeren over handelsbeleidsmaatregelen en om nadere informatie te verstrekken over douaneprocedures en -formaliteiten bij de uitvoer naar derde landen; verzoekt de Commissie om bij het opzetten van nieuwe informatieportalen of bij het verbeteren van reeds bestaande portalen in een zo vroeg mogelijk stadium contact op te nemen met bedrijven, teneinde ervoor te zorgen dat kmo's van nuttige informatie worden voorzien; vraagt de Commissie haar voornemen uit te voeren om een zelfbeoordelingsinstrument voor oorsprongsregels en levenscyclusanalyse op te zetten,

met bijzondere nadruk op risicobeoordeling, dat kmo's moet helpen beoordelen of een product voldoet aan de voorwaarden om preferentie te genieten in het kader van een bepaalde handelsovereenkomst en dat kmo's moet tonen hoe zij kunnen profiteren van de strategische diversificatie van de toeleveringsketens; wijst in dit verband nogmaals op het belang van gestroomlijnde en vereenvoudigde oorsprongsregels; wijst verder nogmaals op het belang van duidelijke regels inzake grensoverschrijdende gegevensstromen om de doelstellingen van de digitale strategie van de EU te verwezenlijken; benadrukt het belang van de lopende multilaterale WTO-onderhandelingen over e-handel; dringt aan op een reeks uitgebreide en ambitieuze regels om het vrije verkeer van gegevens over de grenzen heen te vergemakkelijken en tegelijkertijd de EU-normen voor gegevensbescherming te waarborgen, en de belemmeringen voor de digitale handel aan te pakken, met inbegrip van gegevenslokalisatievereisten, en ervoor te zorgen dat bedrijven, met name kmo's, mondiaal kunnen concurreren op een gelijk speelveld; herhaalt dat kmo's een centrale rol zullen spelen bij het opschalen van datagestuurde technologieën en bedrijven; onderstreept dat de interoperabiliteit en de toegang tot gegevens wereldwijd moeten worden bevorderd om de verschillende processen in de internationale handel te optimaliseren; verzoekt de Commissie te helpen bij het verbeteren van de toegang van kmo's tot openbare aanbestedingen en haar beleid op het gebied van openbare aanbestedingen te verdisconteren in de doelstellingen van de Green Deal, zoals het bevorderen van de circulaire economie en het vergroten van de veerkracht van de toeleveringsketens voor openbare goederen;

8. herinnert eraan dat toegang tot financiering essentieel is voor kmo's, gezien het feit dat het in sommige lidstaten moeilijker is om toegang tot financiering te krijgen dan in andere; roept de Commissie op deze kloof met betrekking tot toegang tot financiering aan te pakken en ervoor te zorgen dat kmo's onder gelijke voorwaarden met elkaar concurreren; vraagt de Europese Investeringsbank bijzondere aandacht te besteden aan kmo's bij het bepalen van haar beleid; vestigt met name de aandacht op kmo's, die financiering, technische bijstand en geringere regeldruk nodig hebben om te voldoen aan de doelstellingen van de Green Deal en de digitalisering, zodat zij concurrerend kunnen blijven; herinnert eraan dat vooruitgang moet worden geboekt met de overeenkomst inzake investeringsfacilitering en met de richtlijn inzake elektronische handel³, en dat de werkzaamheden met betrekking tot een multilaterale dienstenovereenkomst moeten worden gecontinueerd; beklemtoont dat de digitalisering een aantal voordelen met zich meebrengt voor kmo's, zoals nieuwe mogelijkheden om digitale diensten of producten aan te bieden en grotere markttoegang, maar geeft ook aan dat kmo's nog altijd ondersteuning nodig hebben met het oog op de toegang tot financiering, informatie, vaardigheden en technologie; merkt op dat de Commissie de belemmeringen voor groene groei en eco-innovatie voor kmo's moet wegnemen om ervoor te zorgen dat de Green Deal economische kansen biedt; dringt aan op inspanningen om de toegang tot financiering voor kmo's zoveel mogelijk te vergemakkelijken, met inbegrip van gemakkelijke toegang tot fondsen voor onderzoek en ontwikkeling, en op de terbeschikkingstelling van meer technische ondersteuning, teneinde de groene en de digitale transformatie te versnellen en te benutten;
9. roept de Commissie op de vrijwarings- en handelsbeschermingsinstrumenten van de EU doeltreffend ten uitvoer te leggen om de Europese industrie beter te beschermen, met

---

³ PB L 178 van 17.7.2000, blz. 1.

name wanneer het gaat om sectoren die voor het grootste deel bestaan uit kmo's; erkent dat de wereld met unieke en onvoorspelbare uitdagingen kampt, hetgeen betekent dat er behoefte is aan een EU-breed plan voor "smart reshoring" en bepaalde strategische sectoren, de diversificatie van toeleveringsketens en open strategische autonomie, als onderdeel van de strategie voor Europese kmo's; benadrukt de noodzaak van sterke sociale waarborgen en sociale inclusie in de kmo-strategie in de context van handel; onderstreept dat de nadruk moet worden gelegd op de uitvoering en handhaving van de door de EU gesloten handelsovereenkomsten, teneinde bescherming te bieden tegen inbreuken op de verbintenissen inzake markttoegang, handel en duurzame ontwikkeling, en daarmee concreet iets te doen aan marktverstoringen en ervoor te zorgen dat kmo's geen concurrentienadeel ondervinden; verzoekt de Commissie in dit verband met klem de rol van de kmo-helptdesk voor handelsbescherming te versterken, kmo's meer steun te verlenen bij de toegang tot handelsbeschermingsinstrumenten, en de communicatie over de beschikbare instrumenten voor het aanpakken van oneerlijke importen te verbeteren; wijst in het bijzonder op het speciaal verslag van de Europese Rekenkamer van juli 2020⁴, waarin staat dat onderzoeken in het kader van handelsbescherming voor de betrokken partijen weliswaar een aanzienlijke financiële belasting inhouden, maar tegelijkertijd ook een juridische "must" zijn; geeft overigens aan dat de steun voor kmo's bij de toegang tot handelsbeschermingsprocedures tot nu toe onvoldoende is geweest en dat handelsbeschermingsinstrumenten niet voldoende worden bevorderd in alle sectoren van de Europese industrie; verzoekt de Commissie in dit verband met klem met name kmo's meer ondersteuning en hulp te bieden; verzoekt de EU bij "binnenkomende" buitenlandse directe investeringen en overnames in het bijzonder rekening te houden met de belangen van veiligheid en openbare orde, en deze te combineren met een EU-breed screeningcoördinatiemechanisme, in het bijzonder voor strategische sectoren; dringt er bij de Commissie op aan belanghebbenden meer bewust te maken van handelsbeschermingsinstrumenten, en kmo's meer te ondersteunen om hun toegang tot deze instrumenten te vergemakkelijken; vraagt in dit verband dat de Commissie voorziet in een toegankelijker mechanisme voor kmo's om een klacht in te dienen in geval van oneerlijke handelspraktijken; verzoekt de Commissie zo snel mogelijk maatregelen te treffen in onderzoeken met een grote betrokkenheid van kmo's;

10. verzoekt de Commissie haar inspanningen ter ondersteuning van mkmo's voort te zetten, met bijzondere aandacht en maatregelen voor mkmo's die door vrouwen worden geleid; verzoekt de EU en haar lidstaten bij de oprichting van export-helptdesks speciale aandacht te schenken aan de bijzondere omstandigheden van door vrouwen geleide mkmo's, gebruik te maken van de mogelijkheden die vrijhandelsovereenkomsten bieden, en diensten, technologieën en infrastructuur (zoals internettoegang) te versterken die bijzonder belangrijk zijn voor de economische emancipatie van vrouwen en door vrouwen geleide mkmo's; verzoekt de Commissie partnerschappen tot stand te helpen brengen tussen vrouwelijke ondernemers in de EU en hun tegenhangers in de ontwikkelingslanden;
11. is ingenomen met de toezegging van de Commissie om het beginsel "één erbij, één eraf" in te voeren bij het maken van nieuwe wetten, als eerste stap om de stroom van nieuwe regelgeving in te dammen en de administratieve rompslomp te beperken, maar wijst erop dat de situatie daarmee louter gelijk blijft, wat niet voldoende ambitieus is;

---

⁴ Speciaal verslag 17/2020: Handelsbeschermingsinstrumenten: het systeem ter bescherming van EU-ondernemingen tegen invoer met dumping of subsidiëring functioneert goed.

dringt aan op meer duidelijkheid over de wijze waarop de Commissie dit beginsel wil integreren in het handelsbeleid;

12. verzoekt de Commissie met een stappenplan te komen voor een vermindering met ten minste 30 % van achterhaalde regels en regelgeving die van invloed zijn op kmo's, teneinde de administratieve lasten en de kostendruk te verminderen, het concurrentievermogen te bevorderen, en een daadwerkelijk effect te sorteren voor kmo's om in de EU te groeien en te floreren.

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	24.9.2020
Uitslag eindstemming	+ : 43 - : 0 0 : 0
Bij de eindstemming aanwezige leden	Barry Andrews, Anna-Michelle Asimakopoulou, Tiziana Beghin, Geert Bourgeois, Saskia Bricmont, Udo Bullmann, Jordi Cañas, Daniel Caspary, Anna Cavazzini, Miroslav Číž, Arnaud Danjean, Paolo De Castro, Emmanouil Fragkos, Raphaël Glucksmann, Markéta Gregorová, Enikő Győri, Roman Haider, Christophe Hansen, Danuta Maria Hübner, Herve Juvin, Maximilian Krah, Danilo Oscar Lancini, Bernd Lange, Gabriel Mato, Emmanuel Maurel, Carles Puigdemont i Casamajó, Samira Rafaela, Inma Rodríguez-Piñero, Massimiliano Salini, Helmut Scholz, Liesje Schreinemacher, Dominik Tarczyński, Mihai Tudose, Kathleen Van Brempt, Marie-Pierre Vedrenne, Jörgen Warborn, Jan Zahradil
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Marek Belka, Markus Buchheit, Seán Kelly, Urmas Paet, Manuela Ripa, Angelika Winzig

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

43	+
ECR	Geert Bourgeois, Emmanouil Fragkos, Dominik Tarczynski, Jan Zahradil
GUE/NGL	Emmanuel Maurel, Helmut Scholz
ID	Markus Buchheit, Roman Haider, Herve Juvin, Maximilian Krah, Danilo Oscar Lancini
NI	Tiziana Beghin, Carles Puigdemont i Casamajó
PPE	Anna Michelle Asimakopoulou, Daniel Caspary, Arnaud Danjean, Enikő Győri, Christophe Hansen, Danuta Maria Hübner, Sean Kelly, Gabriel Mato, Massimiliano Salini, Jörgen Warborn, Angelika Winzig
RENEW	Barry Andrews, Jordi Cañas, Urmas Paet, Samira Rafaela, Liesje Schreinemacher, Marie-Pierre Vedrenne
S&D	Marek Belka, Udo Bullmann, Miroslav Číž, Paolo De Castro, Raphaël Glucksmann, Bernd Lange, Inma Rodríguez Piñero, Mihai Tudose, Kathleen Van Brempt
VERTS/ALE	Saskia Bricmont, Anna Cavazzini, Markéta Gregorova, Manuela Ripa

0	-

0	0

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding

6.10.2020

ADVIES VAN DE COMMISSIE WERKGELEGENHEID EN SOCIALE ZAKEN

aan de Commissie industrie, onderzoek en energie

over een nieuwe strategie voor Europese kmo's
(2020/2131(INI))

Rapporteur voor advies: Atidzhe Alieva-Veli

SUGGESTIES

De Commissie werkgelegenheid en sociale zaken verzoekt de bevoegde Commissie industrie, onderzoek en energie onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen:

- A. overwegende dat micro-ondernemingen en kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) worden gedefinieerd in de aanbeveling van de Commissie van 6 mei 2003 (C(2003)1422);
- B. overwegende dat 99 % van alle Europese ondernemingen kmo's zijn; overwegende dat kmo's goed zijn voor 50 % van het bbp van de EU en werk bieden aan zo'n 100 miljoen mensen¹, hetgeen neerkomt op twee derde van alle banen in de particuliere sector, en daarmee de ruggengraat van de Europese economie vormen en belangrijke spelers zijn voor het vergroten van de aantrekkelijkheid van gebieden en voor het ontwikkelen van strategische industriële ecosystemen;
- C. overwegende dat kmo's werk bieden aan twee op de drie mensen binnen de werkende bevolking, in regio's en sectoren opleidingen aanbieden (waaronder aan laaggeschoolde werknemers), en bijdragen aan maatschappelijk welzijn, waaronder in afgelegen en plattelandsgebieden²;
- D. overwegende dat Europese kmo's – ondanks ondersteuning van de EU en haar lidstaten – een enorme investeringsachterstand hebben, naar schatting tussen 20 en 35 miljard EUR;
- E. overwegende dat kmo's als gevolg van de COVID-19-crisis met reusachtige uitdagingen geconfronteerd worden en dat velen van hen het risico lopen failliet te gaan;

---

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0103&from=EN>

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0103&from=EN>

- F. overwegende dat de Commissie in haar in maart 2020 gepubliceerde strategie voor kleine en middelgrote ondernemingen (COM(2020)0103) een aantal toezeggingen heeft gedaan;
- G. overwegende dat ingewikkelde administratieve en juridische procedures kmo's aanzienlijk belemmeren bij het vergroten van hun hulpbronnefficiëntie;
- H. overwegende dat meer dan 70 % van de ondernemingen aangeven dat de toegang tot talent (of het gebrek daaraan) een rem zet op nieuwe investeringen in de EU-10³; overwegende dat het gebrek aan geschoold personeel en ervaren managers al jaren het meest urgente probleem voor kmo's in de EU is⁴; overwegende dat het tekort aan geschoold personeel zich vooral doet voelen in verband met digitalisering en nieuwe technologieën, aangezien 35 % van de werknemers over weinig tot geen digitale vaardigheden beschikken;
1. onderstreept de doorslaggevende bijdrage van kmo's, inclusief familiebedrijven, aan innovatie, inclusief sociale innovatie, het scheppen van banen, het tot stand brengen van een inclusieve en veerkrachtige arbeidsmarkt, onder meer in grensgebieden, het aanzwengelen van investeringen, concurrentievermogen, ondernemerschap en duurzame groei; is uiterst bezorgd over de stijgende werkloosheidscijfers in de EU en over het gevaar dat miljoenen mensen als gevolg van de COVID-19-crisis hun baan verliezen, met name binnen de kwetsbaarste sociale bevolkingsgroepen, en over de enorme problemen waar kmo's als gevolg van deze crisis mee te maken krijgen; erkent dat kmo's momenteel met ernstige liquiditeitsproblemen kampen; wijst er in dit verband op dat er dringend voor toegang tot financiering moet worden gezorgd en korte- en langetermijnmaatregelen moeten worden getroffen om kmo's te helpen bij het herstel; wijst er eveneens op dat het op deze manier mogelijk moet zijn om de huidige investeringskloof te dichten met duurzame en gerichte financiering en om de weerbaarheid van kmo's en hun vermogen om te innoveren en te evolueren naar duurzamere en meer digitale, hulpbronnefficiënte, circulaire en klimaatneutrale oplossingen te versterken, zodat de digitale agenda, de Europese Green Deal en de daarmee samenhangende rechtvaardige transitie met succes kunnen worden verwezenlijkt, de strategische industrieën en diensten in Europa worden geconsolideerd, de economie wordt gestimuleerd, de werkgelegenheid wordt ondersteund, en er niemand in de steek wordt gelaten;
  2. benadrukt dat kmo's een belangrijke rol spelen bij het waarborgen van ecologisch, sociaal en economisch duurzame groei;
  3. is van mening dat de ontwikkeling van de circulaire economie kansen biedt voor kmo's aangezien deze banen, nieuwe markten en een grotere efficiëntie van bedrijven oplevert;
  4. onderstreept dat de Uniewetgeving kmo-vriendelijk moet zijn; verzoekt de Commissie de "kmo-toets" systematisch toe te passen, omdat dit zou helpen het beginsel "denk eerst klein" ten uitvoer te leggen, met het oog op de volledige benutting van het potentieel van de interne EU-markt; steunt de plannen van de Commissie voor de aanwijzing van een EU-afgezant voor kmo's voor het aanpakken van en aandragen van

---

³ <https://www.eib.org/en/publications/investment-report-2018>

⁴ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/38462?locale=nl>

oplossingen voor kmo-gerelateerde kwesties;

5. verheugt zich over het feit dat vereenvoudiging in de kmo-strategie van de Commissie als één van de drie hoekstenen van het EU-beleid voor kmo's wordt beschouwd; beschouwt het reduceren van bureaucratie als een belangrijke voorwaarde voor het vermogen van de economie om zich te herstellen, te innoveren en de overstap te maken naar onder andere klimaatvriendelijke productie, alsook als een *conditio sine qua non* voor het concurrentievermogen van Europese ondernemingen;
6. beschouwt het wegnemen van alle onnodige regeldruk, aan de hand van een regelmatige beoordeling van de administratieve voorschriften, en de vereenvoudiging van de regels voor toegang tot financiering voor kmo's en echte zelfstandigen als een hoeksteen van de nieuwe Europese strategie voor kmo's, gezien de noodzaak van het ondersteunen van een snel economisch herstel en het scheppen van nieuwe banen; onderstreept dat een doeltreffend en stabiel regelgevingskader het best kan worden gerealiseerd door de sociale partners bij het besluitvormingsproces te betrekken;
7. benadrukt dat kmo's die zich in een duurzame en digitale transitie bevinden, bijzondere beleidsaandacht en begeleidende maatregelen nodig zullen hebben; benadrukt dat de COVID-19-pandemie het belang van digitale oplossingen, met name telewerken, heeft onderstreept, aangezien zij tal van mogelijkheden bieden, waaronder betere werkgelegenheidskansen voor personen met een handicap, een vermindering van de CO₂-uitstoot die samenhangt met dagelijks pendelen, flexibele werkorganisatiepatronen, een beter evenwicht tussen werk en privéleven en mogelijkheden voor kmo's om hun productiviteit, bedrijfsbeheer en veerkracht aanzienlijk te verbeteren, maar wijst er tegelijk op dat deze digitale oplossingen aanleiding geven tot bezorgdheid over privacy en gezondheid en veiligheid op het werk; verzoekt de Commissie een wetgevingskader voor te stellen met duidelijke gemeenschappelijke minimumnormen en voorwaarden voor telewerken in de EU, teneinde de gezondheid en veiligheid van werknemers te beschermen en tegelijkertijd de productiviteit en het concurrentievermogen van Europese kmo's te ondersteunen;
8. vindt voorts dat er een ambitieuze beleidsagenda met een duidelijk tijdschema moet komen voor de harmonisering van de digitale aspecten van de interne markt en voor de invoering van oplossingen op het gebied van e-overheid; dringt aan op de standaardisering en digitalisering van administratieve procedures en formulieren, hetgeen goed is voor kmo's op de lange termijn;
9. beklemtoont dat aan de programma's in het meerjarig financieel kader (MFK) die cruciaal zijn voor het concurrentievermogen en de ontwikkeling van kmo's voldoende financiering ter beschikking moet worden gesteld;
10. is van mening dat de EU-herstelinstrumenten en de relevante programma's in het kader van het MFK ten volle moeten worden gebruikt als aanvulling op de nationale regelingen, en dat zij kmo's moeten ondersteunen, met name kmo's in die sectoren en gebieden die het hardst door de pandemie zijn getroffen alsook kmo's die actief zijn in grensregio's die zwaar lijden onder de sluiting van grenzen tussen lidstaten, met als doel banen, inkomens en knowhow te beschermen en te streven naar de veiligstelling van de strategische industriële autonomie, het innovatievermogen en technologische leiderspositie van de EU; wijst er bovendien op dat deze instrumenten moeten bijdragen

tot de verwezenlijking van de doelstellingen inzake duurzame ontwikkeling en tot de uitvoering van de beginselen van de Europese pijler van sociale rechten en de Overeenkomst van Parijs;

11. verzoekt de Commissie te zorgen voor complementariteit tussen de doelstellingen van de Europese kmo-strategie, het nieuwe actieplan voor de circulaire economie, de geactualiseerde agenda voor vaardigheden voor Europa en de Europese industriestrategie; roept de Commissie en de lidstaten er daarenboven toe op de verschillende financieringsinstrumenten voor kmo's beter op elkaar af te stemmen;
12. wijst er in dit verband opnieuw op hoe belangrijk het is kmo's en zelfstandigen technische ondersteuning te bieden, met name in de beginfase van de uitvoering van de EU-fondsen en -programma's;
13. benadrukt dat de kmo-strategie ervoor moet zorgen dat kmo's gemakkelijker toegang hebben tot financiering, zelfs voor zeer kleine projecten, en tot geschikte instrumenten voor crowdfunding; verzoekt de lidstaten in deze context om voor betere toegang tot kleinschaliger kredieten te zorgen;
14. beklemtoont dat kmo's toegang moeten hebben tot openbare aanbestedingsprocedures, aangezien deze een hefboomfunctie kunnen hebben voor het aanzwengelen van het herstel; onderstreept in deze context dat er iets moet worden gedaan aan oneerlijke selectiecriteria;
15. benadrukt dat kmo-gerelateerde acties in het middelpunt moeten staan van het beleid en de initiatieven van de EU, met name op het gebied van het economische herstel en de digitale en groene transitie, en hand in hand moeten gaan met maatregelen ter bevordering van het ondernemerschap en ter bescherming van alle werknemers; onderstreept in dit verband dat de naleving moet worden gewaarborgd van het beginsel van gelijke behandeling van werknemers en van het beginsel van rechtvaardige arbeidsomstandigheden en -voorwaarden voor iedereen, inclusief mobiele werknemers;
16. benadrukt dat de toegang tot de interne markt voor kmo's en zelfstandigen verder moet worden vereenvoudigd en dat de arbeidsmobiliteit moet worden bevorderd; benadrukt dat goede coördinatie tussen de lidstaten en regio's een must is om de bescherming te garanderen van kmo's en zelfstandigen die over de grenzen heen werkzaam zijn, en van grens- en seizoensarbeiders en gedetacheerde werknemers; dringt aan op garanties dat bedrijven, zelfstandigen en werknemers duidelijke en transparante informatie kunnen krijgen over de regels die zij moeten naleven en over de rechten die zij genieten, onder meer via éénloket-onlineportalen;
17. is van mening dat de verbetering en de tenuitvoerlegging van de EU-regels inzake coördinatie van de socialezekerheidsstelsels van essentieel belang zijn voor de arbeidsmobiliteit en de bescherming van werknemers, met name werknemers in preciaire situaties; onderstreept in dit verband dat er snel een evenwichtig akkoord moet worden bereikt over de herziening van Verordeningen (EG) nr. 883/2004 en (EG) nr. 987/2009 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels;
18. verzoekt de Commissie een voorstel te doen voor een Europees socialezekerheidsnummer, voor rechtszekerheid voor werknemers te zorgen, en de bedrijfsvoering voor ondernemingen en met name kmo's die over grenzen heen diensten

aanbieden, te vergemakkelijken, in combinatie met doeltreffend toezicht op onderaannemingspraktijken en bestrijding van sociale fraude; dringt er in deze context bij de lidstaten op aan voor een deugdelijke uitvoering en handhaving van de Uniewetgeving te zorgen, teneinde het vrije verkeer en de sociale bescherming van werknemers alsook de grensoverschrijdende verlening van diensten te vergemakkelijken en zo een gelijk speelveld op de interne markt te waarborgen;

19. wijst erop dat het vrije verkeer van werknemers een voor de interne markt fundamenteel grondrecht is; wijst er verder op dat het belangrijk is de arbeidsmobiliteit in Europa te bevorderen; beklemtoont dat, hoewel er reeds een aantal belangrijke maatregelen genomen zijn om ondernemingen te helpen bij het inspelen op de COVID-19-uitbraak, nu in het bijzonder aandacht moet worden besteed aan het opvangen van de langetermijngevolgen van de crisis;
20. herinnert eraan dat elke werknemer op de interne markt recht moet hebben op het hoogste niveau van bescherming wat betreft gezondheid en veiligheid op de werkplek, ongeacht de grootte van de onderneming, de standplaats van de werknemer of het onderliggende contract;
21. verzoekt om de systematische toepassing van gezondheid- en veiligheidsmaatregelen op het werk, en is ingenomen met de richtsnoeren van het Europees Agentschap voor veiligheid en gezondheid op het werk (EU-OSHA), alsook met punt 8 van de verklaring van de Commissie in het verlengde van de presentatie van Richtlijn (EU) 2020/739 van de Commissie, met betrekking tot preventie en tot de bescherming van de gezondheid en veiligheid van werknemers die beroepsmatig aan SARS-CoV-2 worden of kunnen worden blootgesteld⁵; is van mening dat deze richtsnoeren, inclusief schriftelijke instructies, verder moeten worden uitgewerkt en moeten stoelen op regelmatig overleg met de betrokken partijen om te zorgen voor een gecoördineerd, up-to-date en efficiënt optreden bij toekomstige internationale bedreigingen van de volksgezondheid;
22. spoort de lidstaten ertoe aan het bewustzijn van veiligheid en gezondheid op het werk te vergroten en alle noodzakelijke maatregelen te nemen voor de veiligheid en de gezondheid van werknemers, zoals – waar en indien nodig – inspecties; is voorts van oordeel dat kmo's die seizoen- en grenswerkers in dienst hebben, bijzondere bescherming verdienen;
23. benadrukt dat erop moet worden toegezien dat de gezondheidsprotocollen doeltreffend en snel ten uitvoer worden gelegd en dat werknemers in verschillende beroepsgroepen zich deze eigen maken, met name door middel van trainingen op het werk;
24. wacht op het voorstel van de Commissie voor een nieuwe strategie voor veiligheid en gezondheid op het werk voor 2021-2027, waarin het streven naar nul dodelijke en ernstige arbeidsgerelateerde letsels en ziekten moet worden opgenomen; verzoekt de Commissie de richtlijn betreffende gezondheid en veiligheid op het werk te herzien;
25. erkent de specifieke situatie van kmo's wat de implementatie betreft van wettelijke gezondheids- en veiligheidsmaatregelen op ondernemingsniveau; onderstreept dat bewustmaking, de uitwisseling van goede praktijken, raadpleging, gebruikersvriendelijke richtsnoeren en onlineplatforms van het grootste belang zijn om

---

⁵ PB C 212 van 26.6.2020, blz. 8.

- kmo's te helpen zich aan de regelgeving te houden; is ingenomen met de invoering van OiRA (online interactieve risicobeoordeling), ontwikkeld door EU-OSHA, en andere e-instrumenten in de lidstaten, die erop gericht zijn de naleving en een cultuur van preventie te bevorderen, in het bijzonder in micro- en kleine ondernemingen;
26. verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat werknemers het recht hebben op informatie, raadpleging en participatie, en dit beginsel ook in de kmo-strategie te integreren; beklemtoont dat werknemers en hun vertegenwoordigers op ondernemingsniveau betekenisvol bij het bedrijf moeten worden betrokken, ook wat betreft beslissingen inzake decarbonisatie en digitalisering; beklemtoont het belang van een doeltreffende sociale dialoog en van versterking van de sociale partners, van bevordering van collectieve onderhandelingen en van maatregelen gericht op het vergroten van de dichtheid aan vakbonden en werknemersorganisaties in het kader van de nieuwe kmo-strategie;
  27. verzoekt de Commissie en de lidstaten met klem ondersteuning te geven aan ondernemingen, en in het bijzonder kmo's, door onnodige administratieve lasten te reduceren en hun toegang tot financiering te vergemakkelijken; is in dit verband ingenomen met het door de Commissie voorgestelde instrument voor tijdelijke steun om het risico op werkloosheid in noodsituaties te beperken (SURE); verzoekt de Commissie en de lidstaten ervoor te zorgen dat kmo's toegang hebben tot alternatieve financieringsmogelijkheden, zoals kredietverenigingen en particuliere investeerders; dringt erop aan in het herstelplan ook te voorzien in programma's voor de opbouw van capaciteit, teneinde kmo's, en met name micro-ondernemingen, te helpen zich aan te passen aan de door COVID-19 getroffen markten;
  28. is ingenomen met de financiële steun die de Commissie verleent om banen te redden via het SURE-instrument en is van mening dat een Europees herverzekeringstelsel voor werkloosheid een aanvullend instrument kan zijn om de rechtvaardige transitie naar een circulaire, klimaatneutrale en digitale economie te begeleiden en bij te dragen tot de veerkracht van de Europese economie en met name Europese kmo's; kijkt uit naar het voorstel van de Commissie dat voorzitter Von der Leyen in verband hiermee heeft aangekondigd;
  29. beklemtoont dat op kmo's en start-ups gericht beleid bedrijven geen mogelijkheden mag bieden om de bestaande regels te omzeilen, de normen inzake werknemers- en consumentenbescherming te verlagen, of het risico op bedrijfsfraude, criminele activiteiten en brievenbusmaatschappijen mag vergroten; herinnert eraan dat het Parlement het omstreden voorstel van de Commissie voor een Europese e-kaart voor diensten heeft verworpen;
  30. onderstreept dat billijke mededinging een basisbeginsel van de interne markt is; waarschuwt dat nivellering naar beneden wat werkgelegenheid, sociale zekerheid en belastingnormen betreft, waaronder middels kunstmatige regelingen, haaks staat op billijke mededinging op basis van kwaliteit en duurzame ontwikkeling; onderstreept dat sociale dumping eerst en vooral ten koste gaat van werknemers, consumenten en kmo's die zich aan de wet- en regelgeving houden;
  31. onderstreept dat oneerlijke mededinging op de interne markt schade toebrengt aan ondernemingen, en in het bijzonder kmo's, die zich wel aan de wet- en regelgeving

- houden; dringt er bij de Commissie en de lidstaten op aan robuuste maatregelen te nemen om oneerlijke concurrentie aan te pakken, waartoe onder meer zwart werk behoort; benadrukt voorts dat er ook moet worden opgetreden tegen oneerlijke concurrentie in de digitale economie;
32. vindt dat het belastingbeleid voor kmo's duurzame ontwikkeling en nieuwe, kwalitatief hoogwaardige werkgelegenheid moet faciliteren;
  33. benadrukt dat geavanceerde disruptieve technologieën, zoals blockchain, kunstmatige intelligentie (KI), cloudtechnologie en "High Performance Computing" (HPC), het concurrentievermogen van kmo's een impuls kunnen geven; beklemtoont dat er meer bekendheid moet worden gegeven aan het grote potentieel van op KI gebaseerde oplossingen en aan de eventuele gevaren van deze oplossingen; geeft aan dat er onderzoek moet worden verricht naar door KI veroorzaakte maatschappelijke veranderingen; roept de EU ertoe op de digitale en groene transitie te ondersteunen door te investeren in kunstmatige intelligentie, met waarborging van het "human-in-control"-beginsel, dat inhoudt dat de mens te allen tijde de controle over de machine behoudt, in een leven lang leren en in om- en bijscholingsinitiatieven ter bevordering van digitale geletterdheid, waarbij de nadruk ligt op de verwerving door kmo's van menselijke, sociale en geavanceerde digitale vaardigheden en op kwalificaties voor de nieuwe beroepen en sectoren die zullen voortkomen uit de transitie naar een duurzame, klimaatneutrale economie; wijst op de noodzaak van een modernisering van het systeem van beroepsopleiding en beroepsopleidingen en van de verbetering van kwalificaties, met name voor wat digitale vaardigheden betreft; benadrukt dat het noodzakelijk is de discrepantie tussen vaardigheden/kwalificaties en de behoeften van de arbeidsmarkt aan te pakken, en dat dit als prioritair moet worden beschouwd;
  34. verzoekt de Commissie en de lidstaten in dit verband leerplekken te promoten, versterken en ondersteunen om een duurzame intrede van jongeren op de arbeidsmarkt te vergemakkelijken; onderstreept dat onderwijs en opleiding op het gebied van ondernemerschap, waarbij de kennis en vaardigheden op het gebied van bedrijfsvoering worden verbeterd, een sleutelrol spelen bij het geschikt maken van kmo's voor de interne markt; dringt aan op een zo goed mogelijk gebruik van het Europees Sociaal Fonds+ om deze uitdagingen aan te gaan;
  35. benadrukt in dit verband dat er iets aan de mismatch tussen vaardigheden en kwalificaties kan worden gedaan door beter gebruik te maken van grensoverschrijdende arbeidsmarkten;
  36. is van mening dat indien een kmo op basis van goede arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden een goede reputatie heeft als een aantrekkelijke werkgever, dit een belangrijk concurrentievoordeel is met betrekking tot het aanwerven van gekwalificeerd personeel; onderstreept het belang van onderwijs en opleiding binnen het bedrijf;
  37. benadrukt dat ondernemerschap een belangrijke motor vormt voor slimme, duurzame en inclusieve economische groei en competitiviteit, en een krachtig instrument om sociale inclusie te bevorderen; verzoekt de Commissie en de lidstaten de ontwikkeling van ondernemerschapsgedachte en -vaardigheden te bevorderen en ondersteunen, en de ontwikkeling van nieuwe bedrijfsmodellen voor kmo's te vergemakkelijken; verzoekt de lidstaten bovendien gebruik te maken van het toekomstige Europees Sociaal Fonds+

en van de nieuwe mogelijkheden om middels het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling te investeren in de ontwikkeling van vaardigheden voor slimme specialisatie, de industrietransitie en ondernemerschap;

38. onderstreept het belang van het bevorderen van ondernemerschap, inclusief onder vrouwen en jongeren; verzoekt de Commissie en de lidstaten om ondernemerschap onder vrouwen op Europees en nationaal niveau te bevorderen en actief te ondersteunen, met name door een verbeterde toegang tot financiering en opleiding en door te zorgen voor een beter evenwicht tussen werk en privéleven, aangezien vrouwen één van de groepen zijn die het meest onder de COVID-19-crisis te lijden hebben;
39. wijst erop dat vrouwen in alle functies en op alle managementniveaus nog altijd ondervertegenwoordigd zijn⁶, en verwelkomt de initiatieven van de Commissie die bijzondere aandacht besteden aan de empowerment van vrouwen en het verbeteren van het genderevenwicht binnen de Europese ecosystemen van kmo's;
40. dringt aan op de eliminatie van salarisdiscriminatie op grond van leeftijd of gender, en vraagt de lidstaten met klem erop toe te zien, conform hun nationale wetgeving en praktijken, dat alle werknemers via hetzij collectieve overeenkomsten, hetzij een wettelijk minimumloon een fatsoenlijk inkomen ontvangen;
41. beklemtoont dat kmo's een bijdrage moeten leveren aan het elimineren van de genderkloof bij werk, beloning en pensioenen op de arbeidsmarkt door, onder andere, voor kinderopvang, zorgverlof en flexibele arbeidstijden voor zorgverleners te zorgen of deze te ondersteunen, alsook door te zorgen voor gelijke beloning voor gelijk werk en transparantie ten aanzien van beloning;
42. beklemtoont het belang van de sociale en op solidariteit gebaseerde economie, die werk biedt aan meer dan 11 miljoen mensen⁷; benadrukt voorts het potentieel van ondernemingen en organisaties in de sociale economie en van sociale investeringen om de arbeidsmarkt te helpen ontsluiten voor personen met een handicap en voor andere kwetsbare groepen; beklemtoont dat sociale en op solidariteit gebaseerde ondernemingen moeten worden ondersteund door middel van het creëren van een omgeving die gunstig is voor hun ontwikkeling; roept de Commissie en de lidstaten ertoe op de oprichting van sociale en op solidariteit gebaseerde ondernemingen te bevorderen;
43. verzoekt de Commissie inclusieve kmo's te erkennen, te bevorderen en te beschermen om permanente arbeidsplaatsen te scheppen voor personen met een handicap; benadrukt het potentieel van ondernemingen en organisaties van de sociale economie om de arbeidsmarkt te helpen ontsluiten voor personen met een handicap; benadrukt voorts het belang van gerichte steun met middelen van het Europees Sociaal Fonds ten behoeve van de sociale economie; wijst erop dat kmo's die door kwetsbare groepen worden geleid, meer moeite hebben met het krijgen van toegang tot financiering, en gerichte steun behoeven;

---

⁶ OESO/Europese Unie (2019), *The Missing Entrepreneurs 2019: Policies for inclusive entrepreneurship*, OECD Publishing, Parijs, https://www.oecd-ilibrary.org/industry-and-services/the-missing-entrepreneurs-2019_3ed84801-en

⁷ https://ec.europa.eu/growth/sectors/social-economy_nl

44. beveelt de lidstaten aan meer in te zetten op het uitwisselen van initiatieven voor kmo's die succesvol gebleken zijn, en op de uitwisseling van goede praktijken tussen de lidstaten; beveelt daarnaast aan platforms op te richten voor uitwisselingen tussen kmo's die innovatieve, baanbrekende technologieën ontwikkelen; verwelkomt in deze context het voorstel van de Commissie voor een programma voor "digitale vrijwilligers", om jonge geschoolde mensen en ervaren ouderen in staat te stellen hun digitale vaardigheden te delen met traditionele bedrijven; onderstreept het belang van het bevorderen van meer samenwerking tussen kmo's, onderzoeksinstituten, universiteiten en de onderwijssector, zodat vaardigheden overeenstemmen met de behoeften van de arbeidsmarkt;
45. dringt aan op een snelle implementatie van het Europese octrooi, teneinde het innovatiepotentieel van kmo's te bevorderen;
46. is van mening dat een nieuwe strategie voor Europese kmo's alleen kan slagen met geïntegreerde strategische planning, en middels het bijeenbrengen van de middelen van de Europese spelers, regionale en plaatselijke instanties, de industrieclusters, de sociale partners, en van universiteiten en onderzoeksgroepen; wijst er in dit verband op hoe belangrijk het is steun te bieden aan structuren als kmo-netwerken, "one-stop-shops" en regionale-ontwikkelingsagentschappen, innovatieclusters en adviesbureaus voor start-ups, teneinde plaatselijke en regionale industriële waardeketens op te bouwen;
47. is van oordeel dat verhinderen dat ondernemingen failliet gaan cruciaal is om werkgelegenheid te behouden, en voor duurzaam economisch herstel; vindt dan ook dat de EU systemen voor vroegtijdige waarschuwing moet ontwikkelen en uitbouwen om in kaart te brengen welke ondernemingen in de problemen zitten en ze te helpen financieel het hoofd boven water te houden; is van oordeel dat de Europese financiering en programma's in die zin moeten worden geheroriënteerd;
48. wijst erop dat micro-ondernemingen en zelfstandigen zwaar getroffen zijn door de COVID-19-crisis; onderstreept dat micro-ondernemingen, kmo's en zelfstandigen vaak moeilijk toegang krijgen tot steunmechanismen van de lidstaten, met name wanneer het gaat om werktijdverkortingsregelingen, die van essentieel belang zijn voor het behoud van banen; is in dit verband ingenomen met de recente wijziging van de tijdelijke kaderregeling inzake staatssteun, die de lidstaten in staat stelt overheidssteun te verlenen aan alle micro- en kleine ondernemingen; uit echter zijn bezorgdheid over de ongelijke verdeling van staatssteun; herinnert eraan dat staatssteun niet mag leiden tot verstoring van de interne markt;
49. roept de lidstaten op tot het ontwikkelen van een actief arbeidsmarktbeleid, het stimuleren van onderzoek en ontwikkeling, en het verstrekken van openbare diensten en infrastructuur van goede kwaliteit om ook investeringen van de particuliere sector in kmo's aan te moedigen;
50. verzoekt de Commissie te onderzoeken of het nut heeft een éénloketsysteem voor ondersteuning van de internationalisering van kmo's te ontwikkelen, bijvoorbeeld voor het verstrekken van informatie over fondsen en subsidies voor studies naar de technische haalbaarheid van innovatieve producten en andere relevante informatie over internationalisering;
51. is van oordeel dat de terugtrekking van het Verenigd Koninkrijk (VK) uit de Europese

Unie een negatieve impact heeft gehad op kmo's in de EU, met name op die kmo's die dagelijks zaken doen met het VK; beklemtoont dat in het nieuwe partnerschap met het VK bijzondere aandacht moet worden besteed aan de specifieke situatie van kmo's en verzoekt de EU en het VK te werken aan de vereenvoudiging van de douanevoorschriften en -formaliteiten voor kmo's, teneinde bijkomende administratieve lasten te vermijden, en spoort de partijen aan kmo-contactpunten op te richten.

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	2.10.2020
Uitslag eindstemming	+: 36 -: 6 0: 13
Bij de eindstemming aanwezige leden	Atidzhe Alieva-Veli, Abir Al-Sahlani, Marc Angel, Dominique Bilde, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Andrea Bocskor, Milan Brglez, Sylvie Brunet, David Casa, Leila Chaibi, Margarita de la Pisa Carrión, Klára Dobrev, Jarosław Duda, Estrella Durá Ferrandis, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Rosa Estaràs Ferragut, Nicolaus Fest, Loucas Fourlas, Cindy Franssen, Heléne Fritzton, Helmut Geuking, Alicia Homs Ginel, France Jamet, Agnes Jongerius, Radan Kanev, Ádám Kósa, Stelios Kypouropoulos, Katrin Langensiepen, Miriam Lexmann, Elena Lizzi, Radka Maxová, Kira Marie Peter-Hansen, Dragoş Pîslaru, Manuel Pizarro, Dennis Radtke, Elżbieta Rafalska, Guido Reil, Daniela Rondinelli, Mounir Satouri, Monica Semedo, Beata Szydło, Eugen Tomac, Romana Tomc, Marie-Pierre Vedrenne, Marianne Vind, Maria Walsh, Stefania Zambelli, Tatjana Ždanoka
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Konstantinos Arvanitis, Brando Benifei, Marc Botenga, Samira Rafaela, Eugenia Rodríguez Palop, Anne Sander

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

36	+
ECR	Lucia Ďuriš Nicholsonová, Helmut Geuking, Elżbieta Rafalska, Beata Szydło, Margarita de la Pisa Carrión
ID	Dominique Bilde, France Jamet, Elena Lizzi, Stefania Zambelli
NI	Daniela Rondinelli
PPE	Andrea Bocskor, David Casa, Jarosław Duda, Rosa Estaràs Ferragut, Loucas Fourlas, Cindy Franssen, Radan Kanev, Ādám Kósa, Stelios Kypourouopoulos, Miriam Lexmann, Dennis Radtke, Anne Sander, Eugen Tomac, Romana Tomc, Maria Walsh
Renew	Atidzhe Alieva-Veli, Abir Al-Sahlani, Sylvie Brunet, Dragoş Pîslaru, Samira Rafaela, Monica Semedo, Marie-Pierre Vedrenne
Verts/ALE	Katrin Langensiepen, Kira Marie Peter-Hansen, Mounir Satouri, Tatjana Ždanoka

6	-
GUE/NGL	Konstantinos Arvanitis, Marc Botenga, Leila Chaibi, Eugenia Rodríguez Palop
ID	Nicolaus Fest, Guido Reil

13	0
Renew	Radka Maxová
S&D	Marc Angel, Brando Benifei, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Klára Dobrev, Estrella Durá Ferrandis, Helène Fritzon, Alicia Homs Ginel, Agnes Jongerius, Manuel Pizarro, Marianne Vind

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding

28.9.2020

ADVIES VAN DE COMMISSIE INTERNE MARKT EN CONSUMENTENBESCHERMING

aan de Commissie industrie, onderzoek en energie

over een nieuwe strategie voor Europese kmo's
(2020/2131(INI))

Rapporteur voor advies: Liesje Schreinemacher

SUGGESTIES

De Commissie interne markt en consumentenbescherming verzoekt de bevoegde Commissie industrie, onderzoek en energie onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen:

- A. overwegende dat kmo's de ruggengraat van de Europese economie vormen en 99 % van de ondernemingen in de EU uitmaken;
  - B. overwegende dat Europese kmo's momenteel met ongekende uitdagingen worden geconfronteerd als gevolg van de COVID-19-crisis, die hen in hun voortbestaan bedreigt;
  - C. overwegende dat slechts 17 % van de kmo's tot dusver digitale technologieën in hun bedrijfsactiviteiten hebben geïntegreerd, terwijl digitalisering van levensbelang is voor sterke economische groei en het scheppen van banen binnen de interne markt;
1. is ingenomen met de kmo-strategie en deelt het standpunt van de Commissie dat kmo's de ruggengraat van de Europese economie vormen en van essentieel belang zijn voor de welvaart van de EU;
  2. is van mening dat de kmo-strategie hand in hand moet gaan met de Europese industriële strategie, en roept de Commissie op verdere maatregelen te nemen op basis van de lessen die zijn geleerd uit de COVID-19-crisis en het herstelpakket, om de economische groei en de werkgelegenheid op de interne markt te stimuleren;
  3. moedigt de Commissie aan Europese kmo's verder te ondersteunen met het doel om zowel de gevolgen van de crisis op korte termijn op te vangen als de uitdagingen op lange termijn aan te pakken, zoals de digitalisering en de transitie naar een duurzamere interne markt;
  4. dringt erop aan dat duurzaamheid een hoofddoelstelling van de desbetreffende EU-

programma's blijft om kmo's ten volle te laten profiteren van de duurzame transitie wat betreft concurrentievermogen, kostenbesparingen en het scheppen van banen;

5. benadrukt dat de tenuitvoerlegging van de kmo-strategie gericht moet zijn op het ondersteunen van kmo's om hen te helpen te overleven, aangezien de COVID-19-crisis veel kmo's een zware slag heeft toegebracht en hun rol in het dagelijks leven van de Europeanen heeft aangetast; is daarom van mening dat de strategie waar nodig moet worden herzien om rekening te houden met de gevolgen van de pandemie;
6. benadrukt dat het vrije verkeer van essentiële goederen en diensten binnen de interne markt in tijden van crisis moet worden gewaarborgd; roept de Commissie op snel nieuwe instrumenten voor te stellen om belemmeringen van de interne markt in geval van toekomstige crises te voorkomen en daarbij rekening te houden met de specifieke behoeften van kmo's;
7. wijst erop dat lidstaten reeds beleidsmaatregelen hebben genomen om het voortbestaan van kmo's te waarborgen; dringt er daarom op aan ervoor te zorgen dat de strategie en deze beleidsmaatregelen elkaar aanvullen, om een krachtig en langdurig herstel voor kmo's te bevorderen;
8. herinnert eraan dat kmo's reeds voor de COVID-19-crisis met moeilijkheden te kampen hadden, met name op het gebied van financiering, met inbegrip van eenvoudige toegang tot middelen voor O&O, markten, technische ondersteuning en informatie; verzoekt daarom te zorgen voor meer ondersteuning op deze gebieden, onder andere in de vorm van versterkte one-stop-shops en gestroomlijnde en eenvoudig toegankelijke regelgevende en administratieve procedures; onderstreept daarom het belang van de invoering van een ambitieuze strategie om te waarborgen dat kmo's kunnen herstellen en kunnen floreren;
9. benadrukt dat er ook maatregelen nodig zijn om sluitingen te voorkomen, verstoringen van de aanvoer- en waardeketens te beoordelen en te verhelpen, en kmo's te ondersteunen bij het opschalen van hun activiteiten en het versterken van hun grensoverschrijdende activiteiten zodat zij optimaal van de interne markt kunnen profiteren;
10. roept op tot onderlinge afstemming van alle financiële instrumenten die tot doel hebben kmo's binnen de interne markt te ondersteunen; dringt erop aan dat programma's die van cruciaal belang zijn voor de concurrentiekracht, de ontwikkeling en de veerkracht van kmo's in het licht van de crisis, in het volgende meerjarig financieel kader worden versterkt om het noodzakelijke financieringsniveau te garanderen; is van mening dat de Europese Investeringsbank ook kmo's moet blijven steunen, met name in het kader van de duurzame financieringsbenadering;
11. wijst op de meerwaarde van de MFK-programma's van de EU voor de ondersteuning van kmo's, in het bijzonder het programma voor de eengemaakte markt, InvestEU, Digitaal Europa, Horizon Europa en andere programma's; is van mening dat het kmo-venster van het programma voor de eengemaakte markt het ambitieniveau van het standpunt van het Parlement moet weerspiegelen, en onderstreept daarom het belang van snelle goedkeuring van het MFK en Next Generation EU;
12. is ingenomen met het feit dat een van de door de Commissie vastgestelde acties het

creëren van een gunstige omgeving voor micro-, kleine en middelgrote ondernemingen (mkmo's) is; wijst erop dat het bevorderen van de overname door de volgende generatie van traditionele ambachtelijke bedrijven, waarvan sommigen dreigen te verdwijnen, niet alleen een gunstige oplossing kan zijn om zelfstandig ondernemerschap aantrekkelijker te maken, maar ook om het Europees erfgoed van vakmanschap, tradities en ambachtelijke vaardigheden te koesteren; meent dat het nuttig zou zijn stimulansen te creëren voor generatieoverbruggende projecten die de traditie van ambachtlieden combineren met de digitalisering door deelname van jongeren aan het eind van hun opleidingstraject;

13. wijst erop dat voor mkmo's verplichtingen moeten gelden die proportioneel zijn, waarbij rekening wordt gehouden met hun specifieke en sectorale kenmerken; moedigt de Commissie aan krachtige maatregelen te nemen om de fragmentatie van de markt te beperken, ongerechtvaardigde belemmeringen op de markt weg te nemen en een gelijk speelveld te waarborgen, door gebruik te maken van alle beschikbare instrumenten en organen, zoals het netwerk van kmo-gezanten en de Raad voor regelgevingstoetsing, met als doel het verlagen van de kosten en het versterken van de activiteiten van kmo's;
14. benadrukt dat overregulering zeer belastend is voor kmo's; is daarom van mening dat meer aandacht moet worden besteed aan de evenredigheid van nieuwe regelgevende initiatieven, om de doelstellingen van de strategie te kunnen behalen;
15. pleit voor een routekaart naar de verwezenlijking van een proportionele vermindering van administratieve lasten, om kmo's meer mogelijkheden te bieden om investeringen aan te trekken en het economisch herstel van de EU te versnellen, waarbij de volgende elementen opgenomen moeten worden:
  - kmo's ondersteunen om over de grens actief te worden om optimaal te profiteren van de interne markt;
  - opschaling aanmoedigen;
  - doeltreffende gebruikmaking van de kmo-test die in een vroeg stadium van de effectbeoordeling moet worden uitgevoerd om het economisch effect van wetgevingsvoorstellen, waaronder ook de nalevingskosten, te analyseren;
16. dringt erop aan dat kmo's gerichte steun ontvangen, d.w.z. technische, administratieve en op vaardigheden gerichte steun, bij de uitvoering van het regelgevingskader van de EU, om naleving van de internemarktregels te garanderen;
17. wijst op de steun die wordt verleend in het kader van de tijdelijke kaderregeling inzake staatssteun en is ingenomen met de recente wijziging ervan die de lidstaten de mogelijkheid biedt staatssteun te verstrekken aan alle mkmo's; dringt er echter bij de Commissie op aan er in de tussentijd voor te zorgen dat de goedgekeurde tijdelijke kaders voor staatssteun de mededinging op de middellange tot lange termijn niet verstoren en geen nadelige gevolgen hebben voor kmo's, die de belangrijkste begunstigden zijn;
18. benadrukt de cruciale rol die gegevens spelen, naast de overdracht van technologie van academisch niveau naar kmo's, omdat het hier gaat om de drijvende kracht achter de digitale economie; wijst op het bestaan van onevenwichtigheden op de markt en

belemmeringen bij de toegang tot gegevens die van invloed zijn op het concurrentievermogen van het kmo's, en onderstreept dat kmo's een billijk aandeel moeten krijgen in de toegevoegde waarde van de gegevens die zij genereren, waarbij wordt benadrukt dat niet-discriminerende toegang tot gegevens van essentieel belang is om te zorgen voor een digitaal gelijk speelveld op de interne markt; is in dit opzicht ingenomen met de Europese gegevensstrategie; steunt de Commissie bij het bevorderen van interoperabiliteit en het opzetten van Europese gegevensruimten voor betrouwbare en beveiligde uitwisseling van niet-persoonlijke gegevens om de gegevensstromen tussen bedrijven, relevante belanghebbenden en de publieke sector te verbeteren; onderstreept het belang van open uitwisseling van gegevens en kennis via open technologieën voor kmo's, met volledige naleving van de geldende wetgeving;

19. wijst erop dat er behoefte aan is om de toegang tot en het gebruik van artificiële intelligentie (AI) door kmo's te faciliteren overeenkomstig het toekomstige kader voor ethische en aansprakelijkheidsregels en door grensoverschrijdende kmo-allianties te creëren voor AI in strategische waardeketens binnen de interne markt en door investeringen in de volgende generatie normen, instrumenten en infrastructuren voor het bewaren en verwerken van gegevens te bevorderen; benadrukt dat het belangrijk is ervoor te zorgen dat kmo's toegang hebben tot en zich bewust zijn van ICT-normen om te kunnen vernieuwen en beter toespitste digitale oplossingen te kunnen bieden;
20. wijst erop dat kmo's moeilijkheden ondervinden bij de bescherming van hun intellectuele-eigendomsrechten en bij de bescherming tegen agressieve octrooivorderingen, waardoor hun ontwikkeling kan worden bedreigd; roept de Commissie op het bewustzijn rondom intellectuele eigendom te verhogen, meer gebruik te maken van extern advies en adequate handhaving te garanderen;
21. benadrukt dat digitalisering kmo's vele voordelen biedt, zoals nieuwe kansen om digitale diensten of producten aan te bieden en hun markttoegang te verbreden; wijst erop dat kmo's in toenemende mate onder druk staan om hun bedrijfsmodellen dienovereenkomstig aan te passen en de nodige digitale technologieën in te voeren om concurrerend en aantrekkelijk voor klanten te blijven;
22. benadrukt dat kmo's, en met name startende ondernemingen, een enorm groeipotentieel hebben in nieuwe digitale sectoren zoals AI, het internet van de dingen (IOT) en robotica, maar benadrukt dat kmo's, om succesvol te zijn in de digitale transformatie, adequaat moeten worden ondersteund en toegang moeten hebben tot voldoende financiële middelen en infrastructuur;
23. benadrukt de kansen die e-handel kmo's biedt om nieuwe klanten en markten te bereiken; benadrukt de meerwaarde van wetgeving op dit gebied, zoals de platform-to-businessverordening, en roept op tot snelle uitvoering en handhaving daarvan;
24. waarschuwt ervoor dat er bij e-handel een constant risico op oneerlijke concurrentie bestaat, mede door de aanwezigheid van niet-conforme, illegale of onveilige producten in online marktplaatsen die voor EU-consumenten bestemd zijn;
25. benadrukt dat gelijke toegang tot investeringen voor kmo's nog altijd een uitdaging is in de EU, gezien het feit dat financiering in sommige lidstaten moeilijker toegankelijk is, waardoor verschillen in concurrentievermogen tussen kmo's op de interne markt ontstaan; roept de Commissie op deze kloof met betrekking tot toegang tot financiering

aan te pakken, maar daarbij het belang van de prudentiële vereisten niet uit het oog te verliezen, en ervoor te zorgen dat kmo's onder toenemend gelijke voorwaarden met elkaar concurreren;

26. moedigt de lidstaten aan de digitale toegangspoort op een kmo-vriendelijke manier ten uitvoer te leggen door nauw samen te werken met de regionale en lokale autoriteiten en met andere lidstaten en door digitale toegang te bieden tot informatie, procedures, assistentie en diensten die verband houden met grensoverschrijdend zakendoen, met inbegrip van advies over overheidsopdrachten en financieringsbronnen;
27. wijst erop dat dringende maatregelen in dit verband, zoals de vergaande digitalisering van de relatie tussen overheidsinstellingen en bedrijven en de interoperabiliteit van databanken van overheidsinstellingen, niet langer mogen worden uitgesteld;
28. verwelkomt het netwerk van kmo-gezanten, dat het mogelijk maakt om bij de ontwikkeling van toekomstige wetgeving beter rekening te houden met de eindgebruiker; stelt echter voor het benoemingsproces en de werking ervan kritisch te evalueren om mogelijke zwakke punten aan te pakken en ervoor te zorgen dat het in alle lidstaten efficiënt werkt, in voortdurende coördinatie met de betrokken bedrijfsverenigingen en belanghebbenden;
29. onderstreept de noodzaak van gebruikmaking van het Europees platform voor openbare aanbestedingen (EU GovTech) om zorgvuldig te evalueren op welke manier kmo's betrokken zijn bij uitdagingen op het gebied van aanbestedingen in de EU, om op basis daarvan goede praktijken en strengere wetgevingsnormen te formuleren;
30. roept de Commissie op zo snel mogelijk het Europees GovTech-initiatief te starten om beste praktijken te stimuleren met betrekking tot het creëren van een synergie-effect tussen de overheid en startende ondernemingen en digitale kmo's, en om in enkele lidstaten mogelijkheden te bieden voor het gebruik van een grensoverschrijdend instrument om gelijke markttoegang voor Europese digitale kmo's te bieden;
31. verzoekt de Commissie en de lidstaten de aanbestedingsprocedures voor overheidsopdrachten te vereenvoudigen door gebruik te maken van de flexibiliteit van de nieuwe richtsnoeren van de Commissie het EU-kader voor overheidsopdrachten om de mogelijkheden voor kmo's op de interne markt te vergroten, bijvoorbeeld via de mogelijkheid om overheidsopdrachten in kleinere percelen te verdelen en administratieve procedures te stroomlijnen, en door gebruik te maken van digitale instrumenten en platforms voor de uitbreiding van grensoverschrijdende overheidsopdrachten;
32. beklemtoont dat duurzame openbare aanbestedingen als strategisch instrument kunnen bijdragen aan het bevorderen van duurzame productie- en consumptiepatronen; moedigt in dit verband het gebruik van economische, sociale en milieucriteria in het aanbestedingsproces aan, met volledige inachtneming van de toepasselijke wetgeving, en benadrukt dat kmo's de juiste steun nodig hebben om deze transitie te bespoedigen;
33. wijst erop dat, aangezien de totale uitgaven voor overheidsopdrachten binnen de EU 14 % van het gecombineerde bbp van de lidstaten uitmaakt, de verhoging van de deelname van kmo's aan aanbestedingen een aanzienlijke financieringsmogelijkheid voor hen vormt; benadrukt dat voor de verwezenlijking van dit doel gebruik moet

worden gemaakt van nieuwe aanbestedingsmethoden en -instrumenten, waarbij optimaal gebruik moet worden gemaakt van de huidige EU-wetgeving inzake overheidsopdrachten en van de flexibiliteit die in dit kader reeds wordt geboden;

34. benadrukt dat het belangrijk is om het Uniform Europees Aanbestedingsdocument (UEA) toegankelijker te maken voor kmo's; pleit voor de ontwikkeling van digitale instrumenten zoals platforms om de toegang tot relevante informatie over overheidsopdrachten voor kmo's te verbeteren;
35. benadrukt dat laattijdige betalingen de oorzaak zijn van een kwart van alle faillissementen van kmo's in de EU; dringt er bij de Commissie op aan om in de richtlijn betreffende betalingsachterstand¹ snel krachtige controle- en handhavingsinstrumenten op te nemen en adequate bindende maatregelen te nemen om de huidige kaders te versterken, om ervoor te zorgen en te bevorderen dat stipte betalingen op de interne markt als norm komen te gelden, met name voor transacties van overheden naar bedrijven; roept de autoriteiten op Europees, nationaal, regionaal en lokaal niveau op het goede voorbeeld te geven door kmo's op tijd te betalen; moedigt in dit verband een actief gebruik van inbreukprocedures aan in gevallen waarin de richtlijn niet naar behoren ten uitvoer wordt gelegd.

---

¹ Richtlijn 2011/7/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 betreffende bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties, PB L 48 van 23.2.2011, blz. 1.

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	28.9.2020
Uitslag eindstemming	+ : 40 - : 1 0 : 4
Bij de eindstemming aanwezige leden	Alex Agius Saliba, Andrus Ansip, Pablo Arias Echeverría, Alessandra Basso, Brando Benifei, Adam Bielan, Hynek Blaško, Biljana Borzan, Vlad-Marius Botoș, Markus Buchheit, Dita Charanzová, Deirdre Clune, David Cormand, Carlo Fidanza, Evelyne Gebhardt, Alexandra Geese, Sandro Gozi, Maria Grapini, Svenja Hahn, Virginie Joron, Eugen Jurzyca, Arba Kokalari, Marcel Kolaja, Kateřina Konečná, Jean-Lin Lacapelle, Maria-Manuel Leitão-Marques, Morten Løkkegaard, Adriana Maldonado López, Antonius Manders, Beata Mazurek, Leszek Miller, Dan-Ștefan Motreanu, Kris Peeters, Anne-Sophie Pelletier, Miroslav Radačovský, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Ivan Štefanec, Kim Van Sparrentak, Marco Zullo
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Anna-Michelle Asimakopoulou, Maria da Graça Carvalho, Anna Cavazzini, Edina Tóth

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

40	+
ECR	Adam Bielan, Carlo Fidanza, Beata Mazurek
EVP	Pablo Arias Echeverría, Anna-Michelle Asimakopoulou, Maria da Graça Carvalho, Deirdre Clune, Arba Kokalari, Antonius Manders, Dan-Ștefan Motreanu, Kris Peeters, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Ivan Štefanec, Edina Tóth
GUE/NGL	Kateřina Konečná
VERTS/ALE	Anna Cavazzini, David Cormand, Alexandra Geese, Marcel Kolaja, Kim Van Sparrentak
ID	Virginie Joron, Jean-Lin Lacapelle
NI	Miroslav Radačovský, Marco Zullo
RENEW	Andrus Ansip, Vlad-Marius Botoș, Dita Charanzová, Sandro Gozi, Svenja Hahn, Morten Løkkegaard
S&D	Alex Agius Saliba, Brando Benifei, Biljana Borzan, Evelyne Gebhardt, Maria Grapini, Maria-Manuel Leitão-Marques, Adriana Maldonado López, Leszek Miller, Christel Schaldemose

1	-
ID	Hynek Blaško

4	0
ECR	Eugen Jurzyca
GUE/NGL	Anne-Sophie Pelletier
ID	Alessandra Basso, Markus Buchheit

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding

13.10.2020

ADVIES VAN DE COMMISSIE VERVOER EN TOERISME

aan de Commissie industrie, onderzoek en energie

over een nieuwe strategie voor Europese kmo's
(2020/2131(INI))

Rapporteur voor advies: João Ferreira

SUGGESTIES

De Commissie vervoer en toerisme verzoekt de bevoegde Commissie industrie, onderzoek en energie onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen:

- A. overwegende dat micro-, kleine en middelgrote ondernemingen (mkmo's) en start-ups in de sectoren vervoer en toerisme het zwaarst worden getroffen door de uitbraak van COVID-19 en dat een aanzienlijk aantal van deze bedrijven op de rand van een faillissement staat vanwege de opgelegde mobiliteitsbeperkingen, de gezondheidsprotocollen in horecagelegenheden en de daaruit volgende daling van de vraag naar personenvervoer; overwegende dat de huidige context ook aanleiding geeft tot een Europees toerismebeleid, dat moet worden ondersteund met een begrotingslijn in het volgende meerjarig financieel kader, en tot dringende, innovatieve maatregelen om vervoer centraal te stellen in een snelle herstart van het economische herstel; overwegende dat vervoer en toerisme sectoren zijn die van invloed zijn op de toestand van het milieu; overwegende dat kmo's en start-ups een cruciale rol zullen spelen bij de overgang naar duurzaam vervoer en toerisme;
- B. overwegende dat mkmo's zowel op nationaal als op EU-niveau een bonte en complexe verzameling vormen vanwege hun omvang en de uiteenlopende bedrijfstakken waartoe zij behoren, elk met zijn eigen kenmerkende en soms sterk van elkaar verschillende dynamiek, met name op economisch, financieel, sociaal en zelfs politiek vlak; overwegende dat eerlijke concurrentievoorwaarden dienen te worden gehandhaafd voor kmo's in de sectoren vervoer en toerisme;
- C. overwegende dat er in de sectoren vervoer en toerisme respectievelijk 1 en 2 miljoen kmo's actief zijn, samen goed voor meer dan 16 miljoen banen; overwegende dat kmo's de overgrote meerderheid van de ondernemingen in de vervoerssector uitmaken en dus het grootste potentieel bieden om banen te scheppen en economische vooruitgang te stimuleren;

- D. overwegende dat de vervoerssector van strategisch belang is voor de ontwikkeling van de lidstaten en de EU, hun economische, sociale en territoriale cohesie, de werking van hun economie en de mobiliteit van de bevolking; overwegende dat kmo's in deze sectoren worden geconfronteerd met meerdere operationele beperkingen, variërend van heffingen tot onder meer een gebrek aan ondersteunende infrastructuur; overwegende dat het belangrijk zou zijn om de bureaucratie voor micro-ondernemingen en kmo's te verminderen en de uitvoering van alle nieuwe EU-wetgeving die een negatief effect heeft op of een onevenredige belemmering vormt voor micro-ondernemingen en kmo's op de interne vervoersmarkt, aan een beoordeling te onderwerpen;
- E. overwegende dat de toeristische sector voor de economie van diverse lidstaten van cruciaal belang is; overwegende dat deze sector seizoengebonden is en gebaat zou zijn bij een gemeenschappelijke EU-aanpak en dienovereenkomstig beleid;
- F. overwegende dat de lidstaten hun kmo's de nodige steun moeten zien te verlenen naar aanleiding van de uitbraak van COVID-19, met name door gebruik te maken van de flexibiliteit ten aanzien van de staatssteunregels, zonder bestaande concurrentievervalsingen tussen kmo's uit verschillende landen op de interne markt te verergeren; overwegende dat de complexiteit van administratieve procedures en overregulering een rem zouden kunnen zetten op kmo's;
- G. overwegende dat de overgrote meerderheid van de kmo's voor hun financiering afhankelijk zijn van het bankwezen; overwegende dat er in het bankwezen behoefte is aan gestroomlijnde vereisten voor cliënten zodat kmo's gemakkelijker toegang kunnen krijgen tot financiering; overwegende dat ondanks verschillen tussen de lidstaten, het Europese concurrentievermogen over het algemeen achterblijft bij dat van andere ontwikkelde economieën, wat een bedreiging vormt voor het potentieel van Europa om voorspoed en welvaart te genereren; overwegende dat de meeste kmo's van en op de nationale markten leven;
- H. overwegende dat veel kmo's in de vervoerssector, waaronder kmo's die diensten op het gebied van actieve stedelijke mobiliteit, passagiersvervoer en toerisme aanbieden, ernstige gevolgen ondervinden van een beperkt aantal digitale platformen die de markt domineren; overwegende dat digitalisering en onlineplatformen zowel een grote uitdaging als een kans vormen voor de Europese kmo's, en relevant zijn voor hun commerciële succes, doordat zij werkgelegenheid en groeikansen scheppen, de operationele efficiëntie vergroten, voor gegevensbeveiliging zorgen en klanten beter bereiken;
- I. merkt op dat COVID-19 heeft aangetoond dat kmo's in de vervoerssector van groot belang zijn voor de economie en de samenleving, aangezien zij zorgen voor de continuïteit van het vrachtvervoer, die essentieel is geweest voor het waarborgen van de snelle en vlotte werking van de toeleveringsketens van diverse soorten goederen, en voor het vervoer van werknemers van essentiële sectoren; onderstreept dat de kmo's uit de toeristische sector geconfronteerd worden met ongekennde moeilijkheden, en als gevolg van de pandemie te maken hebben met een ernstige liquiditeitscrisis vanwege een onhoudbare situatie op het gebied van cashflow en inkomsten en het gedrag van passagiers na de uitbraak van COVID-19; verzoekt de Commissie om een herziene strategie voor Europese kmo's aan te nemen, waarin rekening wordt gehouden met de effecten van COVID-19, de voortdurend veranderende gezondheids- en

veiligheidsvoorschriften, de werking van de interne markt en plaatselijke, regionale en nationale behoeften en waarin ondernemingen worden gesterkt en gestimuleerd; erkent dat een nieuw industriebeleid kan bijdragen tot de herindustrialisering van de lidstaten; is ingenomen met de toezegging van de Commissie om het beginsel “één erbij, één eraf” in te voeren als eerste stap om de stroom van nieuwe regelgeving in te dammen, maar wijst erop dat de situatie daarmee louter gelijk blijft, wat niet voldoende ambitieus is;

2. wijst op het belang van de steun van de lidstaten en de EU om kmo's die in moeilijkheden verkeren te ondersteunen, door de continuïteit van hun activiteit, het behoud en het scheppen van banen en de inkomensbescherming te verzekeren, waarbij de werknemersrechten moeten worden geëerbiedigd; verzoekt om een stappenplan om de administratieve kosten en lasten met ten minste 30 % te verlagen en de toegang van kmo's tot financiering te vergemakkelijken, om zo investeringen in strategische waardeketens te stimuleren; verzoekt de Commissie, de lidstaten en lokale overheden om het ondernemingsklimaat en het concurrentievermogen bovenaan hun politieke agenda te plaatsen; onderstreept dat er op EU-niveau meer steun moet worden geboden aan kmo's in deze sectoren; verzoekt de Commissie om concrete initiatieven voor herstel op tafel te leggen; moedigt de Commissie voorts aan om samen met de lidstaten, steden of regionale overheden de medefinanciering van regelingen te overwegen, bijvoorbeeld het verstrekken van vouchers of kortingen aan toeristen, om de toeristische uitgaven te verhogen in kleinere, lokale bedrijven in regio's die van toerisme afhankelijk zijn; spoort de Commissie ertoe aan de ontwikkelingen op dit vlak te volgen en na te gaan of aanvullend op de reeds aangekondigde maatregelen noodsteun en sectorspecifieke steun kan worden geboden, ook op het niveau van de staatskas en de kapitalisatie, totdat de toeristen- en vervoersstromen weer op het niveau van voor de pandemie zijn gekomen; is van mening dat de steun ook gericht moet zijn op de tussentijdse modernisering van hun activiteiten en deze modernisering moet stimuleren, met als doel de activiteiten af te stemmen op de meest recente klimaat- en milieudoelstellingen van de EU, naast andere normen, zoals arbeidsomstandigheden; verzoekt om een actieplan uit te werken om de werking van vervoersactiviteiten te waarborgen, dat gericht moet zijn op de reactie op toekomstige crises die de sectoren vervoer en toerisme zouden kunnen treffen, om zo rechtszekerheid te scheppen voor bedrijven en burgers, de duurzaamheid en het concurrentievermogen te vergroten en rekening te houden met de meerwaarde die deze sectoren opleveren voor de economie in de EU;
3. vestigt de aandacht op het feit dat het nieuwe herstelplan van de EU niet toegankelijk is voor talrijke kmo's die gevolgen ondervinden van de pandemie; vraagt om een grotere rol voor de EU op het gebied van financiering om de solvabiliteit van kmo's, de werkgelegenheid, de lonen en de werknemersrechten te ondersteunen en de schadelijke effecten van buitensporige schulden te beperken; is van mening dat de lidstaten mogelijke maatregelen moeten verkennen, zoals belastingvermindering, uitstel van terugbetaling van bankleningen en oplossingen ter dekking van de risico's van dienstverleners totdat de toeristen- en vervoersstromen zich herstellen;
4. is van mening dat de reconversie en de vlotte werking van kmo's en start-ups op het gebied van duurzaam vervoer en duurzaam toerisme een impuls zullen geven aan het herstel en de veerkracht na COVID-19, met name door het scheppen van hoogwaardige vaste banen en door de uitwisseling en coördinatie van beste praktijken van de lidstaten;

verzoekt om de transitie af te stemmen op de klimaat- en milieudoelstellingen van de EU;

5. is van mening dat de doelstellingen van de “kmo-strategie voor een duurzaam en digitaal Europa” niet alleen mogen worden toegespitst op de deelname van kmo’s aan “belangrijke projecten van gemeenschappelijk Europees belang”, maar dat ook de medefinanciering van plaatselijke of regionale regelingen in overweging moet worden genomen in het beleidsvormingsproces, waarbij het “denk eerst klein”-beginsel moet worden toegepast en de kmo-test volledig moet worden toegepast in de effectbeoordelingen, en waarbij moet worden aangegeven wanneer beleidsvoorstellen tot uitbesteding van de productie kunnen leiden, maar tegelijkertijd de nationale autonomie moet worden erkend; is voorts van mening dat de doelstellingen moeten worden verwezenlijkt via een op groei gericht langetermijnbeleid waarin het concurrentievermogen van de Europese kmo’s wordt bevorderd en dat zij in de context van het nieuwe meerjarig financieel kader, en in het bijzonder van het cohesiebeleid, gepaard moeten gaan met voldoende financiële en andere middelen om de lidstaten in staat te stellen de overgangprocessen voor kmo’s op het vlak van duurzaamheid en digitalisering te bevorderen, hetgeen met name van belang is voor de minst ontwikkelde landen en regio’s, waaronder ultraperifere, insulaire en afgelegen gebieden; wijst erop dat kmo’s ondersteuning moeten krijgen om de vaardigheden van de arbeidskrachten in de sector te vergroten, waarbij bijzondere aandacht moet worden geschonken aan digitale vaardigheden, financiële voorlichting en innovatieve technologieën, en waarbij ook de loonkloof tussen mannen en vrouwen op dit gebied moet worden aangepakt; onderstreept dat moet worden gezorgd voor een betere toegang tot overheidsopdrachten door de procedures te vereenvoudigen; uit zijn bezorgdheid over de moeilijkheden die de meeste kmo’s, en met name de minder kapitaalkrachtige, ondervinden om toegang te krijgen tot de financieringslijnen van de Europese Investeringsbank (EIB), en dringt erop aan dat de toegangsvoorwaarden voor EIB-financiering worden afgestemd op de reële situatie van kmo’s in de verschillende lidstaten; benadrukt voorts dat het zaak is te zorgen voor synergieën en complementariteit tussen de bestaande financieringsoplossingen en stipt aan dat de procedures moeten worden vereenvoudigd en dat de administratieve lasten en kosten voor de begunstigden moeten worden verminderd;
6. benadrukt dat de doelstellingen van de kmo-strategie van de EU in overeenstemming moeten zijn met hun werkelijke aandeel in de economie en hun structurele zwakten, en met fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden in de verschillende sectoren; wijst erop dat er maatregelen moeten worden ingevoerd om het concurrentievermogen in de circulaire economie, de milieudoelstellingen van de Europese Green Deal en die van de Overeenkomst van Parijs te waarborgen; vraagt om eerlijke concurrentievoorwaarden voor kmo’s te verzekeren, in het bijzonder in verhouding tot grote ondernemingen met een belangrijke marktpositie, waarbij eveneens rekening moet worden gehouden met de onderhandelingspositie van grote ondernemingen als leveranciers en/of afnemers van kmo’s;
7. verzoekt om financiële instellingen, met inbegrip van publieke en particuliere banken, stimulansen te bieden en om de capaciteit van overheidsinstanties op lokaal, regionaal, nationaal of EU-niveau om kmo’s te ondersteunen, te versterken; is van mening dat deze overheidsinstanties, in het bijzonder wat micro-ondernemingen betreft, onder meer dienen bij te dragen aan de opzet en uitvoering van opleidingsprogramma’s voor

managers en personeel op het gebied van organisatorisch, technologisch en commercieel management; vraagt om een goede vertegenwoordiging van kmo's in het openbare raadplegingsproces te waarborgen om ervoor te zorgen dat hun standpunten naar behoren en adequaat verzameld, geanalyseerd en weergegeven worden in de effectbeoordelingen; verzoekt om de instrumenten om kmo's te helpen omgaan met oneerlijke of discriminerende regels en besluiten efficiënter te maken en kmo's meer bewust te maken van de beschikbaarheid van dergelijke mechanismen voor probleemoplossing; wijst erop dat met name de bewustmaking aanzienlijk moet worden opgevoerd, aangezien uit enquêtes in sommige EU-landen blijkt dat slechts 15 % van de bedrijven op de hoogte is van Solvit en nog veel minder heeft besloten er gebruik van te maken;

8. merkt op dat de zogeheten digitale platformen op nationaal, regionaal en lokaal niveau worden geregeld; onderstreept dat oneerlijke concurrentie moet worden voorkomen en rechtszekerheid voor bedrijven en klanten moet worden verzekerd en dat de werknemersrechten en de veiligheid van de gebruikers moeten worden geëerbiedigd; is ingenomen met de openbare raadpleging die de Commissie onlangs heeft gehouden met betrekking tot de wet inzake digitale diensten; kijkt uit naar de bekendmaking van de lopende studie van de Commissie inzake de gevolgen van kortetermijnverhuur; onderstreept de noodzaak van specifieke maatregelen om de openbaarvervoersdiensten (zoals de taxi- of de bussector) te moderniseren en werk te maken van slimme en duurzame stedelijke mobiliteit;
9. is van mening dat het gebruik van gegevens een relevante rol zal spelen in de vervoerssector, doordat het de uitwisseling van gegevens zal vergemakkelijken, de gegevenskwaliteit zal verbeteren en de interoperabiliteit van gegevens zal bevorderen en zo innovatie in de sector zal stimuleren en het mondiale concurrentievermogen van de sector zal verbeteren; verzoekt om passende financiering om tegemoet te komen aan de investeringsbehoeften van kmo's op dit gebied;
10. wijst erop dat digitalisering en onlineplatformen vrouwen betere en aantrekkelijkere kansen kunnen bieden; verzoekt om een actieplan om het potentieel van vrouwelijk ondernemerschap volledig te benutten en de arbeidsparticipatie van vrouwen in kmo's in de sectoren vervoer en toerisme te stimuleren;
11. benadrukt de inspanningen van bepaalde Europese steden om de negatieve gevolgen van kortetermijnverhuur voor het recht op huisvesting aan te pakken, en kijkt uit naar de conclusies van de lopende werkzaamheden van de Commissie in een poging om de ontwikkeling van deze activiteit met het algemeen belang te verzoenen, met bijzondere aandacht voor kmo's.

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	12.10.2020
Uitslag eindstemming	+: 47 -: 0 0: 0
Bij de eindstemming aanwezige leden	Andris Ameriks, José Ramón Bauzá Díaz, Izaskun Bilbao Barandica, Marco Campomenosi, Ciarán Cuffe, Jakop G. Dalunde, Johan Danielsson, Andor Deli, Karima Delli, Anna Deparnay-Grunenberg, Ismail Ertug, Gheorghe Falcă, Giuseppe Ferrandino, Mario Furore, Søren Gade, Isabel García Muñoz, Elsi Katainen, Kateřina Konečná, Elena Kountoura, Julie Lechanteux, Bogusław Liberadzki, Benoît Lutgen, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Marian-Jean Marinescu, Tilly Metz, Giuseppe Milazzo, Cláudia Monteiro de Aguiar, Caroline Nagtegaal, Jan-Christoph Oetjen, Philippe Olivier, Rovana Plumb, Dominique Riquet, Dorien Rookmaker, Massimiliano Salini, Barbara Thaler, István Ujhelyi, Petar Vitanov, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Lucia Vuolo, Roberts Zīle
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Angel Dzhambazki, Markus Ferber, Tomasz Frankowski, Roman Haider, Anne-Sophie Pelletier, Markus Pieper, Marianne Vind

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

47	+
PPE	Andor Deli, Gheorghe Falcă, Markus Ferber, Tomasz Frankowski, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Benoît Lutgen, Marian-Jean Marinescu, Giuseppe Milazzo, Cláudia Monteiro de Aguiar, Markus Pieper, Massimiliano Salini, Barbara Thaler, Elissavet Vozemberg-Vrionidi
S&D	Andris Ameriks, Johan Danielsson, Ismail Ertug, Giuseppe Ferrandino, Isabel García Muñoz, Bogusław Liberadzki, Rovana Plumb, István Ujhelyi, Marianne Vind, Petar Vitanov
Renew	José Ramón Bauzá Díaz, Izaskun Bilbao Barandica, Søren Gade, Elsi Katainen, Caroline Nagtegaal, Jan-Christoph Oetjen, Dominique Riquet
ECR	Angel Dzhambazki, Roberts Zile
Verts/ALE	Ciarán Cuffe, Jakop G. Dalunde, Karima Delli, Anna Deparnay-Grunenberg, Tilly Metz
GUE/NGL	Kateřina Konečná, Elena Kountoura, Anne-Sophie Pelletier
ID	Marco Campomenosi, Roman Haider, Julie Lechanteux, Philippe Olivier, Lucia Vuolo
NI	Mario Furore, Dorien Rookmaker

0	-

0	0

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding

24.9.2020

ADVIES VAN DE COMMISSIE LANDBOUW EN PLATTELANDSONTWIKKELING

aan de Commissie industrie, onderzoek en energie

over een nieuwe strategie voor Europese kmo's
(2020/2131(INI))

Rapporteur voor advies: Pina Picierno

SUGGESTIES

De Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling verzoekt de bevoegde Commissie industrie, onderzoek en energie onderstaande suggesties in haar ontwerpresolutie op te nemen:

- gezien de mededeling van de Commissie van 10 maart 2020, getiteld “Een kmo-strategie voor een duurzaam en digitaal Europa” (COM(2020)0103),
  - gezien de mededeling van de Commissie van 20 mei 2020 getiteld “Een “van boer tot bord”-strategie voor een eerlijk, gezond en milieuvriendelijk voedselsysteem” (COM(2020)0381),
  - gezien de mededeling van de Commissie van 20 mei 2020 over de EU-biodiversiteitsstrategie voor 2030 (COM(2020)0380),
- A. overwegende dat in de 25 miljoen kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) in Europa ongeveer 100 miljoen mensen werken en dat zij goed zijn voor meer dan de helft van het Europese bbp; overwegende dat zij belangrijke spelers zijn in het Europese sociaal-economische weefsel en bijdragen tot de regionale aantrekkelijkheid, planning en cohesie, ook in plattelandsgebieden;
- B. overwegende dat er in 2017 volgens de Commissie 22 000 landbouwcoöperaties en 289 000 voedings- en drankbedrijven waren in Europa, waarvan 90 % kmo's en waarvan er vele in plattelandsgebieden actief waren; overwegende dat deze bedrijven een cruciale rol spelen in de plattelandseconomie;
- C. overwegende dat de Europese Green Deal een grote waaier aan grondige hervormingsmaatregelen voor landbouwers en andere marktdeelnemers in plattelandsgebieden omvat, waaronder de “van boer tot bord”-strategie, evenals biodiversiteitsstrategieën, waarvan de succesvolle tenuitvoerlegging in grote mate zal afhangen van de samenhang tussen het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) en de strategische plannen van de lidstaten enerzijds, en de respectieve doelstellingen van de

strategieën anderzijds; overwegende dat kmo's een sleutelrol te vervullen hebben bij de verwezenlijking van de doelstellingen van de Green Deal;

- D. overwegende dat de COVID-19-crisis de precaire financiële situatie van kmo's duidelijk heeft aangetoond en dat veel kmo's niet zullen herstellen van de lockdownmaatregelen, die de zwaarste gevolgen hadden voor de verkoop in de horecasector en aan derde landen;
- E. overwegende dat kmo's het zwaarst getroffen zijn door de gevolgen van de gezondheidscrisis, die vele van hen failliet heeft doen gaan;
- F. overwegende dat de EU traditioneel steun verleent aan agrarische familiebedrijven – gewoonlijk kmo's – en dat ook wil blijven doen; overwegende dat de “van boer tot bord”-strategie ook op dergelijke landbouwbedrijven is gericht;
  - 1. is verheugd over het feit dat in de “van boer tot bord”-strategie rekening wordt gehouden met de diversiteit van kmo's wat bedrijfsmodellen, omvang, leeftijd en ondernemingsprofielen betreft; benadrukt het feit dat in de strategie rekening moet worden gehouden met de economische en sociale impact van kmo's op de gebieden of sectoren waar zij actief zijn;
  - 2. herinnert eraan dat voedselproductie en -verwerking een essentiële sector is waarin kmo's een bijzonder grote rol spelen en dat deze sector van cruciaal belang zal zijn in de herstelperiode na de COVID-19-crisis; beklemtoont dat een herstel op basis van de Europese Green Deal en de digitale transitie een kans biedt om de groene en digitale transformatie te bespoedigen en er de vruchten van te plukken; is van mening dat de COVID-19-pandemie aan het licht heeft gebracht dat er behoefte is aan ondernemingen in de sociale economie, zoals kleinschalige voedseldistributeurs, en aan steun voor ondernemingen die actief zijn in de gezondheids- en vervoersector; is van mening dat de pandemie ook heeft aangetoond dat er bijzondere aandacht moet worden besteed aan de ondersteuning van activiteiten van kmo's op het gebied van agrotourisme, door middel van een specifieke toewijzing in het kader van het herstelplan om ondernemingen op het gebied van agrotourisme te helpen en te ondersteunen, zodat ze de gevolgen van de crisis te boven kunnen komen; benadrukt in verband hiermee de capaciteit van kmo's in de landbouwsector om zich aan te passen aan de behoeften van de markt; wijst op de tekortkomingen in de werking van de “green lanes” tijdens de lockdownperiode vanwege het gebrek aan harmonisering van procedures tussen de lidstaten, en op de negatieve gevolgen die dit met zich meebracht voor kmo's in de agrovoedingssector, en benadrukt dat verstoringen in de eengemaakte markt moeten worden vermeden om de toelevering van goederen te garanderen; herinnert eraan dat het van essentieel belang is om het vrije verkeer van seizoenarbeiders in deze sector te waarborgen om toekomstige tekorten aan arbeidskrachten te voorkomen;
  - 3. beklemtoont dat kmo's belangrijke factoren voor economische ontwikkeling en werkgelegenheid zijn in plattelandsgebieden, waar ze ongeveer 75 % van de totale werkgelegenheid vertegenwoordigen¹; benadrukt dat de landbouwsector een essentiële en systeemrelevante sector voor de EU is en moet blijven, die als primaire sector –

---

¹ Verslag van de Waarnemingspost voor de ruimtelijke ordening van het Europees grondgebied (ESPON) van 31 januari 2018 over kleine en middelgrote ondernemingen in Europese regio's en steden.

waarin de werkgelegenheid nauw verbonden is met het land en niet kan worden verplaatst – hoogwaardige grondstoffen levert voor de secundaire sector en de voedingsmiddelenindustrie, in het belang van de Europese consument; is van mening dat micro-ondernemingen en kmo's, samen met plattelandsondernemingen en landbouwbedrijven, een sleutelrol spelen op het gebied van duurzame regionale ontwikkeling doordat ze hun middelen inzetten voor de productie van voedsel en andere goederen en diensten, waaronder milieudiensten; benadrukt dat het bevorderen van diversifiëring, bijvoorbeeld door middel van agrotourisme, direct marketing, sociale diensten of andere activiteiten op de boerderij, een belangrijke zakelijke basis vormt die een aanvulling kan zijn op het landbouwincome, en wijst op de noodzaak om de ondersteuning van ondernemerschap op te voeren door middel van opleiding, innovatie, toegankelijke investeringen en O&O voor kmo's in de voedselvoorzieningsketen;

4. is verheugd over het voornemen van de Commissie om oplossingen op maat uit te werken om voedselverwerkende kmo's en exploitanten van kleine detailhandel- en cateringbedrijven te helpen nieuwe vaardigheden en bedrijfsmodellen te ontwikkelen, waarbij bijkomende administratieve lasten en kosten worden voorkomen, alsook om adviesdiensten te verlenen via het Enterprise Europe Network, in het kader van de nieuwe “van boer tot bord”-strategie;
5. is ingenomen met de tijdelijke kaderregeling inzake staatssteun van de Commissie naar aanleiding van de ernstige gevolgen van de COVID-19-pandemie, waarmee de grensbedragen voor staatssteun worden verhoogd, zodat de lidstaten tot 100 000 EUR per afzonderlijk landbouwbedrijf en tot 800 000 EUR voor voedselverwerkende en marketingbedrijven kunnen toekennen; is verheugd over de nieuwe tijdelijke maatregel in het kader van de verordening inzake plattelandontwikkeling², waardoor de EU-lidstaten steun kunnen verlenen tot maximaal 7 000 EUR per landbouwer en 50 000 EUR per kmo;
6. wijst erop dat de landbouwproductie door een fluctuerende vraag naar arbeid wordt gekenmerkt en seizoensgebonden is; benadrukt dat een gedegen kennis van de werkgelegenheid en de kosten in de landbouw nodig is om op onverwachte schommelingen te reageren;
7. wijst erop dat vrouwen slechts 30 % van de bedrijfsleiders in de EU-landbouw vertegenwoordigen en dat hun landbouwbedrijven vaak aanzienlijk kleiner zijn dan die van mannen; benadrukt de noodzaak om vrouwelijk ondernemerschap in de landbouw te bevorderen en te ondersteunen door middel van gerichte maatregelen, en om diversiteit in kmo's te ondersteunen, in de context van een gebrek aan geschoolde werknemers en ondervertegenwoordiging van vrouwelijk ondernemerschap; is van mening dat een betere toegang tot permanente scholing, opleiding en bijscholing, met inbegrip van managementvaardigheden en deskundigheid, van cruciaal belang is voor kmo's, moet bestaan uit passende regelingen voor begeleiding, coaching, opleiding in vaardigheden en bijscholing, met bijzondere aandacht voor potentiële vrouwelijke ondernemers, en van essentieel belang is voor het benutten van technologische en innovatiekansen en voor het voortdurend optimaliseren van de productiviteit in de landbouwsector binnen een duurzame economie; verzoekt bovendien om de

---

² Verordening (EU) nr. 1305/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 inzake steun voor plattelandontwikkeling uit het Europees Landbouwfonds voor plattelandontwikkeling (Elfpo) en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1698/2005 van de Raad (PB L 347 van 20.12.2013, blz. 487).

ondersteuning van initiatieven, vaardigheden en capaciteiten op het gebied van ondernemerschap, alsmede de voortdurende en gerichte bevordering van beroepsopleiding en -bijscholing voor vrouwen in plattelandsgebieden;

8. is van mening dat vrijhandelsovereenkomsten die worden gesloten tussen de EU en haar mondiale partners geen risico mogen vormen voor gevoelige sectoren in de EU-landbouw, maar juist kansen moeten creëren voor kmo's in de landbouwsector; is van mening dat het bijzonder belangrijk is dat de Commissie maatregelen vermijdt die het concurrentievermogen van kmo's of de beginselen van de vrije markt kunnen belemmeren en dat ze zich concentreert op het wegnemen van belemmeringen binnen de eengemaakte markt, met het oog op een versterking en diversifiëring van korte toeleveringsketens in de agrovoedingssector; is van mening dat er inspanningen kunnen worden geleverd om het marktaandeel van kmo's te vergroten en nieuwe afzetmarkten in derde landen te ontwikkelen – onder andere via dialoog, de uitwisseling van goede praktijken met handelspartners en een nieuw informatieportaal – als die de voedselzekerheid van de betrokken partijen niet in het gedrang brengen en in overeenstemming zijn met de bestaande klimaatverbintenissen; dringt erop aan dat campagnes ter bevordering van Europese producten in derde landen in de toekomst worden voortgezet; benadrukt dat een coherent handelsbeleid van cruciaal belang is om oneerlijke concurrentie van uit derde landen ingevoerde producten die niet aan de Europese normen voldoen te voorkomen;
9. is van mening dat tientallen jaren mondialisering hebben geleid tot de-industrialisering en de verplaatsing van strategische sectoren zoals voedsel en gezondheid, in de Unie en wereldwijd; benadrukt dat de COVID-19-crisis ons eraan herinnert dat we ons moeten bezinnen over de werking van de economie en de gevolgen daarvan voor de EU-beleidsvorming; benadrukt dat het met name nodig is om het beleid van de EU te hervormen en coherenter te maken; wijst erop dat het GLB en het handelsbeleid moeten worden aangepast om de voedselzekerheid in de EU te versterken, met name door het terughalen van een duurzame landbouw- en voedselproductie in de hele EU;
10. merkt op dat dierziekten zoals de Afrikaanse varkenspest, “peste des petits ruminants”, nodulaire dermatose en andere ziekten een bijzonder negatief effect hebben gehad en/of nog steeds hebben op kmo's in de agrovoedingssector, met faillissementen tot gevolg, hetgeen ernstige sociaal-economische gevolgen heeft voor de lokale economieën; verzoekt de verantwoordelijke overheden om ten aanzien van de getroffen bedrijven te voorzien in een gelijke behandeling en snelle en eerlijke respons en steun;
11. wijst erop dat de “van boer tot bord”-strategie een impact zal hebben op de meeste landbouwers, die vaak in kleine familiebedrijven met lage marges werken; is van mening dat alle soorten landbouw baat kunnen hebben bij deze strategie; benadrukt dat de strategie kansen kan creëren voor lokale waardeketens die bestaan uit kleine landbouwers en voedingsbedrijven; is in dat verband verheugd over het voornemen van de Commissie om circulaire bedrijfsmodellen op te schalen en te bevorderen en zo nieuwe ondernemingskansen te creëren, onder meer door gebruik te maken van voedselafval, en steunt specifieke maatregelen die zijn toegesneden op kmo's in de agrovoedingssector; dringt aan op voldoende steun voor de transitie naar duurzame praktijken, waaronder door middel van financiële instrumenten (met name in het kader van het GLB, het cohesiebeleid en het herstelplan), en benadrukt dat er bijzondere aandacht moet worden besteed aan kleine en middelgrote landbouwbedrijven en kmo's

in de landbouw- en voedingssector, teneinde die bedrijven te ondersteunen om te investeren in geregionaliseerde biologische toeleveringsketens en ervoor te zorgen dat de tenuitvoerlegging van de strategie hen niet benadeelt of administratief overbelast; acht het van belang meer steun uit te trekken voor innovatieve investeringen door kmo's, teneinde hen te helpen de ecologische transitie te verwezenlijken en tegelijk hun economische veerkracht te verbeteren;

12. herinnert eraan dat de transitie naar een digitale economie een belangrijke kwestie is voor kmo's, onder meer in de agrovoedingssector; benadrukt dat digitale opleidingen en bijscholing moeten worden bevorderd en dat kmo's steun en advies moeten krijgen op het gebied van duurzaamheid en digitalisering; beklemtoont de noodzaak van betere toegang tot en beschikbaarheid van breedband in alle plattlandsgebieden en perifere regio's, teneinde de oprichting van kmo's te vergemakkelijken en innovatieve productiemethoden zoals precisielandbouw te bevorderen, aangezien het concurrentievermogen van kmo's steeds meer gekoppeld is aan de betrouwbare werking van digitale infrastructuur en diensten; is bovendien van mening dat wat de kmo-strategie betreft, prioriteit moet worden toegekend aan de verstrekking van digitale basisvaardigheden aan alle niet-digitale kmo's, met inbegrip van voorlichting over hun rechten en plichten in het kader van digitalisering, en dat deze noodzaak met name acuut is in sectoren met een hoog aandeel kmo's en waarin digitalisering nog niet ontwikkeld is; dringt daarom aan op gerichte maatregelen om innovatieve kmo's te ondersteunen bij het leveren van duurzame en groene technologische innovaties en benadrukt dat het belangrijk is technologieën op basis van artificiële-intelligentie (AI) te ontwikkelen op maat van de agrovoedingssector;
13. steunt de oproep van de Commissie aan de lidstaten en aanbestedende diensten om grote overheidsopdrachten op te delen in kleinere percelen, gezien het potentieel van deze aanpak om deelname van kmo's uit de agrovoedingssector aan overheidsopdrachten te bevorderen en zo bij te dragen aan het verkorten en diversifiëren van toeleveringsketens, in overeenstemming met de doelstellingen van de "van boer tot bord"-strategie; dringt daarom aan op meer richtsnoeren voor openbare autoriteiten en kmo's over de bestaande mogelijkheden tot flexibiliteit en aanpassing van de regels inzake overheidsopdrachten;
14. benadrukt dat kmo's in plattlandsgebieden, met name kmo's die in perifere plattlandsgebieden liggen, vaak worden geconfronteerd met specifieke en moeilijkere werkomstandigheden, zoals kleine lokale markten en lange afstand ten opzichte van grote markten, beperktere vervoersverbindingen, slechte digitale connectiviteit en minder opleidingsmogelijkheden; benadrukt de noodzaak van passend beleidsontwerp en passende ondersteuning met betrekking tot marktontwikkeling, uitvoer en afzet voor kmo's in plattlandsgebieden;
15. is van mening dat in het volgende GLB nadrukkelijk moet worden gestreefd naar een vereenvoudiging van de administratieve procedures, aangezien administratieve rompslomp ertoe leidt dat kleine en middelgrote bedrijven zich in een nadelige positie bevinden ten opzichte van grotere bedrijven;
16. is van mening dat de GLB-hervorming moet resulteren in een evenwichtiger ondersteuning van kleine en middelgrote landbouwbedrijven en dat de EU-steun in de eerste plaats naar het model van agrarische familiebedrijven moet gaan;

17. dringt aan op een sterke GLB-begroting die beantwoordt aan de nieuwe uitdagingen in het kader van de Green Deal, en vraagt om bij de toewijzingen van Next Generation EU aan het GLB prioriteit toe te kennen aan steun voor kleine en middelgrote ondernemingen;
18. merkt op dat de primaire landbouwproductie sterk gefragmenteerd is ten opzichte van andere marktdeelnemers in de voedselvoorzieningsketen en dat dit ten koste gaat van de onderhandelingspositie van kleine landbouwers, en is van mening dat het noodzakelijk is afwijkingen van en aanpassingen aan de EU-mededingingsregels in de landbouwsector te versterken, teneinde een beter evenwicht tot stand te brengen tussen de verschillende marktdeelnemers; is verheugd over de nieuwe wetgeving inzake oneerlijke handelspraktijken³ en erkent dat dit een eerste belangrijke stap is in de richting van geharmoniseerde regels op EU-niveau, wat de onderhandelingspositie van kmo's in de agrovoedingssector ten goede zou komen, maar betreurt dat verkoop met verlies niet onder de richtlijn valt; benadrukt dat de EU- en nationale autoriteiten hun inspanningen moeten opvoeren om kmo's te beschermen tegen oneerlijke marktpraktijken die kunnen ontstaan als gevolg van misbruik van een dominante marktpositie, zowel door grote leveranciers, verwerkers als consumenten; dringt aan op een strengere toepassing van de richtlijn betalingsachterstand⁴ en spoort de Commissie aan de monitoring en handhaving te verbeteren;
19. is er groot voorstander van om het "denk eerst klein"-beginsel/de kmo-test op alle wetgevingsvoorstellen toe te passen, en met name om maatregelen af te stemmen op kmo's in plattlandsgebieden in het kader van de nieuwe "van boer tot bord"-strategie en biodiversiteitsstrategie, en verzoekt de Commissie daarom degelijke effectbeoordelingen uit te voeren;
20. is van mening dat steun uit het Europees Landbouwfonds voor plattlandsontwikkeling (Elfpo) erg belangrijk is voor landbouwbedrijven en kmo's in de agrovoedingssector en kan worden gericht op landbouwbedrijven en andere bedrijven in plattlandsgebieden, die ook kmo's kunnen zijn, teneinde de ontwikkeling van deze bedrijven op lange termijn, de diversifiëring van hun activiteiten en duurzaamheid in de hele levenscyclus van het bedrijf te verzekeren; is tevreden met het besluit om 2 % van de niet-benutte Elfpo-kredieten te reserveren voor crisismaatregelen, die de redding kunnen betekenen van kmo's die het zwaarst getroffen zijn door de gevolgen van de pandemie;
21. wijst erop dat veel plattlandsgebieden in de EU ook gebieden zijn waar hoogwaardige landbouwproducten en voedingsmiddelen worden geproduceerd; onderstreept het belang van coöperaties in de agrovoedingssector en hun sociale toegevoegde waarde voor plattlandsgebieden; benadrukt het belang van kmo's in de sector van het agrotourisme, alsook hun rol bij het waarborgen van levendige plattlandsgebieden door middel van werkgelegenheid; verzoekt daarom om die kmo's – vaak familiebedrijven – te ondersteunen, met name op het gebied van breedbandtoegang en connectiviteit om de promotie van hun producten op de eengemaakte markt en in derde landen te vergemakkelijken, en door indien nodig handelsbelemmeringen in derde landen weg te

---

³ Richtlijn (EU) 2019/633 van het Europees Parlement en de Raad van 17 april 2019 inzake oneerlijke handelspraktijken in de relaties tussen ondernemingen in de landbouw- en voedselvoorzieningsketen (PB L 111 van 25.4.2019, blz. 59).

⁴ Richtlijn 2011/7/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 betreffende bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties (PB L 48 van 23.2.2011, blz. 1).

- werken; dringt erop aan om indien van toepassing een elektronische etikettering van de EU te ontwikkelen, teneinde onlineconsumenten een moderne en digitale lijst met ingrediënten en informatie over de voedingswaarde te verstrekken; benadrukt dat het bevorderen van het concept van diversifiëring, bijvoorbeeld door middel van agrotourisme, direct marketing, sociale diensten of andere activiteiten op de boerderij, een belangrijke zakelijke basis vormt en kan helpen om een toereikend inkomen voor landbouwbedrijven te waarborgen;
22. verzoekt de Commissie te waarborgen dat de richtlijn betalingsachterstand en de richtlijn inzake oneerlijke handelspraktijken volledig en op homogene wijze worden gehandhaafd, teneinde de werking van de volledige voedselvoorzieningsketen in de eengemaakte markt van de EU te verbeteren en de onderhandelingspositie van landbouwbedrijven, coöperaties en kmo's uit de agrovoedingssector te versterken;
  23. dringt er bij de lokale, regionale en nationale autoriteiten op aan het gebruik van Europese en/of nationale kwaliteitsregelingen voor agroalimentaire producten, met name door kmo's, te ondersteunen en aan te moedigen, als een manier om banen te scheppen en traditionele productiemethoden en culinair erfgoed in stand te houden;
  24. betreurt dat de nieuwe maatregelen die de Commissie in de context van de verordening inzake plattelandontwikkeling heeft voorgesteld om landbouwers te helpen de crisis te boven te komen, discriminerend zijn ten aanzien van landen die geen middelen over hebben aan het einde van de huidige programmeringsperiode, en dat deze onevenwichtige situatie de mededinging tussen de lidstaten kan verstoren;
  25. herinnert eraan dat sommige sectoren, zoals de bijenteelt, voornamelijk worden beheerd door micro-ondernemingen of kmo's, die niet dezelfde financiële liquiditeit hebben als grotere ondernemingen, waardoor zij het moeilijker hebben om een lening te krijgen of toegang te krijgen tot andere financieringsinstrumenten om te kunnen groeien of zich te ontwikkelen; merkt op dat factoren zoals prijsdruk en het ongecontroleerde of overdreven gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in sommige regio's verwoestende economische effecten hebben gehad op bijentelers en kmo's die van hen afhankelijk zijn;
  26. is van mening dat een betere kwaliteit van diensten en voorzieningen van algemeen belang in plattelandgebieden even belangrijk is als in stedelijke gebieden; benadrukt dat alledaagse diensten, zoals kinderopvang, ouderenzorg, gezondheidszorg en scholen, tot een betere levensstandaard in plattelandgebieden leiden en de ontvolking van het platteland tot een minimum beperken;
  27. wijst erop dat slechts 11 % van de landbouwbedrijven in de EU, voornamelijk kmo's, geleid wordt door een persoon jonger dan veertig; is vol lof over de bestaande maatregelen ter ondersteuning van jonge landbouwers, zoals de betaling voor jonge landbouwers; merkt niettemin op dat slechte doorstroming van informatie en administratieve lasten tot gevolg kunnen hebben dat jonge landbouwers EU-subsidies mislopen; dringt bijgevolg aan op aanvullende gerichte maatregelen voor jonge landbouwers; dringt aan op steun voor een betere kennisoverdracht tussen verschillende generaties landbouwers en generatievernieuwing in de landbouw;
  28. dringt aan op steun voor initiatieven in het kader van het evenwicht tussen werk en privéleven, om ook rekening te houden met de behoeften van de gezinnen van

landbouwers en te zorgen voor passende maatregelen zoals ouderschapsverlof en vervanging bij ziekte;

29. merkt op dat de ontwikkeling van doeltreffende kenniscentra voor bio-energie van cruciaal belang is voor een adequate aanpak van de behoefte aan oplossingen voor de klimaatverandering, waarbij de overgang naar koolstofneutrale landbouw tegen 2050 een van de pijlers van de Green Deal kan worden;
30. benadrukt het feit dat bio-energie uit de land- en bosbouw voor mobiel en stationair gebruik nu reeds de snelste en goedkoopste ontwikkeling is in de mobiliteits- en de verwarmingssector en in de toekomst binnen redelijke duurzame grenzen met de hoogste CO₂-efficiëntie kan worden uitgebouwd; wijst erop dat dit een bijkomende bijdrage aan de regionale waardecreatie en een aanzienlijke CO₂-reductie zou zijn;
31. verzoekt de Commissie ondernemerschap te ondersteunen door het ondernemingsklimaat in plattelandsgebieden te verbeteren, via maatregelen die duurzame groei bevorderen, snelle toegang tot flexibele en kleinschalige vormen van financiering (onder meer in de vorm van solidariteitssparen) en de invoering van breedbandinternet in de hele Unie;
32. is van mening dat voor openbare aanbestedingen wetgeving moet worden vastgesteld om kmo's, met name lokale kmo's, in staat te stellen aan de aanbestedingen deel te nemen, waardoor korte toeleveringsketens en directe verkoop worden ondersteund;
33. herinnert eraan dat het belangrijk is kmo's in de landbouwsector toegang te bieden tot gediversifieerde financieringsbronnen.

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	22.9.2020
Uitslag eindstemming	+ : 44 - : 1 0 : 2
Bij de eindstemming aanwezige leden	Mazaly Aguilar, Clara Aguilera, Atidzhe Alieva-Veli, Álvaro Amaro, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoş Benea, Benoît Biteau, Mara Bizzotto, Daniel Buda, Isabel Carvalhais, Asger Christensen, Angelo Ciocca, Ivan David, Paolo De Castro, Jérémy Decerle, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Luke Ming Flanagan, Cristian Ghinea, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Martin Hlaváček, Krzysztof Jurgiel, Jarosław Kalinowski, Elsi Katainen, Gilles Lebreton, Norbert Lins, Chris MacManus, Marlene Mortler, Ulrike Müller, Maria Noichl, Juozas Olekas, Pina Picierno, Maxette Pirbakas, Eugenia Rodríguez Palop, Bronis Ropè, Bert-Jan Ruissen, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Veronika Vrecionová, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Claude Gruffat, Michaela Šojdrová, Marc Tarabella

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

44	+
EVP	Álvaro Amaro, Daniel Buda, Salvatore De Meo, Herbert Dorfmann, Jarosław Kalinowski, Norbert Lins, Marlene Mortler, Anne Sander, Petri Sarvamaa, Simone Schmiedtbauer, Annie Schreijer-Pierik, Juan Ignacio Zoido Álvarez, Michaela Šojdrová
S&D	Clara Aguilera, Attila Ara-Kovács, Carmen Avram, Adrian-Dragoş Benea, Isabel Carvalhais, Paolo De Castro, Maria Noichl, Juozas Olekas, Pina Picierno, Marc Tarabella
RENEW	Atidzhe Alieva-Veli, Asger Christensen, Jérémy Decerle, Cristian Ghinea, Martin Hlaváček, Elsi Katainen, Ulrike Müller
ID	Mara Bizzotto, Angelo Ciocca, Ivan David, Gilles Lebreton, Maxette Pirbakas
VERTS/ALE	Benoît Biteau, Claude Gruffat, Francisco Guerreiro, Martin Häusling, Bronis Ropè
ECR	Mazaly Aguilar, Krzysztof Jurgiel, Bert-Jan Ruissen, Veronika Vrecionová

1	-
GUE/NGL	Luke Ming Flanagan

2	0
GUE/NGL	Chris MacManus, Eugenia Rodríguez Palop

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding

5.10.2020

ADVIES VAN DE COMMISSIE CULTUUR EN ONDERWIJS

aan de Commissie industrie, onderzoek en energie

over een nieuwe strategie voor Europese kmo's
(2020/2131(INI))

Rapporteur voor advies: Victor Negrescu

SUGGESTIES

De Commissie cultuur en onderwijs verzoekt de bevoegde Commissie industrie, onderzoek en energie onderstaande suggesties in haar ontwerp-resolutie op te nemen:

1. wijst nogmaals op het belang van micro-ondernemingen en kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's), die de ruggengraat van de EU-economie vormen, ook in kleinere lidstaten; onderstreept dat kmo's bijzonder kwetsbaar zijn voor economische schokken omdat zij slechts over beperkte liquiditeitsreserves beschikken en arbeidsintensief zijn; onderstreept het feit dat de COVID-19-crisis een ongekeerde sociaal-economische impact heeft gehad op kmo's, met name in de culturele en creatieve sectoren en industrieën (CCSI), onderwijs, jeugd, sport en media; benadrukt dat de Europese culturele en creatieve sectoren en industrieën zich als gevolg van de specifieke kenmerken van deze sectoren in de greep bevinden van de grootste crisis die zij ooit hebben doorgemaakt; verzoekt de Commissie haar kmo-strategie voor een duurzaam en digitaal Europa te herzien, door bij voorrang steun te verlenen om kmo's te helpen de crisis te overleven en een sleutelrol te spelen in het duurzame herstel van onze Europese economie en door ervoor te zorgen dat de middelen die aan Europese kmo's worden toegewezen, in alle lidstaten ruim en gemakkelijk toegankelijk zijn, om kmo's in staat te stellen de huidige uitdagingen aan te pakken, een hoog niveau van hoogwaardige werkgelegenheid te handhaven en regelingen voor het behoud van werkgelegenheid op te zetten;
2. benadrukt het feit dat kmo's binnen de CCSI belangrijk zijn voor de werkgelegenheid en de economische groei, aangezien de CCSI alleen al goed zijn voor meer dan 8,7 miljoen voltijdse banen, waarvan vele in kmo's (3,8 % van de beroepsbevolking in de EU); herinnert aan het specifieke karakter van de CCSI, die vooral steunt op kmo-ecosystemen; onderstreept dat veel kmo's in de CCSI een hoger risicoprofiel hebben en benadrukt daarom dat het belangrijk is steun te verlenen voor projectontwikkeling en capaciteitsopbouw voor deze kmo's; wijst erop dat binnen de CCSI live-evenementen het zwaarst door de COVID-19-crisis zijn getroffen, aangezien locaties voor livemuziek en andere podiumkunsten, inclusief festivals, als eerste werden gesloten en als laatste

weer mochten openen, en dat de livesector daarom bijzondere steun nodig heeft; wijst op de noodzaak om lessen te trekken uit de huidige crisis en een gemeenschappelijk, door de EU gecoördineerd en onmiddellijk toepasbaar plan op te stellen om de impact van toekomstige crisissen op kmo's te beperken; beveelt aan om hierin op maat gesneden regelingen voor crisisondersteuning op te nemen om de specifieke uitdagingen in de verschillende getroffen sectoren het hoofd te bieden;

3. wijst er nogmaals op dat toegankelijke financiering voor kmo's in heel Europa belangrijk is, met name in de CCSI en in de onderwijs-, de jeugd-, de media- en de sportsector; verzoekt de Raad de financiering te verhogen en de Commissie de toegankelijkheid van de financiering, inclusief publieke financiering, te vergroten, met name in het komende InvestEU-programma, en gelijke financiële kansen te bieden in alle EU-lidstaten;
4. wijst erop dat het cultuurtoerisme goed is voor 40 % van al het Europese toerisme; wijst op de ongekende impact van de COVID-19-crisis op de toerisme- en reissector; pleit derhalve voor de ontwikkeling van een mechanisme voor crisisbeheer met concrete maatregelen die beantwoorden aan de behoeften van de kmo's in het cultuurtoerisme;
5. is ingenomen met de invoering van het Europees instrument voor tijdelijke steun om het risico op werkloosheid in noodsituaties te beperken (SURE) en verzoekt de Commissie en de lidstaten om te voorzien in voldoende financiële steun voor kmo's in de culturele en creatieve sector, met name in de zwaarst getroffen regio's;
6. veroordeelt krachtig het gebrek aan ambitie dat blijkt uit het herziene voorstel voor het volgende MFK ten aanzien van de afdoende financiering van de CCSI en het gebrek aan specifieke financiële steun voor de genoemde sectoren in het nieuwe herstelplan; acht de huidige voorstellen onaanvaardbaar en meent dat zij een negatieve impact zullen hebben op de sector; herhaalt dat meer financiële steun moet worden verleend om de fundering te leggen waarop de volgende generatie een duurzame toekomst kan bouwen; meent in verband hiermee dat deze doelstellingen alleen met succes kunnen worden gerealiseerd als de Commissie en de lidstaten de begroting van een aantal van de meest succesvolle programma's van de Unie verhogen; herinnert in verband hiermee aan het mandaat van het Parlement voor de toekomstige MFK-programma's om de begroting van Erasmus+ te verdrievoudigen, de begroting voor Creatief Europa te verdubbelen en het door de Commissie voorgestelde bedrag voor het Europees Solidariteitskorps te herstellen; is van mening dat deze cijfers relevanter zijn geworden dan ooit om de huidige crisis te bestrijden; verzoekt de Commissie en de lidstaten om, gezien het feit dat de CCSI goed zijn voor 8,7 miljoen banen en 4 % van het bbp van de EU, naar gelang van hun specifieke behoeften ten minste 2 % van de faciliteit voor herstel en veerkracht te bestemmen voor het herstel van de CCSI; benadrukt dat dit percentage het belang van de industrie moet weerspiegelen; wijst nogmaals op de noodzaak van nauwkeurige programmering en precieze financiële plannen om de continuïteit van de activiteiten van de CCSI te waarborgen en voorspelbaarheid te bieden aan de mensen die erin actief zijn;
7. wijst er nogmaals op dat toegankelijke financiering voor kmo's in heel Europa belangrijk is, met name in de culturele, creatieve, onderwijs-, jeugd-, media- en sportsector; erkent dat het immateriële karakter van de activiteiten in deze sectoren voor hen de toegang tot financiële ondersteuning kan bemoeilijken; is tevreden met de

recente verhogingen in de Garantiefaciliteit voor de culturele en creatieve sectoren (CCSGF), die tijdens de voorbije programmeringsperiode 2014-2020 kmo's heeft ondersteund door leningen te garanderen voor initiatieven in de culturele en creatieve sector; verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat de CCSGF wordt opgenomen in het InvestEU-programma om de toegang tot financiering tijdens de COVID-19-crisis te verbeteren voor diverse ondernemingen die actief zijn in de CCSI en dringt aan op een uitbreiding van de CCSGF met meer flexibiliteit voor terugbetalingsregelingen voor kmo's; verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat de CCSI op adequate wijze worden opgenomen in alle programma's voor ondernemerschap, zoals het EU-programma voor het concurrentievermogen van ondernemingen en kmo's (Cosme) en Horizon Europa;

8. onderstreept het belang van het Horizon Europa-programma om de CCSI te helpen bij innovatie en de ontwikkeling van nieuwe technologieën die kunnen bijdragen tot een open en pluralistische culturele en creatieve participatie; is in dit verband ingenomen met de oprichting van een kennis- en innovatiegemeenschap (KIG) voor de culturele en creatieve sector in het kader van de strategie van het Europees Instituut voor innovatie en technologie (EIT); wijst op de noodzaak om de procedures voor kmo's in de CCSI om toegang te krijgen tot financiering te vereenvoudigen en pleit voor een één-loketoplossing voor kmo's die middelen uit EU-programma's aanvragen;
9. onderstreept de noodzaak van passende en doeltreffende voorschriften voor de tenuitvoerlegging en benutting van cohesiemaatregelen voor kmo's in de CCSI; onderstreept het belang van synergieën tussen verschillende initiatieven en de financieringsregelingen voor kmo's en wijst erop dat kmo's nog steeds moeilijkheden ondervinden om toegang te krijgen tot financiering, met name voor innovatieve en langetermijnprojecten;
10. merkt op dat de vraag naar digitale culturele inhoud toeneemt, met name tijdens lockdown-perioden; wijst erop dat een laag digitaliseringsniveau de economische convergentie en de groeivoorzichten in veel sectoren in de weg zal staan; onderstreept daarom het feit dat bijkomende investeringen nodig zijn in de digitalisering van Europese kmo's in alle sectoren; stelt vast dat extra mogelijkheden worden geboden door de digitalisering in het algemeen en in de CCSI in het bijzonder; pleit voor bijkomende steun voor kmo's, die een grotere toegankelijkheid zal bevorderen van digitale culturele en educatieve inhoud; dringt aan op de totstandbrenging van een gelijk digitaal speelveld, gezien de uitdagingen waarmee kmo's in de CCSI worden geconfronteerd, zoals interoperabiliteit binnen de EU, de digitale kloof en gelijke toegang tot het internet; onderstreept het feit dat bijkomende investeringen nodig zijn in vaardigheden, met name digitale en ondernemersvaardigheden, die een van de centrale pijlers moeten zijn van de leerplannen op alle onderwijsniveaus en moeten worden opgenomen als een basiscompetentie in de opleidingsprogramma's voor werknemers en werklozen, dit alles gecoördineerd in het actieplan voor digitaal onderwijs, teneinde een alomvattend en duurzaam digitaliseringsproces te garanderen en aldus de werkgelegenheid te beschermen en de sociale inclusie te bevorderen; vraagt een Europees initiatief voor ondernemerschapsonderwijs om de volgende generatie Europese kmo's, met name in de CCSI, voor te bereiden en om bestaande kmo's te begeleiden en te ondersteunen bij de aanpassing aan de huidige uitdagingen via programma's waaronder een leven lang leren; wijst er nogmaals op dat uitwisselingen voor stagiairs en ondernemers in het kader van Erasmus+ belangrijk zijn en dringt aan op meer van dit soort initiatieven waarbij gebruik wordt gemaakt van nieuwe formaten

en instrumenten; dringt aan op een beter platform dat informatie verstrekt over Europese steun voor jonge ondernemers, starters, doorgroeiërs en bestaande kmo's;

11. roept de Commissie op om een geïntegreerd steunprogramma voor kmo's te ontwikkelen dat gebruik maakt van de beschikbare kruisfinancieringsmechanismen op Europees niveau en synergieën met nationale en lokale initiatieven om kmo's te ondersteunen die ingevolge de COVID-19-pandemie met grote uitdagingen worden geconfronteerd, en om financiële middelen beschikbaar te stellen voor nieuwe ondernemersinitiatieven; onderstreept dat het verzekeren van de diversiteit van kmo's in de CCSI het behoud van de culturele diversiteit waarborgt, autoritarisme helpt tegen te gaan en aldus onze Europese waarden beschermt; onderstreept het belang van het verbeteren van de regelgeving, aangezien met name kmo's te lijden hebben onder de gevolgen van ondoeltreffende regulering en onnodige administratieve lasten; wijst erop dat verdere integratie van de interne markt eveneens van essentieel belang is voor het concurrentievermogen en het voortbestaan van kmo's;
12. wijst op de noodzaak om jonge mensen bij ondernemersactiviteiten te betrekken; erkent en waardeert de ondernemersinspanningen in de onderwijssector, met name met betrekking tot kmo's en coöperatieven die een diversificatie mogelijk maken van het onderwijssysteem en van de modellen die worden aangeboden aan gezinnen, zodat deze vrij kunnen kiezen; roept de Commissie en de lidstaten op om onderwijs in ondernemerschap te bevorderen en op maat gesneden steunmaatregelen uit te werken om alle Europese burgers, en vooral mensen met minder kansen, toegang te geven tot ondernemerschap en zelfstandige beroepsactiviteiten;
13. roept de Commissie op om in nauwe samenwerking met de lidstaten, de lokale autoriteiten en de sociale partners een Europees initiatief op te zetten met het doel meer dan een miljoen nieuwe start-ups te creëren en ondernemingskansen te bieden in heel Europa;
14. wijst op de belangrijke rol die kmo's in de sportsector spelen om een gezonde levensstijl, interculturele dialoog en onderwijs- en beroepskansen voor iedereen te bevorderen; dringt er daarom op aan meer aandacht te besteden aan de sportdimensie in het kader van het Erasmus+-programma.

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	1.10.2020
Uitslag eindstemming	+: 28 -: 1 0: 1
Bij de eindstemming aanwezige leden	Asim Ademov, Isabella Adinolfi, Christine Anderson, Andrea Bocskor, Vlad-Marius Botoş, Ilana Cicurel, Gilbert Collard, Gianantonio Da Re, Laurence Farreng, Tomasz Frankowski, Hannes Heide, Irena Joveva, Petra Kammerevert, Niyazi Kizilyürek, Predrag Fred Matić, Dace Melbārde, Victor Negrescu, Niklas Nienaß, Marcos Ros Sempere, Domènec Ruiz Devesa, Andrey Slabakov, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Salima Yenbou, Milan Zver
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Pernando Barrena Arza, Łukasz Kohut, Marcel Kolaja, Elżbieta Kruk, Željana Zovko

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE ADVISERENDE COMMISSIE

28	+
PPE	Asim Ademov, Andrea Bocskor, Tomasz Frankowski, Michaela Šojdrová, Sabine Verheyen, Željana Zovko, Milan Zver
S&D	Hannes Heide, Petra Kammerevert, Lukasz Kohut, Predrag Fred Matić, Victor Negrescu, Marcos Ros Sempere, Domènec Ruiz Devesa
RENEW	Vlad-Marius Botoș, Ilana Cicurel, Laurence Farreng, Irena Joveva
ID	Gilbert Collard
VERTS/ALE	Marcel Kolaja, Niklas Nienau, Salima Yenbou
ECR	Elzbieta Kruk, Dace Melbārde, Andrey Slabakov
GUE/NGL	Pernando Barrena Arza, Niyazi Kizilyürek
NI	Isabella Adinolfi

1	-
ID	Christine Anderson

1	0
ID	Gianantonio Da Re

BRIEF VAN DE COMMISSIE JURIDISCHE ZAKEN

De heer Cristian-Silviu Buşoi
Voorzitter
Commissie industrie, onderzoek en energie
BRUSSEL

Geachte voorzitter,

De Commissie juridische zaken heeft op 2 september 2020 toestemming gekregen om in het kader van bovengenoemde procedure bij uw commissie een advies in te dienen. De heer Gilles Lebreton werd aangewezen als rapporteur voor advies. Omdat de adviserende commissies binnen het tijdschema dat uw commissie heeft vastgesteld maar weinig tijd gegund was om hun adviezen goed te keuren, heeft de Commissie juridische zaken uiteindelijk besloten u het advies in briefvorm toe te zenden.

Het advies hieronder is tijdens de commissievergadering van 1 oktober 2020 goedgekeurd¹. De Commissie juridische zaken heeft besloten de bevoegde Commissie industrie, onderzoek en energie te verzoeken onderstaande suggesties in haar ontwerp-resolutie op te nemen.

Ik vertrouw erop dat wij met dit advies een nuttige bijdrage leveren aan het verslag van uw commissie.

Hoogachtend,

Adrián Vázquez Lázara

SUGGESTIES

1. benadrukt dat de operationele omgeving voor kmo's verbetering behoeft en dat de EU-wetgeving voordelen moet bieden zonder dat burgers en ondernemingen onnodig worden belast, omdat de kosten ten gevolge van wetgeving sowieso al zwaar drukken op kmo's, omdat zij over minder personele en financiële middelen beschikken; wijst in dit kader nogmaals op het belang van het beginsel "denk eerst klein" en van systematische toepassing van de kmo-toets in het kader van EU-wetgeving, alsmede op

---

¹ Bij de eindstemming waren aanwezig: Adrián Vázquez Lázara (voorzitter), Ibán García Del Blanco, Sergey Lagodinsky, Raffaele Stancanelli (ondervoorzitter), Manon Aubry, Gunnar Beck, Patrick Breyer, Geoffroy Didier, Pascal Durand, Angel Dzhambazki, Jean-Paul Garraud, Evelyne Gebhardt, Esteban González Pons, Mislav Kolakušić, Gilles Lebreton, Karen Melchior, Jiří Pospíšil, Franco Roberti, Marcos Ros Sempere, Liesje Schreinemacher, József Szájer, Stéphane Séjourné, Marie Toussaint, Axel Voss, Bettina Vollath, Tiemo Wölken, Lara Wolters, Javier Zarzalejos, Kosma Złotowski, Tomasz Frankowski.

de toezegging van de Commissie om in verband met nieuwe wetgeving toepassing te geven aan het “één erbij, één eraf”-beginsel;

2. benadrukt dat Europese kmo's zwaar gebukt gaan onder de COVID-19-crisis en is van mening dat deze crisis een aantal zwakke punten in het Europese industriebeleid aan het licht heeft gebracht, met name de afhankelijkheid van derde landen, en de Europese Unie ertoe moet aanzetten te zorgen voor onafhankelijker Europese productieketens; is daarom van mening dat de EU haar strategische belangen beter moet verdedigen door kmo's beter te beschermen en te ondersteunen, zodat zij beter in staat zijn om kansen te benutten en op krachtvolle wijze te reageren op de uitdagingen waar zij en onze samenleving momenteel mee kampen; benadrukt dat de nieuwe strategie een langetermijnvisie moet omvatten met speciale aandacht voor het lokale niveau, om breuken in toeleveringsketens te voorkomen;
3. is ingenomen met de versterkte rol die in het kader van het herstelplan gespeeld zal worden door het programma InvestEU en het kmo-venster daarvan, dat moet gaan fungeren als belangrijkste financiële instrument om bedrijfsmodellen van kmo's te consolideren en om kmo's te helpen investeren in projecten op het gebied van corporate governance die hun concurrentievermogen en marktgerichte innovatie bevorderen;
4. wijst erop dat het van cruciaal belang is om de terugkeer van strategische industrieën te bevorderen en waar mogelijk korte ketens te bevorderen en te ontwikkelen, om de werkgelegenheid in Europa te stimuleren en kmo-ecosystemen dichterbij de consument te brengen;
5. dringt er bij de Commissie op aan om een ambitieus en doeltreffend rechtskader op EU-niveau voor te stellen dat gebaseerd is op “due diligence”-verplichtingen, om duurzame toeleveringsketens voor de Europese Unie te waarborgen en aldus duurzame Europese kmo's te beschermen;
6. dringt er bij de Commissie op aan om doeltreffender op te treden tegen oneerlijke mededinging met producten uit derde landen die niet voldoen aan de technische, milieu-, gezondheids-, sociale of intellectuele eigendomsnormen van de Europese Unie, omdat consumenten daarvan de dupe zijn en de positie van met name kmo's daardoor verzwakt, en hiertoe onder meer invoering van het “éénloketsysteem voor invoer” voor de betaling van btw dat tot nu toe slechts facultatief was, verplicht te stellen;
7. is ingenomen met de nieuwe btw-regeling voor kleine ondernemingen, die bedoeld is om de bureaucratische rompslomp en de administratieve lasten voor kmo's te verminderen en een eerlijk speelveld voor ondernemingen te creëren;
8. is ingenomen met het “kmo-programma” dat in 2020 door het EUIPO werd gelanceerd en dat bedoeld is om kmo's in staat te stellen het volledige potentieel van de wettelijke waarborgen die voortvloeien uit het intellectuele-eigendomsrecht te benutten;
9. wijst op de noodzaak om bijzondere aandacht te schenken aan op groei gerichte sectoren binnen de interne markt, zoals de deeleconomie, die innovatieve startende ondernemingen aantrekt, en het voor creatieve bedrijfsmodellen mogelijk te maken gebruik te maken van regulatory sandboxes (testomgevingen voor nieuwe regelgeving)

op EU-niveau om de kosten van innovatie voor start-ups te verminderen en manieren te vinden om belemmeringen voor de markttoegang weg te nemen;

10. wijst erop dat duurzame financiering nodig is om de huidige investeringskloof te dichten en de leidende rol die Europese kmo's reeds spelen bij de ontwikkeling van innovaties waarmee de doelstellingen van de Green Deal en het Fonds voor een rechtvaardige transitie kunnen worden verwezenlijkt, nog verder te versterken;
11. wijst er nogmaals op dat gewaarborgd moet worden dat kmo's daadwerkelijk profiteren van Richtlijn 2011/7/EU betreffende bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties en dat de lidstaten aangespoord moeten worden om toepassing te geven aan artikel 12, lid 3, op grond waarvan zij bepalingen mogen vaststellen die nog gunstiger zijn voor kmo's;
12. is ingenomen met het instrument voor solvabiliteitssteun dat de Commissie in het kader van het "Next Generation EU"-pakket heeft gepresenteerd en dat een hoognodige bijdrage zal leveren aan de solvabiliteit van kmo's in het kader van het herstel van de COVID-19-pandemie, waarbij dit instrument ervoor moet zorgen dat kmo's steun krijgen via efficiënte procedures en zo snel mogelijk operationeel moet worden, zodat het kan fungeren als een aanvulling op de maatregelen van de lidstaten;
13. dringt er bij de Commissie op aan de lidstaten actief te ondersteunen bij de omzetting van Richtlijn (EU) 2019/1023 betreffende preventieve herstructureringsstelsels en procedures inzake herstructurering, insolventie en kwijtschelding van schuld, om insolventie, met name van kleine en middelgrote ondernemingen, te voorkomen;
14. acht het noodzakelijk dat Europese kmo's en start-ups preferentiële toegang wordt geboden tot openbare aanbestedingen en durfkapitaal, dat de administratieve lasten worden verminderd en dat er een beleid wordt ontwikkeld ter stimulering en ondersteuning van innovatie, dat zal leiden tot indiening van octrooiaanvragen;
15. is voorstander van invoering van beleidsmaatregelen die bedoeld zijn om de toegang van zelfstandigen, en met name vrouwelijke ondernemers, tot socialebeschermingsstelsels te verbeteren; verzoekt de Commissie om de financieringsmogelijkheden voor vrouwelijke ondernemers te vergroten en de toegang tot bestaande middelen te verbeteren;
16. pleit voor invoering van criteria voor overheidsopdrachten die gunstig zijn voor regionale producten en diensten en stelt voor om waar nodig de drempels voor openbare aanbestedingen te verhogen, om zo kmo's meer kansen te bieden;
17. benadrukt dat het noodzakelijk is om kmo's en start-ups beter te beschermen, en overheidsinstanties en maatschappelijke organisaties aan te sporen om in onderzoek op het gebied van artificiële intelligentie en andere toekomstgerichte technologieën, zoals robotica, big data, slimme producten en diensten of blockchain te investeren, in volledige overeenstemming met de juridische en ethische normen die op EU-niveau worden vastgesteld, nu veel Europese kmo's bereid zijn om hun inspanningen op deze gebieden te verbeteren;

18. is van oordeel dat het met het oog op het concurrentievermogen van kmo's in de komende jaren van groot belang is dat er in de hele Europese Unie een snel, veilig en betrouwbaar 5G-netwerk wordt uitgerold en dat de digitale onafhankelijkheid van Europa, met name wat betreft netwerken en gegevensopslag, gewaarborgd wordt;
19. wijst erop dat ervoor gezorgd moet worden dat kmo's op de hoogte zijn van hun rechten en van de diverse steunmogelijkheden die er voor hen zijn; benadrukt daarom dat de uitwisseling van informatie tussen kmo's en de lidstaten moet worden verbeterd;
20. verzoekt de Commissie om te zorgen voor een evenwichtig EU-gegevensbeleid, dat rechtszekerheid biedt inzake gegevensgebruik, alsmede een kader voor de beschikbaarheid van gegevens ter bevordering van digitale innovaties met betrekking tot diensten, producten en ter verbetering van bedrijfsmodellen, met name ten behoeve van kmo's;
21. dringt er bij de Commissie op aan een studie uit te voeren naar de diverse aandelenoptieregelingen voor kmo's en start-ups in de hele EU, omdat aantrekkelijke aandelenopties Europese start-ups de mogelijkheid bieden om, door middel van de uitgifte van aandelen aan hun goed-opgeleide medewerkers, met start-ups in de rest van de wereld te concurreren.

INFORMATIE OVER DE GOEDKEURING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE

Datum goedkeuring	12.11.2020
Uitslag eindstemming	+: 69 -: 4 0: 0
Bij de eindstemming aanwezige leden	François Alfonsi, Nicola Beer, Hildegard Bentele, Tom Berendsen, Vasile Blaga, Michael Bloss, Manuel Bompard, Paolo Borchia, Marc Botenga, Markus Buchheit, Cristian-Silviu Buşoi, Jerzy Buzek, Carlo Calenda, Maria da Graça Carvalho, Ignazio Corrao, Ciarán Cuffe, Josianne Cutajar, Nicola Danti, Pilar del Castillo Vera, Martina Dlabajová, Christian Ehler, Valter Flego, Niels Fuglsang, Lina Gálvez Muñoz, Claudia Gamon, Nicolás González Casares, Bart Groothuis, Christophe Grudler, András Gyürk, Henrike Hahn, Robert Hajšel, Ivo Hristov, Ivars Ijabs, Romana Jerković, Eva Kaili, Seán Kelly, Izabela-Helena Kloc, Łukasz Kohut, Andrius Kubilius, Miapetra Kumpula-Natri, Thierry Mariani, Eva Maydell, Joëlle Mélin, Iskra Mihaylova, Dan Nica, Angelika Niebler, Ville Niinistö, Aldo Patriciello, Mauri Pekkarinen, Tsvetelina Penkova, Morten Petersen, Markus Pieper, Clara Ponsatí Obiols, Sira Rego, Manuela Ripa, Jérôme Rivière, Robert Roos, Maria Spyrali, Jessica Stegrud, Beata Szydło, Grzegorz Tobiszowski, Patrizia Toia, Evžen Tošenovský, Marie Toussaint, Isabella Tovaglieri, Henna Virkkunen, Pernille Weiss, Carlos Zorrinho
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Jens Gieseke, Elena Lizzi, Marian-Jean Marinescu, Sandra Pereira, Massimiliano Salini

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE

69	+
EVP	Hildegard Bentele, Tom Berendsen, Vasile Blaga, Cristian-Silviu Buşoi, Jerzy Buzek, Maria Da Graça Carvalho, Pilar Del Castillo Vera, Christian Ehler, Jens Gieseke, András Gyürk, Seán Kelly, Andrius Kubilius, Marian-Jean Marinescu, Eva Maydell, Angelika Niebler, Aldo Patriciello, Markus Pieper, Massimiliano Salini, Maria Spyraiki, Henna Virkkunen, Pernille Weiss
S&D	Carlo Calenda, Josianne Cutajar, Niels Fuglsang, Lina Gálvez Muñoz, Nicolás González Casares, Robert Hajšel, Ivo Hristov, Romana Jerković, Eva Kaili, Łukasz Kohut, Miapetra Kumpula-Natri, Dan Nica, Tsvetelina Penkova, Patrizia Toia, Carlos Zorrinho
RENEW	Nicola Beer, Nicola Danti, Martina Dlabajová, Valter Flego, Claudia Gamon, Bart Groothuis, Christophe Grudler, Ivars Ijabs, Iskra Mihaylova, Mauri Pekkarinen, Morten Petersen
ID	Paolo Borchia, Markus Buchheit, Elena Lizzi, Thierry Mariani, Joëlle Mélin, Jérôme Rivière, Isabella Tovaglieri
VERTS/ALE	François Alfonsi, Michael Bloss, Ciarán Cuffe, Henrike Hahn, Ville Niinistö, Manuela Ripa, Marie Toussaint
ECR	Izabela-Helena Kloc, Robert Roos, Jessica Stegrud, Beata Szydło, Grzegorz Tobiszowski, Evžen Tošenovský
NI	Ignazio Corrao, Clara Ponsatí Obiols
4	-
GUE/NGL	Manuel Bompard, Marc Botenga, Sandra Pereira, Sira Rego
0	0

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding